

Talouden seuranta 31.8.2019

PARGAS PARAINEN

SISÄLLYSLUETTELO

TULOSLASKELMA	3
RAHOITUSLASKELMA	4
YHTEENVETO.....	5
KONSERNIPALVELUT	
VALTIOLLISET/KUNNALLISET VAALIT	6
TILINTARKASTUS	7
KESKUSHALLINTO	8
IKT-PALVELUT.....	11
HENKILÖSTÖ.....	14
TALOUS.....	17
ELINKEINOELÄMÄ.....	19
VIESTINTÄPALVELUT	22
LÄHIPALVELUT	24
MAATALOUSHALLINTO.....	25
HANKKEET	26
TEKNISET TUKIPALVELUT	
TEKNINEN HALLINTO.....	27
KIINTEISTÖT.....	29
PALVELUTOIMINNOT.....	34
TEKNIikka.....	36
VESIHUOLTOLAITOS	40
SIVISTYSOSASTO	
VARHAISKASVATUS.....	44
RUOTSINKIELINEN KOULUTUS	47
SUOMENKIELINEN KOULUTUS.....	50
KULTTUURI.....	53
KIRJASTO.....	56
JOUKKOLIIKENNE.....	59
SOSIAALI- JA TERVEYSOSASTO	
SOSIAALI- JA TERVEYSHALLINTO	61
SOSIAALIPALVELUT	62
PERHEPALVELUT	65
VANHUSTENHUOLTO	68
TERVEYDENHUOLTO	72
ERIKOISSAIRAANHOITO	74
YMPÄRISTÖOSASTO	
YMPÄRISTÖHALLINTO	76
KAAVOITUS.....	78
MITTAUS.....	80
YMPÄRISTÖNSUOJELU	82
YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO.....	84
RAKENNUSVALVONTA.....	85
YHTEENVETO.....	87
TALouden TOTEUTUMISRAPORTTI	88
VEROTULOT JA VALTIONOSUUDET.....	89
INVESTOINTIOSA.....	91

TULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2018	Toteutuma 1-8 / 2018	Muutettu ta 2019	Toteutuma 1-8 / 2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUOTOT	11 384 080	10 932 383	6 457 254	10 717 575	6 533 482	60,96%	10 620 778
MAKSUTUOTOT	6 545 356	6 321 413	4 082 086	6 457 900	4 234 036	65,56%	6 622 069
TUET JA AVUSTUKSET	1 599 357	1 765 476	1 208 431	1 494 566	1 685 928	112,8%	1 489 886
MUUT TOIMINTATUOTOT	15 193 406	15 215 017	10 121 731	14 932 334	9 843 698	65,92%	14 807 962
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	34 722 199	34 234 288	21 869 503	33 602 375	22 297 145	66,36%	33 540 695
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-48 954 545	-49 075 657	-32 547 805	-49 535 584	-33 462 182	67,55%	-49 554 937
PALKAT JA PALKKIOT	-38 712 712	-39 125 888	-25 951 346	-39 673 678	-26 848 723	67,67%	-39 744 355
HENKILÖSIVUKULUT	-10 241 833	-9 949 769	-6 596 459	-9 861 906	-6 613 459	67,06%	-9 810 582
PALVELUJEN OSTOT	-53 214 822	-53 352 499	-34 417 630	-54 860 937	-37 285 307	67,96%	-56 724 306
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-6 361 498	-5 787 129	-3 773 164	-5 935 746	-4 055 329	68,32%	-6 139 554
AVUSTUKSET	-3 171 172	-3 010 464	-1 964 143	-2 980 421	-1 918 197	64,36%	-2 997 861
MUUT TOIMINTAKULUT	-13 715 308	-13 567 939	-9 032 463	-13 705 596	-9 047 449	66,01%	-13 689 881
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-125 417 345	-124 793 689	-81 735 206	-127 018 284	-85 768 465	67,52%	-129 106 539
TOIMINTAKATE	-90 695 146	-90 559 400	-59 865 703	-93 415 909	-63 471 320	67,94%	-95 565 844
VEROTULOT	66 231 011	65 688 549	42 773 885	68 839 000	41 111 842	59,72%	66 663 213
VALTIONOSUUDET	30 003 822	28 594 662	19 148 352	28 159 795	18 706 076	66,43%	28 052 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	706	5 453	0	0	554		0
MUUT RAHOITUSTUOTOT	157 801	148 760	138 983	70 000	138 978	198,54%	150 000
KORKOKULUT	-1 019 951	-863 044	-415 112	-1 010 000	-388 920	38,51%	-1 010 000
MUUT RAHOITUSKULUT	-10 111	-9 566	-6 201	-10 000	-8 524	85,24%	-10 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	-871 555	-718 396	-282 329	-950 000	-257 912	27,15%	-870 000
VUOSIKATE	4 668 132	3 005 415	1 774 204	2 632 886	-3 911 314	-148,56%	-1 720 631
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-4 703 074	-4 763 689	-3 132 418	-4 700 000	-3 291 198	70,03%	-4 708 200
ARVONALENTUMISET	0	-195 769	0	0	0		0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 703 074	-4 959 459	-3 132 418	-4 700 000	-3 291 198	70,03%	-4 708 200
TILIKAUDEN TULOS	-34 942	-1 954 044	-1 358 214	-2 067 114	-7 202 512	348,43%	-6 428 831
POISTOERON MUUTOS	41 680	41 680	27 748	41 680	27 748	66,57%	41 680
VARAUSTEN MUUTOS	88 500	0	0	0	0		0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	95 237	-1 912 364	-1 330 465	-2 025 434	-7 174 764	354,23%	-6 387 151

RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Toteutuma 08/2019	Tot-%	Ennuste 2019
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	4 668 132	3 005 415	2 632 886	-3 911 314	248,56%	-1 720 631
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-230 961	-110 994	-240 000	-39 451	83,56%	-250 000
	4 437 171	2 894 421	2 392 886	-3 950 765	265,1%	-1 970 631
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-5 348 641	-5 171 528	-6 714 500	-1 810 586	73,03%	-4 479 126
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	356 541	423 578	581 000	34 920	93,99%	593 000
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	664 842	396 142	240 000	99 020	58,74%	410 000
	-4 327 258	-4 351 808	-5 893 500	-1 676 645	71,55%	-3 476 126
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	109 913	-1 457 387	-3 500 614	-5 627 410	-60,75%	-5 446 757
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
LAINAKANNAN MUUTOKSET						
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	15 000 000	0	0	0		0
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-15 421 200	-2 428 756	-750 000	-1 246 748		-2 225 000
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	4 139 926	-191 215	4 000 000	2 533 380		7 672 000
	3 718 727	-2 619 971	3 250 000	1 286 632		5 447 000
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	-183 754	-4 913	0	0		0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET						
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	-245 460	321 919	0	-906 648		
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	-4 622	-24 608	0	-253 682		
SAAMISTEN MUUTOS	-625 355	821 645	0	903 989		
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	682 012	512 235	0	4 118 726		
	-193 424	1 631 191	0	3 862 385		
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	3 341 548	-993 692	3 250 000	5 149 017		
RAHAVAROJEN MUUTOS	3 451 462	-2 451 079	-250 614	-478 393		
RAHAVARAT KAUDEN LOPUSSA	6 264 403	3 813 324	2 847 000	3 334 930		
KAUDEN ALUSSA	2 812 941	6 264 403		3 813 324		
	3 451 462	-2 451 079		-478 393		
LAINAT						
LAINAKANTA	44 008	41 283	46 758	42 570		48 017
LAINAKANTA/ASUKAS	3 002	2 701	3 058	2 798		3 155

YHTEENVETO

Koko vuoden ennuste perustuu yksiköiden arvioon tulojen ja kustannusten kehityksestä vuoden 2019 loppuun mennessä. Tämän vuoden suurena haasteena on palvelujen ostojen pitäminen myönnetyn talousarvion rajoissa. Elokuun ennuste osoittaa, että ostopalvelut ylittyvät noin 1,8 miljoonalla eurolla. Suurin paine on sosiaali- ja terveysosastolla. Sosiaalipalvelut ja perhepalvelut tulevat ylittämään tämän vuoden ostopalvelunsa.

Vanhustenhuollossa on olemassa todellinen riski, että sekä henkilöstökulut että palvelujen ostot ylittyvät. Ennakoimattomien kiinteistöremonttien ja väliaikaisten kiinteistöjärjestelyjen suuri tarve tulee vaikuttamaan vuoden tulokseen negatiivisesti. Tämä vaikutus aiheutuu kiinteistöyksikön korkeammista ostopalvelukustannuksista. Väliaikaiset ja muuttuneet kiinteistöjärjestelyt näkyvät kiinteistöyksikössä myös pienempinä toimintatuottoina sisäisistä vuokrista. Kaupungin muiden toimintojen odotetaan pysyvän vuoden 2019 talousarvion kehityksissä.

Uusi kansallinen sähköinen tulorekisterijärjestelmä on aiheuttanut monia haasteita, ja kaupungille on aiheutunut siitä ylimääräistä työtä ja epätietoisuutta. Järjestelmä ei ole tarkastelujakson aikana toiminut, mikä merkitsee sitä, että kaupungilla on järjestelmässä epätäydellisiä tietoja. Järjestelmä on vaikuttanut erittäin kielteisesti myös verotulojen maksamiseen kaupungille. Odotetut verotulot ovat jääneet saamatta ja siitä on ollut epävarmuutta, minkäsuuruisia summia kaupungilla on odotettavissa. Budjetoitujen 68 839 000 euron verotulojen odotetaan nyt jäävän 66 663 213 euroon, mikä on peräti 2 175 787 miljoonaa euroa suunniteltua vähemmän. Kunnille on luvattu, että verotulojen menetys korvataan niille vuonna 2020, mutta kunnat eivät ole vielä saaneet yksityiskohtaisia tietoja siitä, miten asia tulee ottaa huomioon kirjanpidossa. Kaupunki odottaa vielä Kuntaliiton suosituksia.

Valtionosuudet jäävät noin 100 000 euroa budjetoitua pienemmiksi.

Investointien toteuman odotetaan vuonna 2019 olevan 4 479 126 euroa (brutto), mikä on noin 2,2 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän.

Paraisten kaupungin ennuste osoittaa -6 387 t€:n vuositulosta, mikä on 4 362 t€:a enemmän kuin alkuperäisessä - 2 025 434 euron talousarviossa. Ylityksen minimoimiseksi on ryhdytty seuraaviin lyhyen aikavälin toimenpiteisiin, joita jatketaan vuodenvaihteeseen 2019 asti:

- Kaikki kaavailut hankinnat (aineet ja tarvikkeet) seisautetaan ensi sijassa. Ensisijaisesti käytetään kaikkia potentiaalisia varastoja ja jo hankittua omaisuutta. Tulee harkita, minkälainen painoarvo annetaan edullisten vaihtoehtojen löytämiselle.
- Olemassa olevat jatkuvat sopimukset käydään läpi ja tarkistetaan ja korvataan kustannustehokkaammilla ratkaisuilla.
- Henkilöstön poissaolojen yhteydessä esimiehet jakavat työt uudelleen töissä olevan henkilöstön kesken. Sijaisia palkataan vain poikkeustapauksissa. Sijaiskuluja harkitaan tarkkaan.
- Palkattomia vapaita myönnetään silloin, kun toiminta sallii tällaisen järjestelyn.
- Korvaavien ja uusien työntekijöiden palkkaamista siirretään pääsääntöisesti myöhemmäksi.
- Koulutukset, joita ei jo ole varattu ja myönnetty, seisautetaan loppuvuodeksi 2019. Tämä koskee kaupungin ulkopuolisia koulutuksia.
- Matkakulujen minimoimiseksi kokouksia järjestetään ensisijaisesti digitaalisesti.
- Tänä vuonna toteutettavaksi suunniteltuja investointeja, joita ei ole vielä aloitettu, ei toteuteta.
- Yksittäisten avustusten maksamista tulee harkita tarkkaan ja ne tulee minimoida.
- Kaikkien kaupungin henkilöstön jäsenten tulee harkita tarkkaan kaavailtuja toimenpiteitä niin, että ne tehdään mahdollisimman kustannustehokkaasti.

Yhteenveto

VALTIOLLISET/KUNNALLISET VAALIT

Kaupunginhallitus
Elinkeinopalvelut
Tomas Eklund, elinkeinopäällikkö
Petra Öhman, tiedotussihteeri

1000 VAALIT	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
TUET JA AVUSTUKSET	26 396	26 396	80 000	0	0,0	55 000
TOIMINTATUOTOT	26 396	26 396	80 000	0	0,0	55 000
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-27 209	-27 219	-80 107	-50 236	62,7	-59 816
PALKAT JA PALKKIOT	-25 430	-25 430	-73 936	-46 971	63,5	-55 000
HENKILÖSIVUKULUT	-1 779	-1 789	-6 171	-3 265	52,9	-4 816
PALVELUJEN OSTOT	-4 177	-4 602	-17 860	-10 730	60,1	-14 559
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-821	-1 900	-1 460	-1 131	77,5	-1 800
MUUT TOIMINTAKULUT	0	-134	-60	-10	16,7	-60
TOIMINTAKULUT	-32 207	-33 854	-99 487	-62 107	62,4	-76 235
TOIMINTAKATE	-5 811	-7 459	-19 487	-62 107	318,7	-21 235

Eduskuntavaalit pidettiin huhtikuussa, europarlamenttivaalit toukokuussa. Taloudellinen kuorma Paraisten kaupungille on melko vähäinen, koska valtio vastaa suurimmasta osasta kustannuksista. Sekä tulot että menot ovat budjetoitua pienemmät, koska maakuntavaaleja ei pidetty.

Mittarit ja suoritteet

	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kustannus/asukas	-	- 4,04	- 0,50	- 1,28	- 1,40

TILINTARKASTUS

Tarkastuslautakunta

Carita Henriksson, puheenjohtaja

1200 TILINTARKASTUS	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-5 384	-10 119	-12 409	-6 856	55,3	-10 628
PALKAT JA PALKKIOT	-5 170	-9 375	-11 592	-6 550	56,5	-10 000
HENKILÖSIVUKULUT	-214	-744	-817	-306	37,5	-628
PALVELUJEN OSTOT	-16 596	-31 100	-43 600	-18 358	42,1	-43 600
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-0		0
MUUT TOIMINTAKULUT	0	0	0	-11		-20
TOIMINTAKULUT	-21 981	-41 219	-56 009	-25 225	45,0	-54 248
TOIMINTAKATE	-21 981	-41 219	-56 009	-25 225	45,0	-54 248

Toteuma alittaa talousarvion laskutuksen viiveen vuoksi, mutta koko vuoden ennuste vastaa talousarviota.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Tarkastuslautakunnan arviointikertomusta käytetään hyväksi kaupungin johtamisessa ja arviointityöstä on hyötyä organisaatiolle.	Raportointi (arviointikertomus) ja siitä seuraavat toimenpiteet	Raportointi tuo lisäarvoa hallinnolle.	Arviointikertomus on tehty ja kaupunginvaltuusto on saanut sen tiedoksi 11.6.2019.
Valtakunnallisen arviointisuosituksen noudattaminen tarkastuslautakunnan työssä.	Suosituksen soveltaminen	Suositusta käytetään arvioinnin apuvälineenä.	Suositusta sovelletaan.

- Ammattitilintarkastajat ovat suorittaneet kaupungin hallinnon ja talouden (vuoden 2018 tilinpäätöksen) tarkastuksen.
- Tarkastuslautakunnan jäsenet ovat arvioineet kaupunginvaltuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutumista.
- Toimintavuoden 2019 tarkastus on aloitettu.

Mittarit ja suoritteet

	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kustannus/asukas	3,13	2,85	3,64	2,67	3,56
Tarkastuspäivien lukumäärä	44,8	42	45	44,65	42

KESKUSHALLINTO

Kaupunginhallitus

Hallintopalvelu

Monica Avellan, kaupunginlakimies

1400 KESKUSHALLINTO	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	4 551	6 620	1 800	4 032	224,0	4 676
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 045	2 509	2 000	8 100	405,0	9 110
TOIMINTATUOTOT	5 596	9 129	3 800	12 133	319,3	13 786
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-427 732	-709 965	-773 504	-477 473	61,7	-755 519
PALKAT JA PALKKIOT	-333 618	-562 873	-608 741	-371 437	61,0	-593 541
HENKILÖSIVUKULUT	-94 114	-147 092	-164 763	-106 036	64,4	-161 978
PALVELUJEN OSTOT	-304 230	-357 743	-337 653	-337 789	100,0	-375 179
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-6 986	-9 494	-19 976	-16 836	84,3	-18 750
AVUSTUKSET	-14 007	-24 117	-46 000	-45 280	98,4	-56 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-71 458	-108 095	-107 149	-65 533	61,2	-107 149
TOIMINTAKULUT	-824 413	-1 209 414	-1 284 282	-942 911	73,4	-1 312 597
TOIMINTAKATE	-818 817	-1 200 285	-1 280 482	-930 778	72,7	-1 298 811
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-4 708	-7 072	-7 072	-4 708	66,6	-7 072
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 708	-7 072	-7 072	-4 708	66,6	-7 072
TILIKAUDEN TULOS	-823 525	-1 207 357	-1 287 554	-935 487	72,7	-1 305 883

1. 6 100 euron korvaus kaupungin oikeudenkäyntikuluista on vaikuttanut keskushallinnon toimintatuottoihin. Korvausta ei ole otettu huomioon talousarviossa.
2. Rekrytointiprosessien ja kahden oikeusasian konsulttipalkkioista on seurannut yhteensä runsaan 38 000 euron toimintakulut, joita ei ole otettu huomioon talousarviossa.
3. Yleishyödyllisille yhteisöille myönnettävien, 80 %:a niiden maksamasta kiinteistöverosta vastaavien avustusten summien arvioidaan ylittävän budjetoidun tason noin 10 000 eurolla.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston vuoden 2019 kokousten varhaisemmalla aikatauluttamisella hallintopalvelut pyrkii kaupungin luottamuselinten kokousaikataulujen parempaan yhteensovittamiseen, tasaisempaan asioiden käsittelyvirtaan ja	Seuranta tekemällä lautakuntien, jaostojen ja kaupunginhallituksen puheenjohtajille, esittelijöille ja pöytäkirjanpitäjille kysely elokuussa 2019.	Vähintään puolet niistä, joilta asiasta kysytään, on sitä mieltä, että luottamuselinten asioiden käsittelyvirta on parantunut vuonna 2019.	Kysely kommentteineen lähetetään asianosaisille syyskuussa 2019.

<p>nopeampaan päätöksentekoon koko kaupungin luottamusorganisaatiossa.</p>			
<p>Digitalisaation lisääminen asiakasprosessien ja -viestinnän parantamiseksi sekä sen mahdollistaminen, että asiakkaat voivat hyödyntää kunnallisia palveluja yksilöllisesti.</p>	<p>Hallintopalvelut palkkaa digikehittäjän syksyllä 2019. Organisaatiossa on silloin työn alla sekä "Kaikki yhdeltä luukulta" että "Asukkaita kuullaan ja osallistetaan" -hankkeet. Digikehittäjän työkenttänä on koko kaupungin organisaatio, mutta hän saa alkuvaiheessa kaksi konkreettista hanketta kehittämistyöhönsä.</p>	<p>Digikehittäjä, tiedotuspäällikkö ja asianomainen yksikköpäällikkö kehittävät yhteistyössä "Kaikki yhdeltä luukulta" -hankkeeseen liittyviä digipalveluja pilottina muiden digipalvelujen kehittämiseksi.</p>	<p>Kaupungin tiukentunut taloustilanne huomioon ottaen digikehittäjän palkkausta ei toteuteta syksyllä 2019.</p>
<p>Kaupungin tietoturva ja tietosuoja ovat jatkuvan seurannan ja kehittämisen kohteena. Kaupunginjohtaja nimittää tietoturva- ja tietosuojaryhmän, joka koordinoi toimintaa kaupunginhallituksen 10.9.2018 hyväksymän tietoturva- ja tietosuojapolitiikan mukaisesti. Ryhmällä on myös kokonaisvastuu tietoturvaa ja tietosuojaa koskevasta tiedottamisesta.</p>	<p>IKT-palvelut yhdessä tietosuojavastaavan kanssa tekee vuosittain kartoituksen tietoturvasta ja tietosuojasta kaupungin organisaatiossa kaupungin johtoryhmän hyväksymän toimintasuunnitelman mukaisesti. Toimintasuunnitelmaehdotuksen laatii tietosuojavastaava.</p>	<p>Kaikki hallintoyksiköt ovat tietoisia siitä, mitä tietoturva ja tietosuoja niiltä edellyttävät.</p>	<p>Keskeinen kaupungin tietosuoja- ja tietoturva-asioita hoitava henkilöstö osallistuu TAISTO₁₉-harjoitukseen. Harjoitus on tarkoitettu julkisen hallinnon organisaatioille ja yrityksille. Harjoituksessa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin: riskienhallinta, tietoturva, toiminnan jatkuvuus ja varautuminen sekä tietosuoja. Harjoituksessa osallistujien lähtökohtana on tietoturvallisuuden hallinta henkilötietojen tietoturvaloukkauksissa ja erilaisissa kyberhyökkäyksissä. Tärkeänä osana harjoitusta on myös kehittää toiminnan jatkuvuutta ja varautumista erilaisissa tietosuojaloukkaustilanteissa. Harjoituksen osallistuminen on erittäin vaikuttava tapa parantaa kaupungin tietosuoja- ja tietoturvarutiinien hallintaa.</p>

Keskushallinto on pyrkinyt kaupungin luottamuselinten kokousaikataulujen parempaan yhteensovittamiseen ja sen myötä tasaisempaan asioiden käsittelyvirtaan. Lähtökohtana on ollut, että kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen kokousten aikatauluttaminen tehtiin niin hyvissä ajoin syksyllä 2018, että muut toimielimet saattoivat sovittaa kokouspäivänsä tähän aikatauluun, jotta kokoustyöskentely saadaan toimimaan mahdollisimman jouhevasti. Tämä ei ole toteutunut toivotussa laajuudessa, ja kielenkääntäjillä ja muilla tekstejä käsittelevillä on edelleen kokousasiaruuhkia. Kokousten tasainen jakautuminen edistää myös asioiden käsittelyä. Syyskuussa 2019 tehtävän kyselyn jälkeen keskushallinto saa tietää muiden luottamuselinten näkemykset kokoushallinnasta ja voi jatkaa työtään sen pohjalta.

Henkilöstö

HENKILÖTYÖVUODET	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kaupunginjohtaja	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Kaupunginlakimies	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Tiedonhallinta-asiantuntija	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Johdon sihteeri	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Kielenkääntäjä	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Hyvinvointikoordinaattori			0,3	1,0	1,0
Hankekoordinaattori	0,5	0,3			
Valmistelusihteeri			0,3	0,3	0,3
Hallintoassistentti	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Digikehittäjä				0,3	0,0
Vahtimestari	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Henkilötyövuodet yhteensä	8,1	7,9	8,2	9,2	8,9
Henkilöstön määrä jakson lopussa					
Toistaiseksi	9	9	9	10	9
Määräaikaiset	0	0	0	0	0
Yhteensä	9	9	9	10	9

Mittarit ja suoritteet

SUORITTEET	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kaupunginvaltuusto	8	8	8	7	7
Kaupunginhallitus	14	16	17	13	14
Jaosto	5	5	9	8	10
MITTARIT	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kustannus/asukas, €	71,00	72,57	78,52	79,23	85,35

IKT-PALVELUT

Kaupunginhallitus
Konsernipalvelut, IKT
Monica Avellan, kaupunginlakimies
Kai Kalliiolevo, IT-päällikkö

1440 IKT	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	405 893	601 900	643 790	429 769	66,8	644 942
TOIMINTATUOTOT	405 893	601 900	643 790	429 769	66,8	644 942
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-188 497	-271 626	-269 438	-176 252	65,4	-266 068
PALKAT JA PALKKIOT	-156 180	-222 689	-222 786	-146 237	65,6	-220 000
HENKILÖSIVUKULUT	-32 316	-48 938	-46 652	-30 015	64,3	-46 068
PALVELUJEN OSTOT	-291 297	-346 185	-382 786	-312 477	81,6	-382 029
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-5 088	-9 975	-24 951	-5 957	23,9	-24 900
MUUT TOIMINTAKULUT	-23 065	-34 712	-32 413	-21 887	67,5	-32 413
TOIMINTAKULUT	-507 947	-662 498	-709 588	-516 573	72,8	-705 410
TOIMINTAKATE	-102 053	-60 598	-65 798	-86 804	131,9	-60 468
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-9 397	-14 116	-22 876	-18 793	82,2	-22 876
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-9 397	-14 116	-22 876	-18 793	82,2	-22 876
TILIKAUDEN TULOS	-111 451	-74 713	-88 674	-105 597	119,1	-83 344

Toimintakulujen ajankohtaan nähden korkea toteuma johtuu siitä, että suuret lisenssi- ja palvelumaksut toteutuvat aina vuoden alussa.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
IT-yksikön henkilöresurssien uudelleenorganisointi.	Mahdollistetaan IT-osaajien joustavampi käyttö yli sektorirajojen, erityisesti poikkeustilanteissa. IT-henkilöstön kulut jaetaan koko organisaatiolle, ilman jakoa hallinto vs. koulut.	Uutta käytäntöä aletaan soveltamaan heti vuoden alusta.	IT-tuen henkilöstökulut on jaettu vuoden alusta lähtien kaikkien yksiköiden kesken ilman jakoa koulujen ja muun toiminnan välillä. Tukiresurssija on voitu hyödyntää joustavammin yli sektorirajojen. Resurssivajeesta johtuen tavoitetta ei ole käytännön tasolla pystytty toteuttamaan suunnitellulla tavalla.
Työasemien hankkiminen palveluna.	Kilpailutuksen voittanut toimittaja hoitaa työasemien esiasennuksen,	Palvelu otetaan tuotantokäyttöön sosiaali- ja terveystieteiden osalta	Sovittu, että 2M-IT tekee kaupungille minikilpailutuksen, jolla

	toimituksen asiakkaan työpöydälle, kytkemisen verkkoon, vanhan laitteen kierrätyksen sekä pakkausmateriaalin poiston. Palvelusta maksetaan laitekohtainen kuukausimaksu sisältäen palvelut. Laitteista ja palveluista päästään vaivattomasti eroon esim. sote-uudistuksen tullessa voimaan.	vuoden ensimmäisellä neljänneksellä.	valitaan palveluiden toimittaja. Palvelu pyritään saamaan tuotantoon vuoden loppuun mennessä.
Windows Server 2008 - palvelimien päivitys uusimpaan tuettuun versioon.	Valmistaudutaan Windows Server 2008-palvelinversion tuen päättymiseen tammikuussa 2020 päivittämällä palvelimet uusimpaan tuettuun versioon.	Päivityssuunnitelma tehty vuoden ensimmäisellä puoliskolla ja päivitykset toteutettu viimeistään syksyllä.	Päivityksiä tehdään resurssien sallimissa rajoissa. Tavoitteen saavuttaminen tulee olemaan erittäin haastavaa.
Tiedostopalveluiden siirtäminen pilvipalveluihin soveltuvin osin.	Siirretään käyttäjien kotihakemistot vanhalta tiedostopalvelimelta Office365-pilvipalveluun. Näin varmistetaan tiedon helpompi ja turvallinen saatavuus eri tilanteissa, päätelaitteissa ja verkoissa.	Kotihakemistot siirretty vuoden loppuun mennessä.	Osan käyttäjistä siirryttyä Office 365 -palveluun on heidän perinteinen kotihakemistonsa siirretty OneDrive -palveluun.
Windows 10 - päivitysprojekti.	Edelleen käytössä olevat Windows 7 -työasemat päivitetään Windows 10 -versioon. Windows 7:n tuki päättyy tammikuussa 2020.	Kaikki Windows 7 -työasemat päivitetty uuteen versioon vuoden loppuun mennessä.	Päivityksiä tehdään resurssien sallimissa rajoissa. Tavoitteen saavuttaminen tulee olemaan erittäin haastavaa.

Toiminnan painopistealueina ovat olleet mm. IT:n henkilöstöresurssien joustavampi ja tehokkaampi käyttö yli sektorirajojen sekä työasemapalveluiden kehittäminen. Tietosuojan ja tietoturvan liittyviä politiikkoja ja ohjeistuksia on päivitetty vastaamaan nykypäivän vaatimuksia. Microsoftin vakiointisopimuksessa siirryttiin pilvipohjaiseen M365-malliin.

Henkilöresurssien riittävyys palveluntuotannon vaatimuksiin nähden on aiheuttanut haasteita johtuen erilaisista poissaoloista.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
IT-päällikkö	1	1	1	1	1
IT-suunnittelija	1	1	1	1	1
IT-tukihenkilö	4	4	4	4	4
Henkilötyövuodet yhteensä	6	6	6	6	6
Henkilöstön määrä jakson lopussa					
Toistaiseksi	6	6	6	6	6
Määräaikaiset	0	0	0	0	0
Yhteensä	6	6	6	6	6

Mittarit ja suoritteet

	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kustannus/asukas (toimintakate)	3	1	4	4	4
Kustannus/asukas (toimintakulut)	102	95	43	46	46
Asiakastyytyväisyysindeksi (1–5)	3,57	3,63	3,64		3,64
Service deskissä luotujen tapahtumien määrä	968	1539	915		
Service deskissä ratkaistujen tapahtumien määrä	819	1361	1086		

HENKILÖSTÖ

Kaupunginhallitus
Konsernipalvelut
Peter Lindroos, henkilöstöpäällikkö

1475 HENKILÖSTÖPALVELUT	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
TUET JA AVUSTUKSET	0	113 013	119 000	9 978	8,4	119 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	7 660	10 580	12 000	6 595	55,0	11 000
TOIMINTATUOTOT	7 660	123 593	131 000	16 573	12,7	130 000
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-287 317	-408 048	-486 751	-323 917	66,5	-486 644
PALKAT JA PALKKIOT	-232 818	-329 334	-392 088	-263 705	67,3	-392 000
HENKILÖSIVUKULUT	-54 499	-78 713	-94 663	-60 212	63,6	-94 644
PALVELUJEN OSTOT	-225 297	-420 027	-419 619	-180 106	42,9	-413 719
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-11 677	-13 496	-19 700	-13 340	67,7	-20 000
AVUSTUKSET	0	-2 750	0	-1 000		-1 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-29 924	-44 902	-50 238	-35 965	71,6	-52 238
TOIMINTAKULUT	-554 214	-889 223	-976 308	-554 328	56,8	-973 601
TOIMINTAKATE	-546 554	-765 630	-845 308	-537 755	63,6	-843 601
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-5 051	-7 587	-7 587	-5 051	66,6	-7 587
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 051	-7 587	-7 587	-5 051	66,6	-7 587
TILIKAUDEN TULOS	-551 605	-773 217	-852 895	-542 806	63,6	-851 188

Talouden toteuma talousarvion mukainen.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Uusi rekrytointistrategia koko kaupungille	Rekrytointistrategia sisältää konkreettiset periaatteet virkojen ja työsuhteiden haettaviksi julistamisesta. Haastattelu- ja valintaprosesseissa huomioidaan kaikkien yksiköiden yksilölliset tarpeet. Tiedoksiantoperiaatteet ovat selkeät ja konkreettiset.	Rekrytointistrategia prosesseineen ja ohjeineen hyväksytty ja otettu käyttöön	Selvitystä on täydennetty kokemuksilla ulkopuolisen tuen avulla toteutetusta suorahausta ja soveltuvuuskartoituksista.
Osallisuuden ja työyhteisöllisyyden edellytysten kehittäminen	Dokumentoidut periaatteet hyvästä vuorovaikutuksesta työpaikoilla. Esimiehille tarjotaan mahdollisuuksia	Workshopien osallistujamäärä. Henkilöstöbarometrin tulokset.	Esimiehet ovat saaneet koulutusta henkilöstöbarometrin tulosten käyttämiseen kehittämistyössään.

	kehittää johtamistaan muun muassa workshopeissa, joissa käsitellään ohjauskeskusteluja, puheeksi ottamista, psykososiaalisen kuormituksen riskien vähentämistä ym. Kehitetään kokouksia ja kehittämispäiviä niin, että ne tarjoavat mahdollisuuden aitoon vuoropuheluun.		Useimmat työpaikat ovat käsitelleet tuloksia.
Esimiesten osaamisen kehittäminen työehtosopimus-, työlainsäädäntö- ja työsuojeluasioissa	Säännölliset info- ja keskustelutilaisuudet ajankohtaisista sopimusasioista. Workshopit yhteisistä toimintamalleista.	Vähintään neljä tilaisuutta vuodessa	Syksyn workshopit on aloitettu.
Joustavuuden, aloitteellisuuden ja luovuuden edellytysten lisääminen	Mallit, joilla tuetaan ja palkitaan osasto- ja yksikkö- ja toimialarajat ylittävää toimintaa ja virkistystä	Hyväksytyt, käyttöön otetut ohjeet ja periaatteet	Henkilöstöryhmiltä on pyydetty omia konkreettisia aloitteita toiminnan tehostamiseksi ja kustannustehokkaiden työtapojen kehittämiseksi.
Henkilöstöön liittyvän tiedon tulee olla paremmin esimiesten saatavilla.	Kehitetään ja otetaan käyttöön täydentävä HR-järjestelmä, joka tuo avainluvut ja muun HR-tiedon (palkat, kehitys, osaaminen, kehityskeskustelut ym.) esimiesten saataville.	Tarpeen kartoittaminen vuonna 2019, uuden ohjelmiston hankkiminen viimeistään vuonna 2020	Sairauspoissaolraportit toimitetaan esimiehille kolmannesvuosiraportin henkilötyövuosien toimittamisen yhteydessä.
Henkilöstöpalvelut ottaa käyttöön henkilöstötietojärjestelmän, johon tulevat tiedot koko henkilöstöstä.	Henkilöstötietojärjestelmä, joka sisältää ohjaukselle tarpeellista tietoa henkilöstöstä ja sen osaamisesta, on kaikkien esimiesten käytettävissä	Järjestelmä on käytössä 2020	Suunnittelu jatkuu.

1.1.2019 jaetun järjestelyerän yhteydessä henkilöstötietokantaan tehtiin myös muita korjauksia. Useiden ammattiryhmien vaativuustasoa arvioitiin kaupungin palkkausjärjestelmän kehittämiseksi. Teknisten sopimuksen peruspalkkoja arvioinut työryhmä on päivittänyt vaativuustasojen arviointilomakkeet. Henkilöstöbarometrin tuloksia analysoitiin perusteellisesti ja käytettiin työhyvinvointia vahvistavien ja ylläpitävien toimenpiteiden suunnittelun pohjana.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Henkilöstöpäällikkö	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Henkilöstösihteeri	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Työsuojelupäällikkö	0,5	0,6	1,0	1,0	1,0
Palkanlaskija	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Henkilötyövuodet yhteensä	7,5	7,6	8	8	8
Henkilöstön määrä jakson lopussa					
Toistaiseksi	7	7	7	7	7
Määräaikaiset	1	1	1	1	1
Yhteensä	8	8	8	8	8

Mittarit ja suoritteet

	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kustannus/asukas	- 43,40	- 47,10	- 48,0	- 48	- 55

TALOUS

Kaupunginhallitus
Talouspalvelut
Petra Palmroos, talouspäällikkö

2000 TALOUSPALVELUT	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	19	19	0	0		0
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	1 286		0
MUUT TOIMINTATUOTOT	242 351	217 151	250 000	40 651	16,3	250 000
TOIMINTATUOTOT	242 370	217 170	250 000	41 937	16,8	250 000
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-266 349	-399 489	-364 356	-231 665	63,6	-350 679
PALKAT JA PALKKIOT	-206 469	-310 597	-279 309	-177 699	63,6	-268 000
HENKILÖSIVUKULUT	-59 880	-88 891	-85 047	-53 966	63,5	-82 679
PALVELUJEN OSTOT	-320 850	-564 931	-584 776	-337 057	57,6	-579 976
AIHEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 324	-10 694	-7 300	-3 856	52,8	-5 100
MUUT TOIMINTAKULUT	-39 023	-57 510	-61 269	-33 499	54,7	-52 069
TOIMINTAKULUT	-629 545	-1 032 623	-1 017 701	-606 078	59,6	-987 824
TOIMINTAKATE	-387 176	-815 453	-767 701	-564 141	73,5	-737 824
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 021	-1 533	-1 529	-1 021	66,8	-1 529
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 021	-1 533	-1 529	-1 021	66,8	-1 529
TILIKAUDEN TULOS	-388 196	-816 986	-769 230	-565 161	73,5	-739 353

Palkkakulut jäävät hieman budjetoitua pienemmiksi, koska kaikki tehtävät eivät ole olleet täytettyinä vuoden aikana.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Lisätään yksiköiden hankintaosaamista.	Hankintakoulutusta saaneiden henkilöiden määrä	Kaikki hankintoja tekevät ovat saaneet peruskoulutuksen.	Organisaatioon palkatuille uusille työntekijöille on annettu sisäistä opastusta ja koulutusta.
Kehitetään taloushallintoon liittyviä prosesseja.	Tehtyjen muutosten määrä ja muutosten vaikutus koko organisaatioon	Talouspalvelujen kapasiteetti riittää (sijaisten avulla), ja koko kaupungista säästyy vähintään yksi henkilötyövuosi.	Työ taloustoimintoihin liittyvien työprosessien parissa jatkuu yhteistyössä kaupungin muiden yksiköiden kanssa.

- Talouspalvelut on tarkastelujaksolla tehnyt valmistelutyötä kaupungin kiinteistöistä käytävien keskustelujen pohjaksi siltä osin kuin ne ovat liittyneet talousasioihin.
- Ulkopuolinen toimija on tehnyt taloudellisen vertailun kaupungin kaikista toiminnoista suhteessa toisiin kuntiin.
- Talouspalvelut on aloittanut syksyn talousarviotyön.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Taluspäällikkö	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Asiantuntijat	5,3	5,0	4,6	3,6	3,6
Taloussihteeri	2,0	2,0	2,7	2,3	2,3
Henkilötyövuodet yhteensä	8,3	8,0	8,3	6,9	6,9
Henkilöstön määrä jakson lopussa					
Toistaiseksi	8	7	7,77	7	6
Määräaikaiset	0	0	0,53	0	0,9
Yhteensä	8	7	8,3	7	6,9

Mittarit ja suoritteet

	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kustannus talouspalveluista / asukas	-72,18	-75,42	-53,35	-66,38	-48,49
Ostolaskujen määrä	32 516	33 133	31 118	33 000	31500
Myyntilaskujen määrä	63 318	64 029	63 069	63 000	63200
Muiden tilitapahtumien määrä	13 522	15.101	16.613	14 000	14300

ELINKEINOELÄMÄ

Kaupunginhallitus

Elinkeinopalvelut

Tomas Eklund, elinkeinopäällikkö

3000 ELINKEINOPALVELUT	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	54 687	60 959	54 000	40 929	75,8	45 000
TUET JA AVUSTUKSET	500	500	0	0		0
MUUT TOIMINTATUOTOT	105 318	110 923	131 500	110 526	84,1	124 000
TOIMINTATUOTOT	160 505	172 382	185 500	151 455	81,6	169 000
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-255 969	-382 467	-441 997	-267 301	60,5	-427 124
PALKAT JA PALKKIOT	-208 812	-312 891	-362 297	-219 966	60,7	-350 000
HENKILÖSIVUKULUT	-47 156	-69 576	-79 700	-47 335	59,4	-77 124
PALVELUJEN OSTOT	-205 855	-262 668	-235 788	-162 180	68,8	-227 058
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-11 126	-13 777	-10 800	-4 672	43,3	-10 000
AVUSTUKSET	-300	-300	-300	-1 006	335,2	-1 006
MUUT TOIMINTAKULUT	-254 275	-380 520	-414 727	-279 570	67,4	-417 357
TOIMINTAKULUT	-727 525	-1 039 731	-1 103 612	-714 729	64,8	-1 082 545
TOIMINTAKATE	-567 020	-867 349	-918 112	-563 274	61,4	-913 545
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-117 430	-198 591	-182 161	-141 351	77,6	-182 161
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-117 430	-198 591	-182 161	-141 351	77,6	-182 161
TILIKAUDEN TULOS	-684 449	-1 065 939	-1 100 273	-704 625	64,0	-1 095 706

Talouden toteuma on tasapainossa talousarvion kanssa, vaikka tuotot tulevat olemaan hieman arvioitua huonommat johtuen pienemmiksi jäävistä markkinointijulkaisujen ilmoitustuotoista. Olemme saaneet aikaan säästöjä lisäämällä naapurikuntien kanssa tehtävää markkinointiyhteistyötä.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Olennainen informaatio aina yrittäjien saatavilla	Aamukahvi- ja muiden tilaisuuksien määrä	Vähintään 4 vuodessa	3 kpl yrittäjien aamukahveja
	Infokirjeiden määrä	Vähintään 6 vuodessa	9 kpl infokirjeitä
	Yrityskäyntien määrä	Vähintään 30	39 yrityskäyntiä
	Elinkeinoelämää käsittelevien artikkeleiden määrä Nyttissä	Vähintään 6	5 artikkelia Nyttissä
Luova yrittäjyys ja verkostoituminen	Infoiltojen, workshopien ja foorumeiden järjestäminen painopisteenä yhteistyön	Vähintään 8 vuodessa	Yhteensä 8 kpl info- ja keskustelutilaisuuksia. Toisen

	vahvistaminen, inspirointi ja innostaminen		vuosikolmanneksen aikana järjestettiin Yrityksen perustaminen - tilaisuus Korppoossa 9.5. sekä keskustelutilaisuus yrittäjämapiiristä Iniössä 23.5.
Yrittäjyyskasvatuksen korostaminen opetuksessa	Yrittäjyyskurssien määrä kouluissa Yrittäjyyteen kytkeytyvien tapahtumien määrä (esim. Get the Deal, Business Race)	Vähintään 2 Vähintään 2	Business Race järjestettiin huhtikuussa ja Get the Dealin suunnittelu on aloitettu (järjestetään lokakuussa).
Kaupungin intressien tehokas ja pitkäjännitteinen esille tuominen saaristoa ja varsinkin saaristoliikennettä koskevilla asioilla	ELY-keskuksen ja Varsinais-Suomen liiton kanssa pidettyjen kokousten ja käytyjen neuvottelujen määrä	Vähintään 5	Useiden ELY-keskuksen kanssa pidettyjen kokousten ohella toisen vuosikolmanneksen erityisenä huomion kohteena olivat saariston kiinteistöveroitus ja postinjakelu.
Nykyisten ja perusteilla olevien yritysten kehittämismahdollisuuksien turvaaminen	Uusien matkailuyritysten määrä vuodessa	Vähintään 2	8 uutta yritystä vuoden alusta lukien.
Näkyminen matkailukohteena kotimaisessa ja kansainvälisessä mediassa	Matkailuun liittyvien artikkeleiden/blogijulkaisujen määrä kotimaisessa ja ulkomaisessa mediassa	20	Noin 15 artikkelia saaristosta kotimaisissa ja kansainvälisissä medioissa.
Matkailun digipalvelujen kehittäminen	Tapahtumien ja palvelujen digitaalisen myyntikanavan käyttöön ottaminen	Koulutusta järjestetty ja tuote toiminnassa ennen kesää 2019	Doerz toimii ja käsittää noin 20 eri tuotetta.
Alueellisen matkailuyhteistyön vahvistaminen	Vuotuinen pääesite julkaistaan turunmaalaisena yhteistyönä. Uusi turunmaalainen sisäänajoportaali "VisitSkärgården".	Kemiönsaaren kanssa yhteistyössä toteutettava pääesite valmis vuoden 2019 matkamessuihin mennessä. Portaali valmis kesään 2019 mennessä.	Pääesite yhdessä Kemiönsaaren kanssa: jakelu on tänä vuonna sujunut hyvin. Myönteistä palautetta. Kansainvälistä markkinointia seudun muiden kuntien ja Visit Finlandin kanssa.
Virallisten yöpymisvuorokausien sekä Saariston Rengastien ja Pikku Rengastien matkailijoiden määrän lisääntyminen	Yöpymisvuorokausien määrä Kävijöiden/pyöräilijöiden määrä	Lisäystä 5 %	Rengastiet: yhteensä yli 48 000 kävijää, lisäystä 14 % vuodesta 2018. Tänä vuonna ennätysmäärä pyöräilijöitä, Iso Rengastie +16 %, Pieni Rengastie +22 %. Yöpymiset 01-07/19: +2,8 %

			Yöpymiset heinäkuussa: +7 %
Matkailumarkkinoinnin kehittäminen	Infokirjeen käyttöön ottaminen	8 vuodessa	Matkailuyrityksille lähetetyt uutiskirjeet, 1 uutiskirje kuukaudessa. Digitaalinen markkinointi: kaupungin some-kanavien käyttö on lisääntynyt keskimäärin 20 %.

Elinkeinopalvelujen toiminta on toiminut hyvin vuoden aikana ja asetettuja tavoitteita on saavutettu ja useissa tapauksissa jopa ylitetty. Henkilöstöpuolella on edelleen haasteita resursoinnin suhteen, muun muassa hankepuolella tilanne on heikentynyt sisäisten siirtojen vuoksi.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Elinkeinohenkilöstö	1,4	1,4	2,4	2,4	2,4
Hankekoordinaattorit	1,2	1,4	1,4	1,4	1,0
Matkailuhenkilöstö	2,8	2,8	3,8	3,8	3,8
Henkilötyövuodet yhteensä	5,4	5,6	7,6	7,6	7,2
Henkilöstön määrä jakson lopussa					
Toistaiseksi	7	7	8	9	8
Määräaikaiset	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	7,5	7,5	8,5	9,5	8,5

Mittarit ja suoritteet

	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Neuvonta, osallistujia	150	150	360	500	550
Uusia/aloitettavia yrityksiä	70	80	94	80	90
Tukihakemuksia, neuvonta	8	8	7	6	6
Yrityskäyntejä	20	20	84	60	70
Rekisteröityjä yöpymisiä	66231	66192	56479	62000	62000
Matkustajia, Iso Rengastie	17768	19075	17580	19850	21100
Matkustajia, Pieni Rengastie	21764	22922	24575	26000	27100
Nettokustannus/asukas		- 56,08	- 53,48	- 60,33	- 60,03

VIESTINTÄPALVELUT

Kaupunginhallitus

Elinkeinopalvelut

Anne-Maarit Itänen, tiedotuspäällikkö

3100 VIESTINTÄ	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYyntITUOTOT	7 249	20 757	15 162	7 091	46,8	19 467
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	57	0	85		142
TOIMINTATUOTOT	7 249	20 814	15 162	7 177	47,3	19 609
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-208 694	-292 843	-276 730	-191 113	69,1	-276 730
PALKAT JA PALKKIOT	-168 264	-237 164	-228 816	-158 534	69,3	-228 816
HENKILÖSIVUKULUT	-40 431	-55 679	-47 914	-32 579	68,0	-47 914
PALVELUJEN OSTOT	-105 206	-176 117	-180 350	-142 415	79,0	-178 060
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-18 445	-22 604	-8 200	-19 076	232,6	-19 500
AVUSTUKSET	0	-300	0	-50		-200
MUUT TOIMINTAKULUT	-43 764	-65 436	-55 591	-37 527	67,5	-55 591
TOIMINTAKULUT	-376 109	-557 300	-520 871	-390 181	74,9	-530 081
TOIMINTAKATE	-368 860	-536 486	-505 709	-383 004	75,7	-510 472

Palvelujen ja materiaalin ostoista aiheutuneet kustannukset ylittyvät hieman, johtuen mm. uuden asuntoalueen (Aurinkokaari) markkinointikampanjasta aiheutuneista kuluista ja aluekonttoreiden neuvotteluhuoneiden etäneuvottelulaitteiden hankinnoista. Myyntituotot toteutuvat vasta loppuvuodesta.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Tehokas viestintä ja markkinointi. Kaupungin ja sen palvelujen tunnetuksi tekeminen potentiaalisten muuttajien, kuntalaisten, vapaa-ajanasukkaiden ja henkilöstön keskuudessa.	Tiedotuslehti Nyttin ilmestymiskerrat/vuosi. Kotisivuilla toteutettava tyytyväisyyskysely tiedotuslehti Nyttistä. Tykkääjä- ja seuraajamäärä sosiaalisessa mediassa. Julkaisujen määrä sosiaalisessa mediassa.	8 kpl/vuosi. Arviot voittopuolisesti tyytyväisiä. Facebook 5 000, Twitter 650 ja Instagram 1 700. Yhteensä 1 300 julkaisua.	5 kpl Facebook 5 133, Twitter 689 ja Instagram 1 809. Yhteensä 212 julkaisua.
Kotisivujen luettavuuden, saavutettavuuden ja interaktiivisuuden kehittäminen / tiedotuslehti Nyttin luettavuuden kehittäminen.	Sähköisten palvelujen kehittäminen kaupungin verkkosivuilla. Kävijämäärä kaupungin kotisivuilla/vuosi. Kotisivuilla ja intranetissä toteutettava tyytyväisyyskysely.	520 000 kävijää/vuosi. Arviot voittopuolisesti tyytyväisiä.	Kävijämäärä 340 603
Hyvä näkyvyys joukkotiedotusvälineissä.	Artikkeleiden, uutisten ja ohjelmakatkelmien lukumäärä.	3 750 kpl/vuosi.	3 402 kpl

Osallistuimme kevään aikana Sisusta ja Rakenna -messuille Turussa ja markkinoimme uutta Aurinkokaaren aluetta laajamittaisesti sekä printti- että digitaalisessa mediassa. Markkinointitoimenpiteisiin kuului myös markkinointisivuston www.aurinkokaari.fi luominen ja markkinointi Turun alueen busseissa, sekä ulkosivuilla että sisädigitauluissa.

Olimme jälleen mukana Paraisten päivillä kesäkuussa ja markkinoimme siellä mm. matkailun uutta Doerz-sivustoa, josta niin matkailijat kuin paikallisetkin voivat ostaa erilaisia elämys- ja kokemuspaketteja. Teimme päivillä yhteistyötä myös vanhusneuvoston kanssa; he esittelivät osastollamme vanhemmille henkilöille tarkoitettua maksutonta it-tukipalvelua "Recycle IT".

Työ kaupungin uuden verkkosivuston parissa on jatkunut ja sekä sivuston visuaalinen ilme että rakenne ovat valmiina. Ensimmäinen sisällöntuottajakoulutus järjestettiin elokuussa.

Henkilöstö

Työvuodet	2016	2017	2018	B 08/2019	08/2019	B 2019
Vakituiset						
Tiedotuspäällikkö	1	1	1	0,67	0,67	1
Tiedotussihteeri	5,8	5,8	5,5	2,9	2,9	4,3
Puhelunvälittäjä	1	1	1	0,67	0,67	1
Yhteensä	7,8	7,8	7,5	4,2	4,2	6,3
Määräaikaiset						
Tiedotussihteeri	0,3	0,3	0	0,25	0,25	0,2
Yhteensä	0,3	0,3	0	0,25	0,25	0,2
Työvuodet yhteensä	8,1	8,1	7,5	4,45	4,45	6,5
Henkilöstö 30.4.						
Vakituiset	8	8	8	8	8	8
Määräaikaiset	1	1	0	1	1	1
Yhteensä	9	9	8	9	9	9

Mittarit/suoritteet

	2016	2017	2018	B 2019	08/2019	E 2019
Kustannus/asukas	-32,68	-36,2	-35,09	-33,08	-22,03	-33,08
Kävijämäärä kaupungin verkkosivuilla	572 557	514 419	496 738	520 000	340 603	450 000
Tykkääjämäärä kaupungin Facebook-sivulla	3359	4163	4829	5000	5133	5060
Medianäkyvyys, artikkeleiden lukumäärä	1665	3695	5373	3750	3402	4100

LÄHIPALVELUT

Kaupunginhallitus

Elinkeinopalvelut

Tomas Eklund, elinkeinopäällikkö

3200 LÄHIPALVELUT	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-4 485	-13 270	-11 664	-6 239	53,5	-11 870
PALKAT JA PALKKIOT	-4 318	-12 621	-10 988	-6 010	54,7	-11 200
HENKILÖSIVUKULUT	-167	-649	-676	-229	33,8	-670
PALVELUJEN OSTOT	-1 620	-2 087	-4 200	-1 471	35,0	-3 822
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-786	-1 039	-1 040	-1 211	116,4	-1 600
MUUT TOIMINTAKULUT	-74	-78	-440	0	0,0	-100
TOIMINTAKULUT	-6 965	-16 473	-17 344	-8 920	51,4	-17 392
TOIMINTAKATE	-6 965	-16 473	-17 344	-8 920	51,4	-17 392

Talousarvio on tasapainossa saaristostrategiatyöstä huolimatta.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Aluelautakunnat kokoontuvat säännöllisesti käsittelemään kunta-alueen lähipalvelujen kannalta merkityksellisiä asioita. Lautakunnat tekevät myös aloitteita ja antavat lausuntoja.	Kokousten määrä	3–5 kokousta/vuosi/lautakunta	Lautakunnat ovat pitäneet 31.8. mennessä kymmenen kokousta.

Mittarit ja suoritteet

	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kustannus/asukas	- 1,33	- 1,21	- 1,08	- 1,14	- 1,14

MAATALOUSHALLINTO

Kaupunginhallitus

Elinkeinopalvelut

Tomas Eklund, elinkeinopäällikkö

3300 MAATALOUS	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-6 225	-9 220	-10 084	-6 642	65,9	-10 084
HENKILÖSIVUKULUT	-6 225	-9 220	-10 084	-6 642	65,9	-10 084
PALVELUJEN OSTOT	-62 574	-71 929	-81 131	-65 198	80,4	-75 851
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-262	-266	0	-16		-16
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 592	-5 386	-5 260	-3 509	66,7	-5 262
TOIMINTAKULUT	-72 653	-86 801	-96 475	-75 365	78,1	-91 213
TOIMINTAKATE	-72 653	-86 801	-96 475	-75 365	78,1	-91 213

Maatalous on ostopalvelu Paimion kaupungilta, joka laskuttaa suuren osan vuosimaksusta vuoden ensimmäisinä kuukausina. Tasauslasku tulee vuodenvaihteessa, mutta kaikki viittaa siihen, että talousarvio tulee pysymään kehyksissä.

Mittarit ja suoritteet

	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kustannus/asukas	- 5,94	- 5,82	- 5,68	- 6,34	- 5,99

HANKKEET

Kaupunginhallitus
Elinkeinopalvelut
Tomas Eklund, elinkeinopäällikkö

3500 HANKKEET	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	63 984	69 539	60 000	73 578	122,6	73 578
TUET JA AVUSTUKSET	472 415	562 643	482 266	908 738	188,4	482 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	426		426
TOIMINTATUOTOT	536 399	632 182	542 266	982 742	181,2	556 004
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-308 683	-501 100	-391 115	-336 040	85,9	-426 918
PALKAT JA PALKKIOT	-252 922	-412 139	-323 280	-277 906	86,0	-353 000
HENKILÖSIVUKULUT	-55 761	-88 961	-67 835	-58 133	85,7	-73 918
PALVELUJEN OSTOT	-112 314	-172 316	-190 952	-163 742	85,8	-190 953
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-43 605	-45 434	-51 359	-35 863	69,8	-51 000
AVUSTUKSET	-76 854	-91 149	-96 820	-96 085	99,2	-115 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-16 781	13 109	-101 115	-33 211	32,8	-55 991
TOIMINTAKULUT	-558 236	-796 888	-831 361	-664 940	80,0	-839 862
TOIMINTAKATE	-21 837	-164 707	-289 095	317 802	-109,9	-283 858

Osa hankkeiden avustuksista ja tuista on maksettu kaupungille alkuvuonna. Myöhemmin tilanne tasoittuu.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Mahdollisuudet rahoituksen saamiseen rajat ylittävistä ohjelmista ovat osoittautuneet suhteellisen hyviksi, mutta koska kyseiset hankkeet samalla ovat budjetiltaan suurempia ja työläämpiä suunnitella ja toteuttaa kuin paikalliset ja alueelliset hankkeet, käynnistettyjen hankkeiden määrä on pieni. Touko-elokuun aikana kaupungin hankekoordinoinnin kokonaistyöpanos on ollut vain 20 %. Työpanos on pääosin käytetty käynnissä olevien hankkeiden raportointiin ja mahdollisuudet uusien hankkeiden suunnitteluun ovat olleet hyvin rajalliset.

Tammi-elokuussa 2019 käynnistetyt strategian mukaiset hankkeet:

- Kreativ kretsloppsresa (Opetushallitus)
- Biosfär 2030 (Leader)

Osastojen hankerahoitus:

- Kreativ kretsloppsresa (sivistysosasto)

	Tavoite	Toteuma	Toteuma
		tammi-elokuu 2018	tammi-elokuu 2019
Käynnistetyt strategian mukaiset hankkeet	5	12	2
Hankkeiden omarahoitusosuus	< 20 %	22,1 %	6,29 %
Osastojen hankerahoitus	4 hak./3 hyv.	6 hak./6 hyv.	1 hak./1 hyv.

TEKNINEN HALLINTO

Kaupunginhallitus/Teknisten tukipalvelujen jaosto
Konsernipalvelut
Matias Jensén, vt. tekninen päällikkö

3900 TEKNINEN HALLINTO	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MUUT TOIMINTATUOTOT	600	1 200	1 200	400	33,3	600
TOIMINTATUOTOT	600	1 200	1 200	400	33,3	600
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-134 081	-229 481	-310 445	-194 396	62,6	-310 446
PALKAT JA PALKKIOT	-52 020	-102 640	-161 130	-96 641	60,0	-161 130
HENKILÖSIVUKULUT	-82 061	-126 841	-149 315	-97 755	65,5	-149 316
PALVELUJEN OSTOT	-727 980	-1 079 737	-1 110 407	-739 528	66,6	-1 110 407
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-123	-226	-250	-1 403	561,3	2 500
MUUT TOIMINTAKULUT	-25 007	-37 837	-37 593	-24 813	66,0	-37 693
TOIMINTAKULUT	-887 191	-1 347 281	-1 458 695	-960 140	65,8	-1 456 046
TOIMINTAKATE	-886 591	-1 346 081	-1 457 495	-959 740	65,8	-1 455 446
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-52 517	-78 883	-78 794	-52 447	66,6	-78 794
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-52 517	-78 883	-78 794	-52 447	66,6	-78 794
TILIKAUDEN TULOS	-939 108	-1 424 964	-1 536 289	-1 012 188	65,9	-1 534 240

Toteuma on talousarvion mukainen. Palvelujen ostot etenevät suunnitelmien mukaisesti (palo- ja pelastustoimi).

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Kansliatoimintojen eri toiminnot on kartoitettu.	Päivitetyt tehtäväkuvaukset, joihin on kirjattu yhteiset ja henkilökohtaiset työtehtävät	Kaikilla on päivitetty tehtäväkuvaus, joka kuvastaa uudenlaista jaettuihin tehtäviin perustuvaa työskentelytapaa käsittäen myös kiinteistöpuolen, teknisen yksikön, palvelutoimintojen ja vesihuoltolaitoksen kansliatoiminnot.	Keskustelut on aloitettu ja teknisten tukipalvelujen henkilöstön tehtäväkuvaukset päivitetään ja tarkistetaan syksyn 2019 aikana.

Teknisten tukipalvelujen hallinnossa on henkilöstövajetta poissaolojen (sairauslomien) takia. Teknisen päällikön virkaa on hoitanut yhdyskuntainsinööri sen jälkeen kun määräaikainen kahden vuoden jakso, joksi ajaksi tekninen päällikkö oli palkattu, päättyi. Teknisen päällikön virka on haettavana.

Henkilöstö

Työvuodet	2016	2017	2018	TA 2019	8/2019
Tekninen päällikkö		0,38	1	1	1
Kanslisti				2,8	0,8
Työvuodet yhteensä				3,8	1,8
Toistaiseksi				3	0
Määräaikaiset				1	0
Henkilöstö 31.12.				4	0

Mittarit ja suoritteet

Mittarit	2016	2017	2018	TA 2019	8/2019
Kustannus/asukas, €			-88,14	-96,07	-95,86

KIINTEISTÖT

Kaupunginhallitus/Tekniset tukipalvelujen jaosto

Konsernipalvelut

Matias Jensén, vt. tekninen päällikkö

Seppo Pihl, kiinteistöpäällikkö

4000 KIINTEISTÖT	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYNTITUOTOT	92 281	210 485	178 460	90 749	50,9	178 460
MAKSUTUOTOT	31	31	0	0		0
TUET JA AVUSTUKSET	1 732	1 732	0	0		0
MUUT TOIMINTATUOTOT	8 390 858	12 604 785	12 553 005	8 287 649	66,0	12 303 510
TOIMINTATUOTOT	8 484 902	12 817 034	12 731 465	8 378 397	65,8	12 481 970
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-577 931	-901 737	-927 383	-565 405	61,0	-927 384
PALKAT JA PALKKIOT	-455 468	-713 841	-735 497	-447 536	60,8	-735 497
HENKILÖSIVUKULUT	-122 463	-187 896	-191 886	-117 869	61,4	-191 887
PALVELUJEN OSTOT	-1 651 673	-2 580 583	-2 273 256	-1 807 057	79,5	-2 381 197
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 299 247	-2 034 050	-2 191 465	-1 364 244	62,3	-2 153 550
AVUSTUKSET	0	0	0	-42		0
MUUT TOIMINTAKULUT	-198 362	-296 426	-363 149	-206 972	57,0	-363 149
TOIMINTAKULUT	-3 727 213	-5 812 796	-5 755 253	-3 943 719	68,5	-5 825 280
TOIMINTAKATE	4 757 689	7 004 237	6 976 212	4 434 678	63,6	6 656 690
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-238 252	-360 014	-369 373	-239 764	64,9	-371 773
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-238 252	-360 014	-369 373	-239 764	64,9	-371 773
TILIKAUDEN TULOS	4 519 437	6 644 223	6 606 839	4 194 914	63,5	6 284 917

Taloustilanteen takia on jouduttu korjaamaan rakennuksia segmentoidusti osissa, mutta korjaustarvetta esiintyy kattavasti koko kiinteistömassassa, jolloin talouden näkökulmasta tilanne on erittäin vakava. Kiinteistömassan tiivistäminen on täten ehdottoman tärkeää. Sisäilmaongelmat lisääntyvät korkean korjausvelan mukaisesti. Käytöstä on poistettu budjettikauden aikana Paraisten lukio, Sunnanbergin koulu, Skräbbölen parakki ja Träskin koulu.

Karusellen-päiväkodin väistötilat, 2 kappaletta, kasvattavat syksyn käyttömenokertymää.

Kiinteistömassan aleneva käyttö pienentää tuloja, mahdollisuus korjaamiseen pienenee ja lisäkustannuskertymä kasvaa.

Kustannusseuranta ei sisällä tulokertymän vähentymiä ja kaikki käytöstä poistetut kohteet eivät ole siirretty tilapankkiin.

Kiinteistöjen myynti on haasteellista ja kiinteistöt rasittavat kaupungin taloutta, ellei niitä pureta tai myydä.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Kiinteistöt ovat käyttöasteeltaan tehokkaita tiloja, joissa on terveellistä ja myös viihtyisää oleskella ja työskennellä.	Julkiset tilat, m ² /asukas Toimintaseisokit kaupungin kiinteistöjen aiheuttamien terveysvaarojen vuoksi	5,09 m ² /asukas (5,18 m ² / 2018) Ei toimintaseisokkeja	5,22 m ² /asukas Poikkeama +4 kohdetta

Kiinteistöjen tekninen kunto yksilöidään, säilytetään tai sitä parannetaan pitkällä aikavälillä päämääränä kaupungin palvelutuotannon edellytysten turvaaminen.	Kuntotutkimukset/PTS-suunnitelmat	Tutkittu osuus 71 % kiinteistömässstä ml. päivitykset	Tavoite 71 % saavutetaan.
Energiasäästö ja automaation avulla päivityksen määrän vähennys, Houtskarin hakelaitos ulkoistus.	Sähköenergian kulutus m ² /vuosi Automaatioinvestointien säästöt minimoituna kiinteistönhoitona ja päivitystarpeena	-1,2 % -7 %	Sähköenergia: 3,0 %, tavoitetta ei saavuteta. Automaatioinvestointi: Suunnitteluvaiheessa/toteutusvaiheessa
Vaihtoehtoisten ekologisten energialähteiden käyttö kaupungin kiinteistöissä.	Yksilöityjen vaihtoehtoisten energialähteiden aktivointi kaupungin kiinteistöissä	Yhden vaihtoehtoisen energialähteen käyttöönotto	Ei kohdetta vuodelle 2019. Valmistelu v. 2019: Nauvon aluekonttori, toteutus 1/2020.
Nauvon toiminta-alueella kiinteistöt ja siivouspalvelu toteutetaan kustannustehokkaampaa yhtenä toimintakokonaisuutena	Valmistelussa v. 2019 Toteutus v. 2020 Edelleen kehittäminen v. 2021	Kustannustehokas toiminta, €/m ² Asiakastyytyväisyys/palautte	Valmistelussa v. 2019

Teknisten tukipalvelujen kiinteistöt-toimiala vastaa kaupungin omien rakennettujen kiinteistöjen (93 948 m²) sekä niiden piha-alueiden hoidosta, korjaamisesta ja rakennustoiminnasta. Poikkeuksen muodostavat vesihuoltolaitoksen ja jätehuollon rakennukset, jäähalli, PUNT ja Skyttalan museo.

Kiinteistömässän tiivistäminen on ainoa merkittävä keino ilman lisärahoitusta säilyttää kokonaisuutena kiinteistöjen edellytykset toimia tiloina kaupungin palvelutoiminnalle. Rakennukset on jaettu sisäilmakategorioihin, jotta helpommin voidaan kohdistaa korjaukset.

Korjausvelka on edelleen ylisuuri taloudelliseen kantokykyyn nähden. Käytöstä on poistettu kuluvan budjettikauden seurantavälillä Skräbbölen parakki ja Träskin koulu, jolloin tilat on suljettuja ja ne peruslämmitetään. Tilat on siirretty tilapankkiin.

Muutokset vähentävät käyttöbudjettia. Karusellin päiväkodin korjaus laskee myös tulokertymää ja aiheuttaa myös käyttöbudjettiin lisäkuluja.

Sisäilman ongelmatilanteiden määrä jatkaa kasvuaan vuoden tarkkailuvälillä. Asian hoitaminen vaatii huomattavan henkilötyöresurssin, jotta hankkeet saadaan asianmukaisesti hoidettua.

Työmenetelmien kehittäminen jatkuu painopisteenä kiinteistöhallintaohjelman avulla. Arkistointi ja tiedon nopea saatavuus sekä oikeat korjausratkaisut ovat helpommin toteuttavissa pitkällä aikavälillä. Kiinteistöhallintaohjelmaksi on valittu Granlund Manager, jonka käyttöönotto on vuoden vaihteessa.

4350 TILAPANKKI	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYyntITUOTOT	0	1 750	0	0		0
MUUT TOIMINTATUOTOT	14 320	20 528	17 000	14 572	85,7	11 000
TOIMINTATUOTOT	14 320	22 279	17 000	14 572	85,7	11 000
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-5 228	-10 792	-20 115	-34 178	169,9	-48 168
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-33 760	-45 475	-53 269	-41 014	77,0	-57 080
MUUT TOIMINTAKULUT	0	0	-2 950	-6 428	217,9	-7 000
TOIMINTAKULUT	-38 987	-56 267	-76 334	-81 620	106,9	-112 248
TOIMINTAKATE	-24 668	-33 988	-59 334	-67 048	113,0	-101 248
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-13 665	-18 002	-5 424	-3 611	66,6	-5 424
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-13 665	-18 002	-5 424	-3 611	66,6	-5 424
TILIKAUDEN TULOS	-38 333	-51 991	-64 758	-70 659	109,1	-106 672

Tilapankin toteutumisaste on tällä hetkellä suuruusluokkaa 147 % ja arvioidaan kasvun olevan 112 000 €.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Tilapankin avulla saavutetaan säästöpotentiaali kiinteistömassassa.	Kiinteistöjen myynnin avulla saavutetaan säästöt kiinteistöjen käyttöbudjettiin ja saadaan myyntituloa.	Vuoden 2019 aikana myytävät kiinteistöt / käyttöbudjetti -11 000 euroa, myyntitulokertymä +0,6 M€	Käyttöbudjetti ja myyntitulokertymä/ ei myyntitapahtumia toisella vuosikolmanneksella. Myyntikohteet: Paraisten teollisuushalli/Pargas Ax Oy, Parainen, valmistelussa Houtskarintalon ent. terveystalo, Houtskari, myyty 9.9.2019 Napas Rosklax, sauna, 3 ha, Korppoo, valmistelussa Paraisten Vanha kunnantupa, Parainen, valmistelussa Sininen talo, Parainen, valmistelussa Keltainen talo, Parainen, valmistelussa

			<p>Houtskarın kirjasto, Houtskari, aktiivinen myynti</p> <p>Mossalan ent. koulu, Houtskari, valmistelussa</p> <p>Käldingen ent. koulu, Nauvo, aktiivinen myynti</p> <p>Päiväkoti Peikkorinne, Parainen, aktiivinen myynti</p> <p>Nauvon kunnantupa, Nauvo, aktiivinen myynti</p>
--	--	--	---

Tilapankkikohteita ovat Sateenkaaren G-talo, Mossalan entinen koulu, vanha neuvola, Suntin rannan makasiini/puutarhavarasto, Solvik Granvikissä, Käldingen koulu ja varasto, Houtskarın entinen terveystalo (myyty 9.9.2019), Jehovan todistajien entinen valtakunnansali, Nauvon Kunnantupa, Lyckebo Houtskarissa, Nilsbyn vanha koulu, Houtskarın kirjasto, päiväkotı Peikkorinne, Paraisten Vanha kunnantupa, Sunnanbergin koulu, Skräbbölen parakki, Paraisten lukio+Storgård ja Träskin koulu.

Tilapankin toteutumisaste on tällä hetkellä suuruusluokkaa 110 %. Tilapankin kustannukset kasvavat selvästi ylittäen 100 000 € summan.

Henkilöstö

Työvuodet	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kiinteistöpäällikkö	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Tekninen isännöitsijä	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Rakennusmestari	1,5	1,5	1,2	1,5	1,02
Vastaava kiinteistönhoitaja	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Johtava kiinteistönhoitaja, -huoltomies	0,6	1,05	1,00	1,42	1,31
Kiinteistönhoitaja-huoltomies, TA2019 3,03 ei täytetty	7,66	7,04	5,51	5,53	5,53
Kirvesmies, 1 ei täytetty	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kanslisti	2,97	3,1	4,16	0,0	0,0
Kiinteistösihteeri	0,0	0,0	0,0	1,0	0,87
Projektisihteeri	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0
Yhteensä	16,73	16,69	15,85	14,45	13,73
Määräaikaiset					
Rakennuttaja,- ja ylläpitoinsinööri	0,0	0,0	0,6	1,0	1,0
LVI-rakennuttaja	0,0	0,0	0,0	0,5	0,2
Kiinteistönhoitajat	0,00	0,0	1,0	1,3	1,3
Sijaistavat kiinteistönhoitajat	0,89	0,5	0,8	0,8	0,8
Muu henkilökunta	1,42	1,23	1,05		
Yhteensä	2,31	1,73	3,45	3,6	3,3
Työvuodet yhteensä	19,04	18,42	19,30	18,05	17,03
Henkilöstön lukumäärä 31.12.					
Toistaiseksi	17	16	17	14	15
Määräaikaiset	3	2	6	4	3
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	20	18	23	18	18

Mittarit ja suoritteet

SUORITTEITA	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Pääomavuokra, €/m ²		5,89	5,69	5,78	5,73
Korjausvastuu, €/m ²	0,70	0,62	0,73	0,72	0,72
Käyttövuokra, €/m ²	4,25	4,45	3,88	4,67	3,80
Volyyymi, m ²	96 959	94 365	93 948	93 582	92 093
MITTARIT	2016	2017	2018	TA 2019	P 2019
nettokustannus/asiakas €	360,92	368,54	383,98	378,67	406,81

PALVELUTOIMINNOT

Kaupunginhallitus/Teknisten tukipalvelujen jaosto
Konsernipalvelut
Matias Jensén, vt. tekninen päällikkö

4400 PALVELUTOIMINNOT	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYyntITUOTOT	2 839 176	4 517 469	4 642 674	2 851 062	61,4	4 495 924
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	529		0
TOIMINTATUOTOT	2 839 176	4 517 469	4 642 674	2 851 591	61,4	4 495 924
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-326 395	-476 906	-442 744	-293 865	66,4	-442 270
PALKAT JA PALKKIOT	-171 602	-249 272	-248 391	-162 883	65,6	-248 000
HENKILÖSIVUKULUT	-154 793	-227 634	-194 353	-130 982	67,4	-194 270
PALVELUJEN OSTOT	-2 449 141	-3 882 739	-4 033 013	-2 467 454	61,2	-4 024 484
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-19 048	-33 467	-42 503	-16 137	38,0	-34 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-73 654	-110 456	-105 842	-54 792	51,8	-96 042
TOIMINTAKULUT	-2 868 238	-4 503 567	-4 624 102	-2 832 247	61,2	-4 596 796
TOIMINTAKATE	-29 062	13 901	18 572	19 343	104,2	-100 872
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-29 211	-43 876	-43 876	-29 211	66,6	-43 876
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-29 211	-43 876	-43 876	-29 211	66,6	-43 876
TILIKAUDEN TULOS	-58 273	-29 975	-25 304	-9 867	39,0	-144 748

Ruokapalvelusopimus on oikeusprosessissa, mutta tämän arvioidaan vaikuttavan vasta ensi vuonna. Myyntituottojen väheneminen johtui ruokapalvelun käteiskassan tilityksen ja välilaskutuksen loppumisesta. Sunnanbergin koulun siirtyminen Koupon leirikeskukseen aiheutti ruokakuljetuksissa lisäkustannuksia. Paraisten lukion muutto Axxellin tiloihin aiheutti Kaaren volyymissä laskua ja samalla siirtyi ruokahuoltokustannukset sivistysosastolle.

Siivouksen osalta talouden toteuma on talousarvion mukainen.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Ohjausryhmä toimii.	Ohjausryhmän säännölliset kokoukset	Vakiintuneet toimintamallit, kokoukset vuosineljänneksittäin	Käynnissä.
Laatutaso	Asiakastyytyväisyyskysely, Happy or Not	65 % tyytyväisyystaso	Mittauksia tehdään Paraisilla Malmkullassa ja Houtskarissa Fridhemissä. Laadunarvioinnit syksy 2019.
Ruuan hävikin mittaaminen	Seurantajärjestelmät	Lautashävikki alle 10 g/lautanen	Ruokahävikin vaihteluväli suuruusluokkana 8-39 g/lautanen.

		Tarjoiluhävikkimittari saatetaan toimintaan ja asetetaan tavoitetaso vuodelle 2020.	
Tulevien vaihtoehtojen selvittäminen siivouksen osalta	Tulevaisuuden muutoksiin joustavasti ja nopeasti reagoiva organisaatio	Kustannustehokas toiminto, tyytyväiset asiakkaat sekä henkilökunta	Kilpailutus käynnissä.
Asiakastyytyväisyys	Kyselyt, 2 kpl/vuosi	70 %	Kysely 2/2019 marraskuussa 2019.
Laadunvalvonta, ajanmukaisen digitaalisen palautejärjestelmän käyttöönotto	Laatukierrokset, poikkeamat	Sopimuksen mukainen	Poikkeuksia yksittäisissä kohteissa.
Reklamaatioiden käsittely	Korjaavien toimenpiteiden toteutus	Ylläpitosiivoustehtävät vuorokauden kuluessa. Harvemmin tehtävien töiden osalta sovitun aikataulun mukaan.	Pääosin toteutunut. Yksittäisiä poikkeuksia.

Ruokapalveluiden aterioiden määrä seuraa budjetoitua. Kokonaismäärää on vähennetty vuoden 2019 budjetoinnissa. Laadun saavuttaminen määrittelyjä vastaavaksi edellyttää seurantaa ja yhteistyötä toimittajan kanssa. Budjettikautena tavoitteena on suunnitella edullinen, mutta kattava laadun valvontatoiminta, jonka avulla voidaan puuttua poikkeamiin.

Siivoustoiminnan ostopalvelu kilpailutetaan 9.10. mennessä. Arvioitu korotus on 7,5 % nykyisestä hintatasosta. Lisäksi omana työnä tehtävä siivoustyö kallistuu palkankorotuksina. Käytöstä poistettavat rakennukset vaikuttavat kohteissa jonkin verran. Siivoustoiminnan laadun saavuttaminen nykyisen sopimuksen loppuun on akuutti tavoite.

Henkilöstö

TYÖVUODET	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Siivoustyönjohtaja	1	1	1	1	1
Siivoushenkilöstö	5,88	9,28	8,70	7,75	8,76
Työvuodet yhteensä	6,88	10,28	9,70	8,75	9,76
Henkilöstön lukumäärä jakson lopussa					
Toistaiseksi	7	6	5	5	6
Määräaikaiset	8	11	13	8	12
Yhteensä	15	17	18	13	18

Mittarit ja suoritteet

SUORITTEET	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kustannus/asukas	-83,59	-80,05	-83,14	-82,42	-80,48
€/m ² /kk	1,92	1,82	1,88	1,89	1,83
Siivousala	55 825 m ²	56 067 m ²	55 992 m ²	55 710 m ²	55 710 m ²
Palvelun ostot Parainen					
€/m ² /kk	1,48	1,41	1,55	1,49	1,53
Siivousala	39 228 m ²	39 441 m ²	39 366 m ²	39 276 m ²	39 276 m ²
Siivous saaristossa					
€/m ² /kk	2,97	2,79	2,68	2,81	2,53
Siivousala	16 537 m ²	16 626 m ²	16 626 m ²	16 434 m ²	16 434 m ²

TEKNIikka

Kaupunginhallitus/Teknisten tukipalvelujen jaosto
Konsernipalvelut
Matias Jensén, vt. tekninen päällikkö

7100 TEKINEN YKSIKKÖ	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYNTITUOTOT	159 595	420 827	519 943	229 750	44,2	385 443
TUET JA AVUSTUKSET	1 088	1 088	0	0		0
MUUT TOIMINTATUOTOT	460	1 538	500	3 386	677,2	4 000
TOIMINTATUOTOT	161 142	423 453	520 443	233 136	44,8	389 443
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-617 654	-905 467	-1 055 594	-645 876	61,2	-1 040 494
PALKAT JA PALKKIOT	-483 243	-707 517	-832 485	-507 457	61,0	-820 000
HENKILÖSIVUKULUT	-134 411	-197 950	-223 109	-138 419	62,0	-220 494
PALVELUJEN OSTOT	-787 806	-985 866	-1 127 890	-540 040	47,9	-872 055
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-262 143	-426 689	-345 000	-374 034	108,4	-509 900
AVUSTUKSET	-95 000	-141 730	-125 000	0	0,0	-100 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-107 045	-172 732	-105 100	-72 784	69,3	-105 000
TOIMINTAKULUT	-1 869 647	-2 632 483	-2 758 584	-1 632 734	59,2	-2 627 449
TOIMINTAKATE	-1 708 505	-2 209 030	-2 238 141	-1 399 598	62,5	-2 238 006
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-799 064	-1 232 635	-1 194 196	-827 532	69,3	-1 194 196
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-799 064	-1 232 635	-1 194 196	-827 532	69,3	-1 194 196
TILIKAUDEN TULOS	-2 507 568	-3 441 665	-3 432 337	-2 227 130	64,9	-3 432 202

Talouden toteuma talousarvion mukainen.

Toiminta ja tavoitteet 2019-2021

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Turvallisuuden ja vaarallisimpien liikennealueiden kartoittaminen ja parantaminen korjausrakentamisen ja tarkoituksenmukaisen kunnossapidon avulla	Raportoitujen tai käsiteltyjen tapaturmien määrä	Ei yhtään kadun kunnosta tai kunnossapidosta aiheutunutta henkilövahinkoihin johtanutta onnettomuutta	Tammi-elokuun aikana on ilmoitettu kahdesta henkilövahinkoihin johtaneesta onnettomuudesta.
Kilpailukykyisten ja taloudellisesti itsensä kannattavien, asiakkaiden tarpeita vastaavien vuokravenepaikkojen tarjoaminen	Vuokrausaste Tulo-/menoverailu	Vuokrausaste vähintään 85 % venepaikoista laituria kohden Tulot kattavat investointi-, käyttö- ja ylläpitokustannukset.	Tiedot vuokrausasteesta saadaan myöhemmin. Ennuste näyttää hyvältä.

<p>Kaikkien vanhojen elohopeavalaisinten saneeraus ja vaihto kolmen vuoden kuluessa tavoitteena huolto-/ylläpitotarpeen ja energiankulutuksen vähentäminen</p>	<p>Energialaskelma saneerauskohdetta kohden</p>	<p>Laskennallisen energiantarpeen pieneminen vähintään 30 %</p>	<p>Vanhojen elohopeavalaisinten vaihtamistyö on jatkunut tammi-elokuun aikana. Saneerauskohteissa on saavutettu tavoite energiankulutuksen vähentämisestä vähintään 30 %:lla. Energiantarve on pienentynyt saneerauksissa 50-70 %. Koko katuvaloverkon energiantarve on tarkastelujakson aikana pienentynyt yhteensä 29 % verrattuna samaan ajanjaksoon vuonna 2018.</p>
<p>Yksikön kaluston käytön koordinointi ja tehostaminen. Yksikön henkilöstöressurssien koordinointi.</p>	<p>Yksikön työnjohtajien antamat arviot ja palaute</p>	<p>Henkilöstön kokonais kuvan parantaminen yksikön toiminnasta ja päällekkäisten toimintojen löytäminen. Yksikön kaluston käytön lisääntyminen ja kaluston tasaisempi laatu.</p>	<p>Yksikön henkilöstön ja kaluston koordinointi on jatkunut.</p>
<p>Eniten käytetyt ja keskeisimmät viheralueet ovat kävijöille viihtyisiä ja turvallisia.</p>	<p>Työskentely puistoluokituksen mukaisesti toiminnan tehostamiseksi. Käyttöasteen kartoittaminen kävijämäärälaskurin avulla.</p>	<p>Kunnossapitokustannus 0,70 €/m². Viheralueilla ei tapahdu onnettomuuksia.</p>	<p>Tarkemmat tiedot kustannuksista saadaan loppuvuodesta. Yhdestäkään onnettomuudesta ei ole raportoitu.</p>
<p>Lapsiperheet viihtyvät kaupungin turvallisissa ja miellyttävissä leikkipuistoissa.</p>	<p>Valvontaviranomaisten antamien huomautusten määrä</p>	<p>Leikkipuistoissa ei tapahdu onnettomuuksia. Ei yhtään huomautusta valvontaviranomaisilta.</p>	<p>Leikkipuistojen kunnan kartoitus on käynnissä. Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto on käsitellyt leikkipuistoja koskevan toimintasuunnitelman. Yhdestäkään onnettomuudesta ei ole raportoitu.</p>
<p>Sekä paikalliset asukkaat että matkailijat käyttävät ahkerasti kaupungin turvallisia uimarantoja.</p>	<p>Valvontaviranomaisten antamien huomautusten määrä</p>	<p>Uimarannoilla ei tapahdu onnettomuuksia. Ei yhtään huomautusta valvontaviranomaisilta.</p>	<p>Virallisten uimarantojen tarkastukset on suoritettu direktiivien mukaisesti. Ei poikkeamia.</p>

Toimintaan sisältyy katujen ja liikennealueiden kunnossapito ja rakentaminen, katuvalot, hulevesi, satamat ja vesivälät, yleiset puisto- ja viheralueet, uimarannat sekä kentät ja liikuntapaikat. Toimintaan sisältyy myös jätehuolto siltä osin kuin tehtäviä ei ole siirretty Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:lle tai tehtävät eivät kuulu kaupungin valvontaviranomaiselle.

Yksikön tavoitteena on rakentaa vahva ja mukautuva organisaatio yksikön toiminnan pohjalta siten, että henkilöstö ja kalusto ovat yhteiset ja kunnossapitopalvelut hankitaan yhteisesti.

Vuonna 2018 käynnistetyn ja toimintansa aloittaneen Parfixin lähtökohtana on korjata nopeilla toimenpiteillä erilaisia pieniä puutteita ja vikoja katukuvassa. Tärkeä osa toimintaa on myönteisen näkyvyyden luominen yhteisössä ja sosiaalisessa mediassa sekä kaupungin imagon kohottaminen. Työllistettävien henkilöiden työllistämiseen on selvä tarve, ja Parfix tarjoaakin merkityksellistä tekemistä osana toimintaansa.

Strategiset toimenpiteet - asiakasnäkökulma toiminnassa

Yksikkö, joka on kaupungin kasvot ulospäin, toteuttaa suunnitelmia ja pitää kunnossa yleisiä alueita, jotka tuottavat kuntalaiselle ja kävijälle viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Yksikön toiminta on harkittua ja suunnitelmallista ja se tukee kaupungin visioita kaupungin kehittämisestä, elinvoimaisuudesta ja hyvän asumisen edellytyksistä. Yksikkö käy avointa vuoropuhelua kuntalaisten kanssa.

Toteuma tammi-elokuu

Hulevesimaksua ei ole vahvistettu tarkastelujakson aikana, sitä käsitellään syksyn aikana. Hulevesimaksuista kertyväksi budjetoitu 120 000 euron tulo ei toteudu vuonna 2019, vaan aikaisintaan vuonna 2020. Toiminta on ollut vahvistettujen tavoitteiden mukaista.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet, toistaiseksi	2015	2016	2017	2018	8/2019	TA 2019
Kaupungininsinööri	0,4	0,29	0,4	0	0	0
Hankekoordinaattori					0,30	1
Ylläpitoinsinööri					0,24	1
Yhdyskuntainsinööri			1	1	0,58	1
Kaupunginrakennusmestari	1	0,99	1	1	0	0,67
Suunnitteluavustaja			0,3	0,3	0,198	0,3
Katutyönjohtaja	0	0	0	0	0,34	0
Kuljettaja	4	4	4	4	2,31	4
Asentaja	1	1	1	1	0,33	1
Kanslisti	0,5	0	0	0,24	0	0
Toiminnanjohtaja, Parfix				1	0,66	1
Huoltomies, Parfix				0,58	0,66	1
Kaupunginpuutarhuri	1	1	1	1	0	0
Kaupunginpuutarhurin sijainen					0,66	1
Arboristi			0	1	0	0
Puutarhuri					0,94	2
Puistotyönjohtaja	1	1	1	0	0	0
Puistotyöntekijä	5	5	5	5	1,98	3
Johtava kentänhoitaja	1	1	1	1	0,66	1
Kentänhoitaja	2	2	2	2	1,43	2
Projekti-insinööri, hulevesi				0,5	0,47	0,7
Putkimestari, hulevesi					0,20	0,3
Henkilötyövuodet yhteensä	17,15	16,45	17,7	19,62	11,96	20,97
Henkilöstön määrä						
Toistaiseksi		16	17	19	21	21
Toistaiseksi					2	
Yhteensä		16	17	19	23	21

Mittarit ja suoritteet

Mittarit	2015	2016	B 2017	B 2018	08/2019	2019
Henkilövahinkoihin johtaneiden onnettomuuksien määrä	0	0	0	0	2	0
Liikenteessä tapahtuneiden häiriöiden määrä	3	0	0	0	0	0
Kunnossapidettävät kadut ja kevyen liikenteen väylät, km			160	162	162	162
Toteutumattomat asemakaavakadut, km				7	7	7
Tuet yksityisteille, km				300	N/A*)	0
Nettokustannus, €/asukas	76,4	81,8	95,2	137,6		143,16

*) Peruskorjausavustukset myönnetään myöhemmin vuoden aikana.

VESIHUOLTOLAITOS

Kaupunginhallitus/Teknisten tukipalvelujen jaosto
Konsernipalvelut
Manne Carla, kaupungininsinööri

7700 VESIHUOLTOLAITOS	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYyntITUOTOT	2 001 445	3 297 238	2 880 968	2 002 156	69,5	3 140 968
MAKSUTUOTOT	582	582	1 000	67	6,7	0
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	1 800		1 800
MUUT TOIMINTATUOTOT	663 467	996 748	911 000	694 064	76,2	996 000
TOIMINTATUOTOT	2 665 494	4 294 568	3 792 968	2 698 087	71,1	4 138 768
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-662 358	-975 215	-826 245	-503 727	61,0	-775 798
PALKAT JA PALKKIOT	-532 020	-783 139	-661 714	-403 588	61,0	-620 000
HENKILÖSIVUKULUT	-130 338	-192 075	-164 531	-100 139	60,9	-155 798
PALVELUJEN OSTOT	-395 051	-662 005	-544 830	-444 769	81,6	-670 128
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-325 459	-497 475	-548 500	-346 036	63,1	-530 000
AVUSTUKSET	0	-25 000	0	0		0
MUUT TOIMINTAKULUT	-433 705	-685 157	-665 242	-441 887	66,4	-686 442
TOIMINTAKULUT	-1 816 572	-2 844 851	-2 584 817	-1 736 420	67,2	-2 662 368
TOIMINTAKATE	848 922	1 449 717	1 208 151	961 667	79,6	1 476 400
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-793 724	-1 161 201	-1 171 287	-794 966	67,9	-1 171 287
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-793 724	-1 161 201	-1 171 287	-794 966	67,9	-1 171 287
TILIKAUDEN TULOS	55 198	288 516	36 864	166 701	452,2	305 113

VESIHUOLTOLAITOS, VUODEN 2019 TULOSENNUSTE

Vesihuoltolaitoksen toimintakate tulee olemaan noin 1,5 miljoonaa euroa. Talousarviopoikkeaman syynä ovat lähinnä alibudjetoidut tuotot sekä budjetoitua pienemmät henkilöstökulut. Ennuste osoittaa 305 000 euron voittoa poistojen jälkeen (budjetoitu voitto 36 864 euroa).

Toiminta, strategiset toimenpiteet ja tavoitteet 2019-2021

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Voimassa olevien direktiivien STM 1352 mukaisen talousveden tarjoaminen vesihuollon toiminta-alueiden asukkaille.	Ei poikkeamia voimassa olevista direktiiveistä STM 1352 Parainen Nauvo Korppoo Houtskari	kpl 0 0 0 0	0 0 0 0 0
Vesihuoltolaitoksen toimitusvarmuuden parantaminen	Laskuttamaton talousvesi, % Parainen	% 20 8	Työ laskuttamattoman talousveden kulutuspaikkojen

vähentämällä talousvesivuotoja.	Nauvo Korppoo Houtskari Verkosta vuotava talousvesi Parainen	8 8 m ³ /km putkea 1 000	paikallistamiseksi on käynnissä. Tällaisiin kulutuspaikkoihin on asennettu kolme uutta vesimittaria.
Jätevedenpuhdistamojen puhdistustuloksen parantaminen vähentämällä pintavesivuotoja viemäriverkkoihin. Paremmiin toimivat puhdistamot myötävaikuttavat asukkaiden lähiympäristön vesistöjen puhtauteen.	Pintavesivuodot viemäriverkkoon, % Parainen Nauvo Korppoo Houtskari Saneerattuja viemärikaivoja, kpl Parainen	% 50 33 33 33 kpl 100	Kesän aikana on tehty savututkimuksia Paraisten kunnanosan viemäriverkossa. Jätevesikaivoja on saneerattu noin 20 kpl.
Yövarallaolon vähentäminen saariston toiminta-alueilla vesihuoltolaitoksen talouden kohentamiseksi.	Käyttökustannuksista säästyvä summa vuodessa	20 000 euroa/vuosi	

Vesihuoltolaitoksen tavoitteena on toimittaa kuluttajille hyvälaatuista talousvettä häiriöttä sekä puhdistaa jätevettä lupaehtojen mukaisesti.

Rahoituksellisesti vesihuoltolaitos pyrkii siihen, että se on itsensä kannattava ja että toiminta-alueen jokaisen osan käyttötalous osoittaa positiivista tulosta poistojen ja rahoituskulujen jälkeen.

Vesihuoltolaitos tukee kaupungin strategiaa asumisen osalta rakentamalla toiminta-alueen uusille asuinalueille talous- ja jätevesiverkot.

Asiakkaiden sähköiset palvelut ovat valmiita ja täydessä käytössä, mutta niiden laatua kehitetään jatkuvasti.

Liikevaihdon jakaumassa vesihuoltolaitos pyrkii siihen, että 2/5 kerätään perusmaksuista ja 3/5 käyttömaksuista.

Strategiset toimenpiteet - asiakasnäkökulma toiminnassa

Vesihuoltolaitos on laajentanut toiminta-alueitaan Paraisten kunnanosassa Ersbyhyn loppuvuodesta 2018. 40 kiinteistöstä noin 30 on nyt liittynyt vesihuoltolaitoksen vesi- ja viemäriverkkoon. Muilta osin Paraisten kunnanosassa jatketaan putkiverkkojen saneerauksia keskittyen jätevesipuoleen.

Norrbyn puhdistamon saneeraus on suurimmaksi osaksi valmistunut. Norrbyn puhdistamon laajennus toimisto- ja sosiaalitaloilla aloitetaan syksyllä 2019 ja työn on määrä valmistua vuoden 2020 loppuun mennessä.

Vapparintien kunnallistekniikan laajentaminen käynnistyy vuonna 2019.

Saaristossa vesihuoltolaitos jatkaa vesilaitosten ja puhdistamojen saneerauksia palvelujen turvaamiseksi. Saariston kaikki kolme puhdistamoa varustetaan prosessiautomaatiikalla, joka mahdollistaa etäohjauksen. Myös saaristossa putkiverkkoja saneerataan vuosittain tarpeen mukaan pienemmällä määrärahalta.

Henkilöstö

Henkilöstö Vesihuoltolaitos	2015	2016	2017	2018	2019	B2020	2021
Työvuodet vakituiset							
Kaupungininsinööri	0,44	0,6	0,6	1	0,125	0,5	0,5
Vesihuoltopäällikkö	0	0	1	1	1	1	1
Hankeinsinööri	1	1	-	-	-	0,5	0,5
Prosessiinsinööri	0	0	0,5	1	1	1	1
Putkimestari	1	1	1	1	0,5	1	1
Taloussistentti	0,3	0,3	0,3	0,5	1	1	1
Suunnitteluavustaja	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,5	0,5
Kartoittaja/työnjohto	1	1	1	1	1	1	1
Automaatioasentaja	-	-	1	1	1	1	1
Asentaja	2	2	1	1	1	1	1
Johtava huoltomies	0,6	0,6	0,1	0,5	0,5	0,5	0,5
Huoltomies	2,27	2,5	1	2	2	2	2
Käyttöpäällikkö	1	1	1	1	1	1	1
Laitosmies	4,15	4	3,5	4,25	1	2	2
Tarkastusinsinööri	0,05	0,05	0,05	-	-	-	-
Yhteensä	15,11	16,35	13,35	16,95	12,25	14,0	14,0
Määräaikaiset							
Projektiaavustajat	0,74	1	0,5	0,5	0,3	-	-
Kesätyöntekijät	0,52	-	0,5	0,5	-	0,5	-
Johtava huoltomies	0,50	0,5	0,5	-	-	-	-
Huoltomies	-	-	1	-	-	-	-
Laitosmies	-	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	1,76	1,5	2,5	1	0,3	0,5	-
Työvuodet yhteensä	16,87	17,85	15,85	17,95	12,55	14,0	14,0
Henkilöstö 31.12.2019							
Vakituiset		13		15	15	15	15
Määräaikaiset		1		2	1	-	-
Yhteensä		14		17	16	15	15

Mittarit ja suoritteet

Mittarit	2016	2017	2018	B2019	P 2019
Fosforin puhdistusprosentti (Norrby)	95	95	95	95	96
Typen puhdistusprosentti (Norrby)	70	70	70	70	71
Laskuttamaton talousvesi prosentteina	22	20	19	18	17
Jätevesiverkoston vuotava vesi prosentteina	50*)	N/A *)			58
Putkiverkosta vuotava talousvesi (Parainen) m ³ /km	-	1200	1000	900	800
PARAINEN					
Laskuttamaton vesi prosentteina	25	22	20	15	17
Verkoston vuotava vesi prosentteina	52*)	55	50	45	60
SAARISTO					
Laskuttamaton talousvesi prosentteina	10	9	8	7	7
Jätevesiverkoston vuotava vesi prosentteina	33	33	33	30	36

VARHAISKASVATUS

Sivistyslautakunta

Sivistusosasto

Ulrika Lundberg, opetuspäällikkö

Pia Hotanen, varhaiskasvatuspäällikkö

5010 VARHAISKASVATUS	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYyntITUOTOT	55 098	79 468	70 000	28 202	40,3	30 000
MAKSUTUOTOT	634 025	1 018 152	933 000	670 060	71,8	1 070 000
TUET JA AVUSTUKSET	0	5 265	0	1 735		1 735
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 442	3 310	0	1 779		3 000
TOIMINTATUOTOT	690 565	1 106 195	1 003 000	701 776	70,0	1 104 735
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-3 801 193	-5 580 834	-5 524 248	-3 833 168	69,4	-5 539 074
PALKAT JA PALKKIOT	-3 044 996	-4 455 677	-4 494 749	-3 116 503	69,3	-4 507 000
HENKILÖSIVUKULUT	-756 197	-1 125 157	-1 029 499	-716 665	69,6	-1 032 074
PALVELUJEN OSTOT	-1 739 589	-2 708 865	-2 729 982	-1 797 804	65,9	-2 665 054
AIHEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-108 295	-186 794	-228 505	-81 733	35,8	-180 000
AVUSTUKSET	-362 919	-516 836	-550 000	-312 917	56,9	-500 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-681 651	-1 040 882	-1 016 130	-690 153	67,9	-1 020 830
TOIMINTAKULUT	-6 693 647	-10 034 210	-10 048 865	-6 715 776	66,8	-9 904 958
TOIMINTAKATE	-6 003 082	-8 928 015	-9 045 865	-6 014 000	66,5	-8 800 223
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-135 075	-204 973	-187 611	-139 422	74,3	-187 611
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-135 075	-204 973	-187 611	-139 422	74,3	-187 611
TILIKAUDEN TULOS	-6 138 157	-9 132 988	-9 233 476	-6 153 422	66,6	-8 987 834

Talouden toteuma talousarvion mukainen.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Digiosaamisen kehittäminen	Henkilöstön it-osaamista arvioidaan digiosaamiskyselyn avulla. Koko henkilöstölle tarjotaan täydennyskoulutusta ja koulutusta.	Toiminnassa käytetään erilaisia digityökaluja, kuten kameraa, videota ja tablettia. Henkilöstö käyttää sisäiseen viestintään Google Drivea. Koulutus ja täydennyskoulutus henkilöstölle.	Toiminnassa käytetään päivittäin erilaisia digityökaluja. Henkilöstö käyttää sisäiseen viestintään sekä pedagogiseen dokumentointiin Google Drivea. Koulutusta ja täydennyskoulutusta on

			<p>järjestetty tarpeen mukaan.</p> <p>Koko henkilöstö osallistui 9.8. varhaiskasvatuksen ja koulujen yhteisille Make IT -messuille (digiosaaminen).</p>
<p>Sivistysosaston kielistrategian jalkauttaminen varhaiskasvatukseen monikielisyyttä painottaen</p>	<p>Vähintään kolme eri ryhmää pilotoi pienryhmä- tai kerhotoimintaa jollain muulla kielellä kuin ruotsiksi tai suomeksi.</p>	<p>Pienryhmä- tai kerhotoiminnan tarjoaminen myös jollain muulla kielellä kuin ruotsiksi ja suomeksi.</p>	<p>Moomin Languagea (pedagogista materiaalia) on kokeiltu pienryhmätoiminnassa kahdessa eri päiväkodissa (englanti ja suomi).</p> <p>"Päiväkotimummo" on pitänyt yhdessä päiväkodissa pienryhmätoimintaa englanniksi.</p> <p>Tukiviittomia ja kuvakommunikaatiota käytetään useimmissa toimipaikoissa.</p>
<p>Lapset ovat määritelleet "saariston ja saaristokulttuurin" ja määritelmää käytetään varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelmassa.</p>	<p>Lasten määritelmä saaristosta ja saaristokulttuurista</p>	<p>Saaristolabra vierailee toimipisteissä.</p> <p>Sadutus</p> <p>Päättäjäs- ja/tai elokuvafestivaali</p>	<p>Kalakamujen saaristolabra vierailee kaikkien ryhmien luona toimintavuoden aikana.</p> <p>Saaristo ja saaristokulttuuri on huomioitu varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelmassa.</p>
<p>Kuntalaisten osallisuuden lisääminen</p>	<p>Jokaisella kunta-alueella järjestetään kuntalaisille vähintään yksi keskustelutilaisuus.</p>	<p>Kaikilla kunta-alueilla järjestetään keskustelutilaisuuksia toiminnasta.</p>	<p>Keskustelutilaisuuksia ei toistaiseksi ole vielä järjestetty.</p>

Sivistysosasto on aloittanut työnsä yhteisen kaupungin strategiaan perustuvan toimintasuunnitelman laatimiseksi. Kiinteistöt ovat edelleen varhaiskasvatukselle suuri haaste. Kartoitus nykytilanteesta ja ennusteet varhaiskasvatuksesta on tehty ja työtä yhteisen kiinteistöselvityksen parissa jatketaan yhdessä koulupuolen kanssa. Paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa uudistetaan ja se otetaan käyttöön elokuussa 2019.

Sivistysosasto otti elokuussa käyttöön yhteisen toimintasuunnitelmansa, joka perustuu kaupungin strategiaan. Toimintavuoden yhteisenä painopistealueena on kestävä elämäntapa. Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on uudistettu ja otettu käyttöön elokuussa 2019. Uusi toimintavuosi käynnistyi varhaiskasvatuksen sekä suomen- ja ruotsinkielisten koulujen henkilöstön yhteisellä Make IT -koulutuspäivällä. Kiinteistöt ovat edelleen varhaiskasvatuksessa suuri haaste, muun muassa Karusellen-päiväkoti siirtyy väistötiloihin syyskuussa. Kartoitus nykytilanteesta ja ennusteet varhaiskasvatuksesta on tehty ja työtä yhteisen kiinteistöselvityksen parissa jatketaan yhdessä koulupuolen kanssa.

Henkilöstö

Työvuodet	2016	2017	2018	B 2019	P 2019
Hallinto	2,9	3	3,5	3,5	3,5
Pedagoginen henkilöstö	52,6	57,2	46,2	42,6	42,6
Muu henkilöstö	120,3	113,9	111	95,9	95,9
Työvuodet yhteensä	175,8	174,1	160,7	142	142
Henkilöstön lukumäärä kauden lopussa					
Toistaiseksi	145	143			
Määräaikaiset	25	27			
Yhteensä	170	170			

Mittarit ja suoritteet

Suoritteet	2016	2017	2018	B 2019	P 2019
0-6 –vuotiaiden lasten määrä	1 054	1 004	982	1 037	875
Kunnallisessa päivähoitossa, %-osuus 0-6 -vuotiaista	72 % (754)	74 % (747)	75 % (751)	72 % (747)	84 % (740)
Yksityisessä päivähoitossa, %-osuus 0-6 -vuotiaista	1 % (11)	0,9 % (9)	0,5 % (5)	1 %	0,5 % (5)
Kotihoidon tuella, %-osuus 0-6 -vuotiaista	13 % (140)	10 % (105)	9 % (86)	14 %	10 % (89)
Mittarit	2016	2017	2018	B 2019	P 2019
Kustannus/asukas	540	578	584	592	578
Kustannus/0-6 –vuotias lapsi	7 914	8 865	9 092	8 723	10 057

RUOTSINKIELINEN KOULUTUS

Sivistyslautakunnan ruotsinkielinen jaosto
Sivistyslautakunta
Ulrika Lundberg, opetuspäällikkö

5200 RUOTSINKIELINEN KOULUTUS	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	61 971	101 909	83 102	52 588	63,3	82 300
MAKSUTUOTOT	35 796	63 341	95 000	55 793	58,7	95 000
TUET JA AVUSTUKSET	37 571	65 573	18 000	43 594	242,2	45 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	50 867	106 630	69 900	26 952	38,6	69 900
TOIMINTATUOTOT	186 204	337 452	266 002	178 927	67,3	292 200
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-5 237 705	-7 936 611	-7 967 018	-5 480 113	68,8	-8 064 418
PALKAT JA PALKKIOT	-4 289 489	-6 502 141	-6 524 348	-4 494 508	68,9	-6 607 056
HENKILÖSIVUKULUT	-948 216	-1 434 471	-1 442 670	-985 605	68,3	-1 457 362
PALVELUJEN OSTOT	-1 538 783	-2 563 618	-2 434 722	-1 608 624	66,1	-2 469 784
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-246 234	-339 981	-335 450	-262 758	78,3	-315 000
AVUSTUKSET	-15 749	-31 230	-30 500	-28 250	92,6	-26 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 091 468	-3 165 128	-3 243 556	-2 142 426	66,1	-3 204 328
TOIMINTAKULUT	-9 129 939	-14 036 568	-14 011 246	-9 522 171	68,0	-14 079 530
TOIMINTAKATE	-8 943 735	-13 699 116	-13 745 244	-9 343 244	68,0	-13 787 330
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-357 316	-549 030	-546 094	-411 751	75,4	-546 094
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-357 316	-549 030	-546 094	-411 751	75,4	-546 094
TILIKAUDEN TULOS	-9 301 051	-14 248 146	-14 291 338	-9 754 995	68,3	-14 333 424

Henkilöstökulujen osalta on pieni ylitysriski. Tilannetta seurataan.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Sivistysosaston kielistrategian jalkauttaminen opetukseen monikielisyyttä painottaen	Kieltenopetuksen varhentamisen mallit ja siihen liittyvä täydennyskoulutus Koulujen väliset yhteistyöhankkeet ja oppilasvaihto Koulujen yhteiset kurssit	Aloitetaan vieraiden kielten opetuksen varhentamisen suunnittelu. Aloitetaan uusi kielirajan ylittävä yhteistyöhanke. Rehtoreiden, opettajien ja oppilaskuntien yhteiset kokoukset.	1.-2. vuosiluokan A1-kielen eli suomen kielen opetussuunnitelman päivittämistyö on aloitettu. Parainen osallistuu CLL:n ”Språkkistan”-hankkeeseen, jossa kunnat saavat tukea opetussuunnitelmatyöhönsä ja voivat vaihtaa kokemuksia ja mielipiteitä muiden kuntien kanssa. Työ Paraiten oman kielipolun toteuttamiseksi on niin ikään aloitettu. Kaksi opettajaa työskentelee osa-

			aikaisesti yhteisen polun toteuttamiseksi varhaiskasvatuksesta lukioon. Koulujen on tarkoitus kielipolun avulla saada konkreettisia vinkkejä ja ideoita kielirajan ylittävään työhönsä. Kiinnostusta vieraita kieliä kohtaan on selvitetty kyselyn avulla.
Oppilaiden ja opettajien digiosaamisen lisääminen	Opettajien it-osaamista arvioidaan digiosaamiskyselyn avulla. Kaikille opettajille tarjotaan täydennyskoulutusta ja ohjausta.	Opettajien it-osaaminen parantuu vuoden aikana. Kaikki opettajat osallistuvat it:n käytön täydennyskoulutukseen.	Sekä opettajien että oppilaiden it-osaamista on mitattu kyselyn avulla. Tulos osoittaa, että opettajat tarvitsevat lisää etenkin ohjelmoinnin täydennyskoulutusta. Opettajien täydennyskoulutuspäivänä 9.8. järjestettiin messut, joilla oli kaikille opettajille tarkoitettuja työpajoja nimenomaan ohjelmoinnista ja digitalisaatiosta.
Koulut korostavat toiminnassa kestävä elämäntavan tarvetta ja panostavat aktiivisesti ympäristökasvatukseen.	Kouluille laaditaan yhteinen ympäristökasvatussuunnitelma. Henkilöstölle tarjotaan ympäristökasvatuksen täydennyskoulutusta.	Kaikki koulut ottavat käyttöön ympäristökasvatussuunnitelman.	Koko sivistysosaston yhteinen painopistealue on tänä toimintavuonna kestävä elämäntapa. Keväällä 2019 laadittu ja ruotsinkielisessä jaostossa 23.4.2019 hyväksytty ympäristökasvatussuunnitelma otetaan nyt käyttöön kouluissa syyslukukauden alusta lähtien.
Kuntalaisten osallisuuden lisääminen	Huoltajille tehdään asiakastytyväisyyskysely. Kuntalaisille järjestetään keskustelutilaisuuksia toiminnasta.	Asiakastytyväisyys on keskimäärin yli 3 asteikolla 1–5. Kaikilla kunta-alueilla järjestetään ainakin yksi keskustelutilaisuus.	Huoltajille tehtiin kysely maaliskuussa 2019. Tulosta on analysoitu ja se on esitelty ruotsinkieliselle jaostolle. Tulos osoittaa, että huoltajat ovat erittäin tyytyväisiä koulujen toimintaan. Keskustelutilaisuuksien suunnittelu on työn alla.
Saariston Kombin toiminnan edelleen kehittäminen	Käyttöön otetaan uusi arviointimalli.	Enemmän tyytyväisiä kurssilaisia.	Arviointimalli on työn alla.

Sunnanbergs skola on toiminut kevätlukukauden alusta lähtien seurakunnan leirikeskuksesta Koupossa ja koulutoiminta jatkuu siellä tänä syksynä. Träsk skola on tyhjennetty ja koulu toimii seurakuntakodissa Näsbyssä. Kiinteistötyöryhmä jatkaa työtään lähinnä Koulukadun koulujen konseptisuunnittelun parissa ja pohtien Träsk skolan tulevaisuutta.

Ruotsinkielinen koulutus on kevään aikana saanut Opetushallitukselta joukon avustuksia opetuksen kehittämiseen, kuten esimerkiksi alueelliseen tutoropettajaverkostoon, digitaalisen oppimisympäristön kehittämiseen, lukion kehittämiseen ja yhdessä suomenkielisen koulutuksen kanssa kielipolun muodossa toteutettavaan kaksikielisyystyöhön. Työ hankkeiden parissa on nyt aloitettu.

Työ sivistysosaston strategisen toimintasuunnitelman parissa on saatettu päätökseen. Suunnitelma on painettu ja jaettu kaikille henkilöstön jäsenille syyslukukauden alla. Suunnitelma on ollut pohjana opettajien keskustellessa yhteisestä painopistealueesta, kestävästä elämäntavasta.

Henkilöstö

Työvuodet	2016	2017	2018	B 2019	P 2019
Hallinto	11	9,8	10,7	10,7	10,7
Opetus	128,2	133,3	129,1	122,6	122,6
Oppilashuolto	30,9	33,2	30,3	29,7	29,7
Työvuodet yhteensä	170,1	176,3	170,1	163,0	163,0
Henkilöstön määrä kauden lopussa					
Toistaiseksi	145	143			
Määräaikaikaiset	25	27			
Yhteensä	170	170			

Mittarit ja suoritteet

Suoritteet	2016	2017	2018	B 2019	P 2019
Oppilaita esikoulussa	116	100	114	107	121
Oppilaita perusopetuksessa	966	977	972	957	963
Vuosiviikkotunnit perusopetuksessa	2 337,5	2 331,5	2 352,5	2 373,5	2301
Oppilaita lukiossa	177	162	148	150	165
Vuosiviikkotunnit lukiossa	302	287,2	298,2	298,2	296
Mittarit	2016	2017	2018	B 2019	P 2019
Perusopetus					
Kustannus/asukas	631	713	738	741	
Kustannus/oppilas	10 094	11 233	11 601	11 843	
Kustannus/vuosiviikkotunti	4 213	4 707	4 793	4 755	
Vuosiviikkotunnit/oppilas	2,4	2,4	2,42	2,48	2,4
Erityisen tuen oppilaat, %	8 %	9 %	9 %	9 %	9 %
Ryhmäkoko ka.	14,86	15	15	15	15
Koulukuljetusoppilaat, %	34 %	34 %	34 %	34 %	34 %
Kuljetuskustannukset/kaikki oppilaat	676	614	660	640	640
Lukio					
Kustannus/asukas	77	85	81	81	
Kustannus/oppilas	6 705	8 106	8 346	8 285	
Kustannus/vuosiviikkotunti	3 737	4 572	4 142	4 167	
Vuosiviikkotunnit/oppilas	1,79	1,77	2,01	1,99	1,8

SUOMENKIELINEN KOULUTUS

Sivistyslautakunnan suomenkielinen jaosto

Sivistysosasto

Ulrika Lundberg, opetuspäällikkö

Katriina Sulonen, opetuspäällikkö

5400 SUOMENKIELINEN KOULUTUS	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYNTITUOTOT	77 077	138 225	156 796	104 275	66,5	158 476
MAKSUTUOTOT	68 632	163 109	136 000	91 891	67,6	146 000
TUET JA AVUSTUKSET	77 134	67 624	5 000	54 521	1 090,4	54 521
MUUT TOIMINTATUOTOT	22 518	32 052	6 600	10 988	166,5	12 000
TOIMINTATUOTOT	245 362	401 009	304 396	261 675	86,0	370 997
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-3 675 221	-5 656 520	-5 514 513	-3 794 372	68,8	-5 688 177
PALKAT JA PALKKIOT	-3 026 089	-4 656 467	-4 532 899	-3 124 032	68,9	-4 687 480
HENKILÖSIVUKULUT	-649 132	-1 000 053	-981 614	-670 340	68,3	-1 000 697
PALVELUJEN OSTOT	-1 089 951	-1 782 749	-1 756 811	-1 126 778	64,1	-1 754 907
AIHEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-170 934	-221 800	-240 135	-138 673	57,7	-220 000
AVUSTUKSET	-9 465	-14 075	-9 300	-8 040	86,5	-10 300
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 139 816	-1 711 679	-1 644 786	-1 074 534	65,3	-1 599 682
TOIMINTAKULUT	-6 085 387	-9 386 824	-9 165 545	-6 142 398	67,0	-9 273 066
TOIMINTAKATE	-5 840 025	-8 985 814	-8 861 149	-5 880 722	66,4	-8 902 069
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-162 348	-246 417	-251 717	-182 644	72,6	-251 717
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-162 348	-246 417	-251 717	-182 644	72,6	-251 717
TILIKAUDEN TULOS	-6 002 373	-9 232 231	-9 112 866	-6 063 366	66,5	-9 153 786

Henkilöstökulujen osalta on pieni ylitysriski. Tilannetta seurataan.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Oppimisen monipuolinen arviointi perusopetus- ja lukiolain sekä opetussuunnitelman edellyttämällä tavalla.	Oppimiskeskustelut ja numeroarviointi vahvistavat oppilaiden osaamisen arviointia. Opettajien arviointiosaaminen vahvistuu.	Arviointipäivä kaikissa perusopetuksen kouluissa. Lukiossa arviointitapojen monipuolistaminen ja koeviikkojen keventäminen siten, että arviointi on osa kurssien opetusta.	Alakouluissa keskitytään arviointikeskusteluihin, yläkoulussa arviointipäivä. Lukiossa arvioinnin monipuolisuus tulee esille mm. siinä, että perinteisistä koeviikoista lukuvuoden viimeisten jaksojen aikana on luovuttu.
Oppilaiden ja opiskelijoiden kokonaisvaltainen hyvinvointi koulun yhteisöllisen	Oppimisympäristöt ovat pedagogisesti toimivia, viihtyisiä ja turvallisia.	Yhteisöllisen oppilashuollon rooli vahvistuu. Kouluruokailun merkitys koulun yhteisöllisen	Koulukadun oppilaiden käyttäytymiseen ruokailun aikana on kiinnitetty erityistä huomiota. Yläkouluille on laadittu suuntaa antavat

toimintakulttuurin keskiössä.		toimintakulttuurin edistäjänä vahvistuu ja oppilaiden osallisuus kouluruokailun kehittämisessä lisääntyy.	yhteiset ohjeistukset käyttäytymiseen ja toimimiseen ruokailutilanteissa. Suunnitteilla on muuttaa Koulukadun ruokalan ilmettä niin, että ohjetaulut ym. kannustaisivat oppilaita syömään ja nauttimaan yhdessäolosta ruokailun aikana.
Monikielisuuden ja kieliryhmien välisen yhteistyön vakiinnuttaminen.	Oppilaiden kielivalinnat monipuolistuvat.	Lukioiden osittain yhteinen kurssitarjotin, kaksikielisyshankkeiden jatkumo Koivuhaka-Malms, ruotsin kielen varhentaminen (Nilsby ja Koivuhaka). Koulujen yhteiset rehtori- ja opettajapalaverit 2-3 kertaa vuodessa.	Toiminta vakiintuu alakouluissa. Koordinaattorit ovat aloittaneet Paraisten kielipolun rakentamisen.
TVT-strategian jalkautuminen. Opettajien osaamisen vahvistaminen.	Opettajat käyttävät ohjelmia monipuolisesti. Sähköinen kysely opettajien osaamisesta.	Digitaalisten opetusohjelmien ja oppimateriaalien käyttö kaikissa oppiaineissa lisääntyy ja oppimisprosessien digitaalinen dokumentointi lisääntyy.	Lukuvuoden alkaessa järjestettiin yhteinen koulutuspäivä Make It Pargas, joka vahvisti henkilöstön IT-osaamista monipuolisesti.
Kombi-toiminnan edelleen kehittäminen.	Kurssiarviointien uudistaminen.	Sujuva vuorovaikutus asiakkaiden, opiskelijoiden ja kansalaisopiston välillä	Arviointityö jatkuu säännöllisesti.
Osallistaminen ja osallistuminen toiminnan kehittämiseen tavoittaa kaikki toimijat varhaiskasvatuksesta toisen asteen koulutukseen asti.	Kysely ja keskustelevat tapaamiset.	Kyselyn vastauksissa saavutetaan vähintään taso 3 (asteikolla 1-5).	Koulut ovat ottaneet oman toimintansa kehittämisessä keskiöön ne kyselyssä tulleet osa-alueet, jotka saivat "huonoimman" arvosanan.

Talven ja kevään 2019 toiminnasta voidaan nostaa esille seuraavia asioita:

- Paraisten lukion muutto Axxellin koulukiinteistöön ja uusien väistötilojen käyttöönotto Vapparintiellä.
- Maaliskuussa oli haettavana useita valtion erityisavustuksia Opetushallitukselta. Suomenkielinen koulutus sai valtionavustuksia kaksikielisuuden edistämiseen, kielitutorointiin, koulujen kerhotoimintaan sekä lukion toimintakulttuurin muutostyöhön (opetussuunnitelma, johtajuus, erityisopetus, yhteisopettajuus).
- Kevään aikana on työstetty sivistystoimen toimintasuunnitelmaa, joka perustuu kaupungin strategiaan. Suunnitelma on viimeistelyvaiheessa.
- Sivistystoimen koulukiinteistöjen tilaa, peruskorjausten ja uudisrakentamisen tarpeita on kartoitettu talven ja kevään aikana sekä virkamiesten että luottamushenkilöiden muodostamissa työryhmissä. Työryhmien selvitystyö valmistuu kesän ja syksyn aikana.

Koulujen lukuvuoden aloituksena oli varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukioiden henkilöstön yhteinen Make IT Parainen -koulutuspäivä, jonka sisältö suuntautui IT-osaamisen vahvistamiseen. Näin laajaa yhteistyötä ei ole aiemmin tehty koulutuksessa.

Koulukadun kiinteistöjen peruskorjaukseen ja uudisrakentamiseen liittyvä suunnittelutyö jatkui kesän aikana ja yhteistyö eri henkilöstöryhmien välillä vahvistuu syksyn aikana.

Lukion toiminta Axxellin tiloissa on vakiintunut.

Sivistystoimen toimintasuunnitelmassa keskiössä ovat asiat, jotka liittyvät osallistamiseen ja kestäväan kehitykseen.

Henkilöstö

Työvuodet	2016	2017	2018	B 2019	P 2019
Hallinto	10,4	9,9	11,2	11	11
Opetus	79,7	77,1	73,5	69	68
Oppilashuolto	17,2	17,5	18,5	21,8	21,8
Työvuodet yhteensä	107,3	104,5	103,2	101,8	100,8
Henkilöstön lukumäärä jakson lopussa					
Toistaiseksi	82	79			
Määräaikaiset	22	23			
Yhteensä	102	102			

Mittarit ja suoritteet

Suoritteet	2016	2017	2018	B 2019	P 2019
Oppilaita esikoulussa	73	72	68	66	65
Oppilaita perusopetuksessa	628	644	646	633	634
Vuosiviikkotunnit perusopetuksessa	1 503	1 477	1 504	1 504	1 444
Oppilaita lukiossa	82	82	72	78	72
Vuosiviikkotunnit lukiossa	213	213	213	213	203
Kansalaisopiston tunnit	2 981	9 000	8 854	9 000	9 000
Opiskelijat (brutto)	1 539	3 000	5 916	3 000	3 000
Opiskelijat (netto)	1 104	3 000	2 629	5 000	5 000
Mittarit	2016	2017	2018	B 2019	P 2019
Perusopetus					
Kustannus/asukas	389	437	449	445	
Kustannus/oppilas	9 584	10 311	10 634	10 744	
Kustannus/vuosiviikkotunti	4 005	4 552	4 568	4 522	
Vuosiviikkotunnit/oppilas	2,39	2,27	2,33	2,38	2,27
Erytisen tuen oppilaat, %	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %
Ryhmäkoko ka.	14,27	15,9	15	15	15
Koulukuljetusoppilaat, %	42 %	40 %	36 %	36 %	36 %
Kuljetuskustannukset/kaikki oppilaat	607	603	652	617	
Lukio					
Kustannus/asukas	46	49	49	48	
Kustannus/oppilas	8 719	9 626	10 379	9 859	
Kustannus/vuosiviikkotunti	3 357	3 525	3 508	3 427	
Vuosiviikkotunnit/oppilas	2,6	2,73	2,96	2,73	2,82
Kansalaisopisto					
Kustannus/asukas	33	36	38	40	
Kustannus/opiskelija	115	102	99	123	
Kustannus/tunti		66	68	69	

KULTTUURI

Kulttuurilautakunta

Sivistysosasto

Ulrika Lundberg, opetuspäällikkö

Ann-Sofie Isaksson, kulttuuripäällikkö

5600 KULTTUURI	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYNTITUOTOT	9 336	29 841	42 500	75 395	177,4	80 000
MAKSUTUOTOT	6 255	8 984	47 700	6 280	13,2	7 000
TUET JA AVUSTUKSET	21 000	33 400	56 000	38 199	68,2	42 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	27 990	57 305	38 500	23 301	60,5	38 178
TOIMINTATUOTOT	64 580	129 530	184 700	143 176	77,5	167 178
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-342 070	-512 854	-571 992	-360 867	63,1	-565 337
PALKAT JA PALKKIOT	-278 945	-418 354	-465 525	-293 808	63,1	-460 000
HENKILÖSIVUKULUT	-63 125	-94 499	-106 467	-67 058	63,0	-105 337
PALVELUJEN OSTOT	-376 080	-622 211	-628 630	-436 203	69,4	-628 690
AIHEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-28 207	-49 072	-69 200	-39 306	56,8	-60 000
AVUSTUKSET	-206 800	-304 773	-312 875	-211 050	67,5	-305 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-566 512	-800 621	-760 800	-506 931	66,6	-758 200
TOIMINTAKULUT	-1 519 668	-2 289 531	-2 343 497	-1 554 357	66,3	-2 317 227
TOIMINTAKATE	-1 455 088	-2 160 002	-2 158 797	-1 411 181	65,4	-2 150 049
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-98 593	-148 019	-146 246	-97 776	66,9	-146 246
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-98 593	-148 019	-146 246	-97 776	66,9	-146 246
TILIKAUDEN TULOS	-1 553 681	-2 308 020	-2 305 043	-1 508 957	65,5	-2 296 295

Koko vuoden ennuste sen perusteella, mikä talousarvion käyttöaste huhtikuun 2019 loppuun mennessä on, ja toiminnan tuntien osoittaa hieman alle 10 000 euron ylitystä. Ylitys johtuu sisäisten palvelujen laskennallisesta summasta.

Muilta osin talousarvion käyttö on ollut täysin suunnitelman mukaista. Kulttuuriyksikössä menot ja tulot eivät kummatkaan jakaudu tasaisesti eri kuukausille, minkä vuoksi laskennallinen ennuste antaa useimmiten väärän kuvan tilanteesta.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Osallisuuden ja kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön edistäminen	Yhdistystapaamiset ja yhteistyöt Avoimet kuntalaistilaisuudet	Toteutetut yhteistyöhankkeet Yhdistystapaamiset, käyttäjä-/kuluttajatilaisuudet Käyttäjä-/kuluttajatutkimus netissä	Yhteistyöhankkeet: Vanhemmille suunnatut luennot, lasten kerhotoiminta, Paraisten nuorisotalon lauantaiaukiolo, Musiikkia maaliskuussa -konserttisarja, Kulttuurikaveri-kurssi, VårKultur-tapahtuma, puistojumpa, lasten kesätoiminta, padelkentän rakentaminen, Saaristo Trail,

			Kulttuuriparlamentti-kulttuurifestivaali.
Ennaltaehkäisevän toiminnan vahvistaminen	<p>Terveydenedistämistoiminta</p> <p>Yhteistyö kaupungin muiden yksiköiden kanssa</p>	<p>Liikuntaneuvonnan kehittäminen henkilöille, joilla on kohonnut terveysriski</p> <p>Yhteistyön kehittäminen varhaiskasvatuksen kanssa lasten liikkumisen ilon tiimoilta</p> <p>Koulujen kulttuurikasvatussuunnitelman edelleen kehittäminen</p> <p>"Kulttuuria kaikille" -toimintamallien työstäminen yhteistyössä vanhustenhuollon ja muiden toimijoiden kanssa</p>	<p>Liikuntaneuvonta on käynnistynyt yhteistyössä terveyskeskuksen kanssa.</p> <p>Kulttuurikasvatussuunnitelmaa on toteutettu kokonaisen kouluvuoden ajan, yhteistyötä koulun kanssa kehitetään.</p> <p>"Kulttuuria kaikille" -työryhmä jatkaa työtään vanhustenhuollon kulttuuritoiminnan kehittämiseksi. Järjestetty inspiraatiopäiviä henkilöstölle, käynnistetty Kulttuurikaveritoiminta.</p>
Nuorten kannustaminen ja tukeminen aloitteiden tekemisessä ja halukkuudessa ottaa vastuuta toiminnoista	<p>Nuorisovaltuusto ja avoimet nuorisofoorumit</p> <p>Uudet toimintamuodot</p>	<p>Nuorten aloitteet</p> <p>Mopotoinnin kehittäminen yhdessä nuorten kanssa</p>	<p>Avoimia nuorisofoorumeita on pidetty kaikissa kunnanosissa ja nuorten tekemiä aloitteita on toteutettu.</p> <p>Nuorisovaltuusto on kokoontunut ja antanut lausunnon muun muassa Keskuspuistoa koskevasta suunnitelmasta ja ilmaisen ehkäisyn tarjoamisesta nuorille. Nyt nuorisovaltuusto työskentelee liikenneyhteyksiä, kuten teitä, siltoja ja joukkoliikennettä, koskevien kysymysten parissa.</p> <p>Moponuorten kanssa on pidetty yhteyttä säännöllisesti.</p>
Yhteiskunnan kulttuurisen monimuotoisuuden huomioiminen	Uudet toimintamuodot	<p>Koulujen kulttuurikasvatussuunnitelman ohjelma</p> <p>Tapahtumat</p>	<p>Järjestetty konsertteja, joissa on ollut musiikkia ja muusikkoja eri maista ja kulttuureista.</p> <p>Järjestetty nuorten leiri, jonka osallistujat tulivat viidestä eri maasta, Erasmus+-rahoitteinen.</p> <p>Järjestetty yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa latinalaisamerikkalaisen musiikin festivaali. Tapahtuma on täysin uusi.</p>

Toimintatapana on jo pidemmän aikaa ollut se, että tapahtumia luodaan yhdessä kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa. Näin tavoitetaan enemmän ihmisiä, saadaan enemmän näkyvyyttä, laajennetaan tarjontaa ja opitaan tuntemaan toisten vahvuudet, heikkoudet ja toimintatavat. Pidemmän päälle tämä syventää yhteistyötä. Esimerkkejä tästä ovat Musiikkia maaliskuussa -konserttisarja, lasten kesätoiminta, BossaJazz-festivaali, Kulttuuriparlamentti-kulttuurifestivaali ja Saaristo Trail -liikuntatapahtuma.

Työ terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi taiteen ja kulttuurin keinoin on nyt kehitysvaiheessa. Yhteistyö vanhustenhuollon kanssa on käynnistynyt kulttuuriyksikön aloitteesta ja tarkoitusta varten on muodostettu toimiva yhteistyöryhmä. Kulttuurikasvatussuunnitelmaa sovelletaan nyt toista vuotta. Suunnitelman on määrä taata, että kaikki lapset ja nuoret pääsevät tutustumaan eri taide- ja kulttuurimuotoihin kouluvuosiensa aikana Paraisilla.

Työ lähiliikuntapaikkojen parissa on täydessä käynnissä, kevään ja kesän 2019 aikana rakennettiin padelkenttä Paraisille sekä Nauvon koulun piha.

Henkilökuntaa kannustetaan toimimaan moniammatillisissa verkostoissa sekä kaupungin sisällä että yhdessä ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Myös verkostot lähikuntien kanssa ovat tärkeitä.

Henkilöstö

Työvuodet	2016	2017	2018	B 2019	P 2019
Kulttuuripäällikkö	1	1	1	1	1
Museohenkilöstö	1,4	1,9	1,4	1,7	1,7
Suunnittelija			0,4	0,4	0,4
Vapaa-aikasihteeri	1,5	1,9	2,0	2,0	2,0
Vapaa-aikaohjaaja, nuorisosihteeri	5,0	4,9	4,2	5,0	4,8
Liikuntaohjaaja				0,5	0,5
Kulttuurituottaja	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8
Liikuntapaikka- ja kenttähenkilöstö	3,5	2,6	1		
Kanslisti	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Teknikko, vahtimestri	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6
Hanketyöntekijät	1,4	2,9	0,8	1,0	1,0
Työllistetyt			1,0		
Siviilipalvelusmies	0,7	0,5	0,8	0,7	0,7
Työvuodet yhteensä	16,2	17,4	14,1	14,0	13,8
Henkilöstön määrä kauden lopussa					
Toistaiseksi	13	9	10	12	11
Määräaikaiset	4	8	11	9	10
Yhteensä	17	17	21	21	21

Mittarit ja suoritteet

Suoritteet	2016	2017	2018	B 2019	P 2019
Nuorisotilojen kävijämäärä	5 260	7 200	7 100	6 000	6 000
Kaupungin järjestämien tilaisuuksien kävijämäärä	15 995	17 050	16 025	17 000	17 500
Museoiden kävijämäärä	3 700	3 700	3 550	3 500	3 000
Liikuntapaikkojen kävijämäärä	155 000	160 000	160 000	165 000	165 000
Mittarit	2016	2017	2018	B 2019	P 2019
Kustannus / asukas	112	133	141	141	141

KIRJASTO

Kulttuurilautakunta
Sivistysosasto
Ulrika Lundberg, opetuspäällikkö
Karolina Zilliacus, kirjastopäällikkö

5700 KIRJASTO	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	2 137	5 596	4 000	1 875	46,9	4 000
TUET JA AVUSTUKSET	1 930	2 740	0	3 530		4 530
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 119	4 750	6 000	9 255	154,3	12 000
TOIMINTATUOTOT	7 186	13 086	10 000	14 660	146,6	20 530
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-354 363	-530 011	-539 163	-366 706	68,0	-536 092
PALKAT JA PALKKIOT	-279 504	-417 705	-422 539	-288 834	68,4	-420 000
HENKILÖSIVUKULUT	-74 859	-112 306	-116 624	-77 872	66,8	-116 092
PALVELUJEN OSTOT	-71 598	-108 881	-105 032	-66 681	63,5	-107 782
AIHEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-92 257	-133 219	-191 700	-120 662	62,9	-197 500
MUUT TOIMINTAKULUT	-296 857	-445 008	-432 546	-286 859	66,3	-432 546
TOIMINTAKULUT	-815 074	-1 217 119	-1 268 441	-840 908	66,3	-1 273 920
TOIMINTAKATE	-807 888	-1 204 033	-1 258 441	-826 248	65,7	-1 253 390
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-17 160	-26 373	-23 070	-18 544	80,4	-23 070
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-17 160	-26 373	-23 070	-18 544	80,4	-23 070
TILIKAUDEN TULOS	-825 048	-1 230 406	-1 281 511	-844 792	65,9	-1 276 460

Talouden toteuma talousarvion mukainen.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Uudet ja monipuoliset palvelut alle kouluikäisille lapsille	Uudet toimintamuodot Yhteistyön vahvistaminen vanhempien, varhaiskasvatuksen, neuvoloiden ym. kanssa	Osallistujamäärä Tapahtumien määrä	Yhteistyö varhaiskasvatuksen ja Ankkuritalon henkilöstön kanssa on jatkunut kuten keväällä. Olemme järjestäneet perheille suunnattua ohjelmaa, muun muassa Tove Appelgrenin kirjailijavierailun toukokuussa 2019. Päivähoidon henkilöstölle on lähetetty infoa syksyn toiminnasta ja yhteistyöstä ja syyslukukauden

			satutunneille on tullut ilmoittautumisia.
Kuntalaiset ovat osallisina kirjaston toiminnassa.	Kuntalaisille järjestetään keskustelutilaisuuksia toiminnasta. Kirjastotoimintaa esitellään pop up -tilaisuuksissa.	Kaikilla kunta-alueilla järjestetään ainakin yksi keskustelutilaisuus.	Ei aloitettu.
Uusi palvelumuoto, joka mahdollistaa sen, että ne, joilla ei ole mahdollisuutta tulla kirjastoon, saavat kirjaston aineistoa kotiinsa	Kysely palvelun käyttäjille Palvelun käyttäjämäärä	Palvelua varten tarvittava materiaali on hankittu. Kotipalvelun kanssa pidetään kokouksia palvelun suunnittelemiseksi.	Uusi palvelumuoto on käynnistynyt ja kirjastolla on muutamia "Kirja tulee kotiin" -asiakkaita.
Entistä useammat käyttävät verkkokirjastoa ja sen toimintoja.	Tilastot verkkokirjaston käyttäjä- ja kävijämääristä Kysely käyttäjille	Ainakin 50 % kaikista aineistovarauksista ja laina-ajan jatkamisista tapahtuu verkkokirjastossa.	Kaikki uudet asiakkaat saavat verkkokirjaston käytön mahdollistavan pin-koodin. Tiedotamme pin-koodista systemaattisesti kaikille asiakkaille.
Monikielisyys ja kulttuurinen monimuotoisuus toiminnassa	Uudet toimintamuodot Palvelun käyttäjämäärä	Sellaisten tapahtumien määrä, joissa huomioidaan monikielisyys ja kulttuurinen monimuotoisuus	Järjestetty satutunteja ja askarteluhetkiä, joissa on huomioitu monikielisyys ja kulttuurinen monimuotoisuus.

Esiin voidaan nostaa seuraavat tapahtumat:

- Houtskarın kirjasto on muuttanut aluekonttoriin ja se avasi ovensa siellä kesäkuussa.
- Nauvon kirjasto muutti väliaikaisesti aluekonttoriin päivähoitotoiminnan muuton vuoksi.
- Kaupungintalolla toukokuussa tapahtuneen vesivahingon seurauksena suurin osa kirjaston työhuoneista on poissa käytöstä koko loppuvuoden ajan.

Henkilöstö

Årsverken	2016	2017	2018	B 2019	P 2019
Kirjastopäällikkö	1	1	1	1	1
Kirjastonhoitaja	7,2	6,3	4,6	5	5
Palvelusuunnittelija			0,6		
Kirjastovirkailija	5,8	5,6	4,8	4,3	4,3
Erikoiskirjastovirkailija		0,5	1,3	2,0	2,0
IT-pedagogi			0,1	0,1	0,1
Kirjastovirkailija, oppisop.	0,8	0,8			
Harjoittelija	0,5				
Hanketyöntekijä	0,3				
Työvuodet yhteensä	15,6	14,2	12,4	12,4	12,4
Henkilöstön määrä kauden lopussa					
Toistaiseksi	13	12	13	14	14
Määräaikaiset	2	1	2	1	1
Yhteensä	15	13	15	15	15

Mittarit ja suoritteet

Suoritteet	2016	2017	2018	B 2019	P 2019
Kirjastojen määrä	5	5	5	5	5
Aukiolotunnit	6 560	5 741	10 142	6 600	6 600
Fyysiset käynnit	136 106	137 122	138 737	141 000	141 000
Verkkokäynnit	62 956	89 357	62 517	61 000	61 000
Lainojen kokonaismäärä	192 920	179 044	157 886	190 000	190 000
Lainaaajien määrä	5 426	5 200	5 259	5 500	5 500
Aineistokanta	159 087	152 393	148 221	154 500	154 500
Hankintojen määrä	6 271	6 848	7 318	6 000	6 000
Tapahtumien määrä		172	156	150	150
Tapahtumien kävijämäärä		1 326	1 352	2 400	2 400
Käyttäjäkoulutusten määrä		111	107	150	150
Käyttäjäkoulutusten kävijämäärä		1 775	1 766	2 500	2 500
Mittarit	2016	2017	2018	B 2019	P 2019
Kustannus/asukas	64	77	79	80	82
Fyysiset käynnit/asukas	8,8	8,8	9	9,2	9,2
Lainojen kokonaismäärä/asukas	12,4	11,3	10,3	12,5	12,5
Lainaaajia asukkaista	0,36	0,33	0,34	0,36	0,36
Aineistomäärä/asukas	10,2	10,3	9,6	10,1	10,1

JOUKKOLIIKENNE

Sivistyslautakunta

Sivistysosasto

Ulrika Lundberg, opetuspäällikkö

5800 JOUKKOLIIKENNE	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	0	19 470	22 000	0	0,0	22 000
TUET JA AVUSTUKSET	77 765	180 011	173 000	84 092	48,6	150 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 671	2 671	0	0		0
TOIMINTATUOTOT	80 436	202 151	195 000	84 092	43,1	172 000
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-347 182	-583 965	-612 200	-352 249	57,5	-583 000
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-48	-48	-3 000	0	0,0	-3 000
MUUT TOIMINTAKULUT	0	0	0	-22		-22
TOIMINTAKULUT	-347 230	-584 013	-615 200	-352 271	57,3	-586 022
TOIMINTAKATE	-266 794	-381 862	-420 200	-268 179	63,8	-414 022

Talouden toteuma talousarvion mukainen.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Paraisten kaupungin etujen valvominen joukkoliikenneasioissa	Yhteydenpito Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa	Ajantasainen tieto joukkoliikenneasioista	Myytyjen seutulippujen määrää, tehtyjä matkoja ja kustannuksia seurataan kuukausittain.
Seutulippumatkustuksen lisääminen	Myytyjen seutulippujen ja seutulipulla tehtyjen matkojen määrä	2-5 % lisäys vuoden 2018 määriin	Seutulipulla tehtyjen matkojen määrä on hieman laskenut (3,6 %) verrattuna viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Turun toriparkkityön aiheuttamat liikennejärjestelyt Turun keskustassa ovat saattaneet vaikuttaa matkustukseen. Parainen-Turku pikavuoron mahdollinen matkustuksen lisäys ei ainakaan vielä näy luvuissa, mutta vuoro otettiin käyttöön vasta elokuun puolivälistä alkaen.

Elokuussa koulujen alkaessa aloitettiin Paraisten ja Turun välisen pikavuorobussiyhteyden kahden vuoden pituinen kokeilu. Kokeilun kustannukset maksetaan elinkeinopalvelujen hankebudjetista. Ely-keskus osallistuu kustannuksiin 25 prosentilla.

Mittarit ja suoritteet

Suoritteet	2016	2017	2018	B 2019	P 2019
Seutulippu, myytyjen lippujen määrä	4 774	4 708	4 680	4 900	4 800
Seutulippu, matkojen määrä	152 890	154 748	163 006	158 000	150 000
Mittarit	2016	2017	2018	B 2019	P 2019
Kustannus/asukas	19	26	25	27	27

SOSIAALI- JA TERVEYSHALLINTO

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveysosasto

Vt. sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Miia Lindström

6000 SOSIAALI- JA TERVEYSHALLINTO	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-116 901	-123 636	-218 760	-142 549	65,2	-210 337
PALKAT JA PALKKIOT	-86 758	-88 589	-167 349	-109 526	65,4	-160 434
HENKILÖSIVUKULUT	-30 143	-35 047	-51 411	-33 023	64,2	-49 903
PALVELUJEN OSTOT	-12 072	-24 835	-25 311	-21 464	84,8	-29 372
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-689	-2 715	-1 800	-4 736	263,1	-5 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-13 433	-20 197	-20 389	-14 281	70,0	-21 189
TOIMINTAKULUT	-143 095	-171 383	-266 260	-183 030	68,7	-265 898
TOIMINTAKATE	-143 095	-171 383	-266 260	-183 030	68,7	-265 898

Käyttöaste vastaa talousarviota. Ennuste on, että talousarvio noudattaa vuoden 2019 kehyksiä.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Asiakaslähtöisyys palvelujen tuottamisessa	Asiakaslähtöiset palvelukuvaukset.	Palvelukuvaukset tehtyinä kaikilla osa-alueilla.	Laatutyön koordinaattori on aloittanut työnsä.

Sosiaali- ja terveysosasto tuottaa lakisääteisiä ja muita sosiaali- ja terveyspalveluja kuntalaisille sekä muille hoidon ja tuen tarvitsijoille Paraisten kaupungissa. Tavoitteena on tuottaa kuntalaisille lakisääteisiä palveluja tehokkaasti ja kansallisten linjausten ja direktiivien mukaisesti.

Alkuvuodesta selvisi, että sote-uudistus ei etene esitetystä muodosta. Uudistustyö jatkuu maan uuden hallituksen johdolla.

Laatutyö, jonka tavoitteena on sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan sertifiointi, edistyy. Koordinaattori johtaa työtä yhdessä laatutiimien kanssa.

Vuoden 2019 talouden toteumaan ennustetaan suuria ylityksiä sosiaali- ja terveysosastolla, etupäässä sosiaalipalvelujen, vanhustenhuollon ja perhepalvelujen yksiköissä. Tätä kehitystä jarrutetaan jokaisessa yksikössä aktiivisilla toimenpiteillä.

Henkilöstö

TYÖVUODET	2016	2017	2018	B 2019	P 2019
Hallinnollinen henkilöstö	2,4	2,4	2,4	3	3
Työvuodet yhteensä	2,4	2,4	2,4	3,0	3,0
Henkilöstön lukumäärä					
toistaiseksi	2,0	2,0	2,0	3,0	3,0
määräaikaiset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Henkilöstön lukumäärä	2	2	2	3	3

Mittarit ja suoritteet

MITTARIT	2016	2017	2018	B2018	E 2019
Kustannus/asukas €	15,82	15,59	18,76	17,42	17,49
Asukasluku (käytettäväksi mittareiden laskemisessa)	15 398	15 426	15 285	15 285	15 217

SOSIAALIPALVELUT

Sosiaali- ja terveyslautakunta
 Sosiaali- ja terveysosasto
 Miia Lindström, vt. sosiaali- ja terveysjohtaja
 Heidi Ulriksson, sosiaalipalvelupäällikkö

6100 SOSIAALIPALVELUT	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	3 017	197 715	151 500	33	0,0	116 000
MAKSUTUOTOT	69 871	114 603	102 500	37 962	37,0	102 500
TUET JA AVUSTUKSET	165 330	351 891	304 300	235 492	77,4	304 300
MUUT TOIMINTATUOTOT	80 931	107 807	73 346	3 304	4,5	73 346
TOIMINTATUOTOT	319 149	772 016	631 646	276 790	43,8	596 146
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-682 544	-1 049 369	-1 186 492	-892 545	75,2	-1 229 224
PALKAT JA PALKKIOT	-531 619	-818 009	-931 032	-710 413	76,3	-1 010 000
HENKILÖSIVUKULUT	-150 925	-231 360	-255 460	-182 132	71,3	-219 224
PALVELUJEN OSTOT	-3 748 279	-5 902 692	-6 003 130	-4 220 365	70,3	-6 651 060
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-5 375	-20 169	-19 980	-9 750	48,8	-19 980
AVUSTUKSET	-830 702	-1 263 562	-1 240 506	-860 805	69,4	-1 320 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-200 222	-296 266	-307 573	-204 861	66,6	-307 573
TOIMINTAKULUT	-5 467 122	-8 532 057	-8 757 681	-6 188 327	70,7	-9 527 837
TOIMINTAKATE	-5 147 973	-7 760 042	-8 126 035	-5 911 537	72,7	-8 931 691
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-381	-572	-572	-381	66,5	-572
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-381	-572	-572	-381	66,5	-572
TILIKAUDEN TULOS	-5 148 354	-7 760 613	-8 126 607	-5 911 918	72,7	-8 932 263

Sosiaalipalveluyksiköllä ei ole omaa henkilöstöä, joka toteuttaisi myönnetty palvelut. Tämä selittää sen, että yksikön suurin menoerä ovat ostopalvelut.

Palkkakulut osoittavat ylitystä työllistämistoiminnan johdosta, joka koostuu muun muassa palkkatuen kustannuspaikoista. Palkkatukea maksetaan pitkäaikaistyöttömille, jotka saadaan palkattua palkkatyöhön. ELY-keskus maksaa työsuhteista prosentuaalisen korvauksen. Asianomaiset henkilöt ovat tämän jälkeen pitkään poissa työmarkkinatukilistalta (ns. kunnan sakkomaksulistalta). Palkkatuen ylitys näkyy harhaanjohtavasti ylityksenä henkilöstön palkkakuluissa. Palkkakuluissa näkyvät myös vammaisten oppilaiden iltapäivätoiminnan avustajat, joiden tarve vaihtelee vuodesta toiseen. Trendi on kuitenkin kasvava.

Avustukset osoittavat ylitystä johtuen kunnan työmarkkinatukiosuudesta. Alibudjetoinnin tarkoituksena oli, että kaupungin omat yksiköt olisivat laajemmassa mittakaavassa pystyneet työllistämään henkilöitä kuntouttavaan työtoimintaan.

Ostopalvelut ylittyvät osin erityishuollon olosuhteiden johdosta. Kaupungin erityishuollon budjetin supistaminen ei toteutunut Kärkullan taloussuunnitelmassa. Kaikkia avohuollon suoritteita tarkastellaan loppuvuoden ajan kriittisesti ja suurin osan Kärkullan järjestämistä asiakkaiden yksilösuunnitelmatapaamisista perutaan. Lääketieteellisiin syihin perustuvan erityishuollon hoidon tarvetta arvioivat kunnan omat lääketieteen asiantuntijat. Psykiatrasta sairaanhoitoa tarvitsevien henkilöiden määrä on kasvanut ja heitä hoidetaan erityishuollon puolella, mikä näkyy edelleen sosiaalipalvelujen talousarviossa.

Elämänhallinnan ongelmien kanssa painivien henkilöiden tukiasuminen on edelleen lisääntynyt. Myös huumeongelmaisten nuorten määrä on kasvanut. Ylitystä syntyy, koska aikuisosiaalityössä ei ole omaa henkilöstöä, joka voisi tehdä säännöllisesti tukikäyntejä näiden henkilöiden luo heidän omista kodeistaan.

Omaishoidon tuen piirissä on yksittäisiä hoidettavia, joiden kohdalla sijaishoidon tarve on äärimmäisen suuri ja aktiivista hoitoa on järjestettävä ulkopuolisen, ostopalveluna hankitun hoitohenkilökunnan avulla myös yöaikaan.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Mielenterveys- ja päihdetyön kehittämisen jatkaminen yhteistyössä terveydenhuollon kanssa	Organisaatiomallin rakentaminen Työnjaon optimointi päällekkäisyyksiä vähentämällä	Organisaatiomalli on tehty	Uuden organisaatiomallin rakentamista ei ole voitu aloittaa tänä vuonna ylläikäritilanteen takia.
Vammaispalvelutyön kehittäminen. Kehitysvammaisten henkilöiden palveluiden arvioinnin jatkaminen.	Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain yhdistämisen valmistelu kunnassa Yhteistoiminnan kehittäminen kehitysvammaisten tuottavien palveluntuottajien kanssa	Osallistuminen koulutuspäiviin ja työryhmiin, joissa lakien yhteensovittamista käsitellään Asiakkaiden palvelutarpeen arviointi ja kustannusvertailu kieliryhmien välillä	Erityishuollon asiakassuunnitelmien päivittyminen on käynnissä.

Toiminta käsittää yksikön hallinnon sekä seuraavat osatoiminnot: ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki, kehitysvammahuolto, vammaispalvelut, kuntouttava työtoiminta, palkkatuki, alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuki, päihdehuolto, sosiaalihuollon tukiasuminen ja pakolaistoiminta.

Sosiaalipalveluyksikön tuottamat palvelut perustuvat sosiaalihuollon voimassa olevaan lainsäädäntöön. Subjektiviseen oikeuteen perustuvia sosiaalipalveluja myönnetään lain edellyttämällä tavalla. Muita sosiaalipalveluja myönnetään harkinnanvaraisina ja osoitettujen määrärahojen mukaisessa laajuudessa. Tavoitteena on kuntalaisille tarjottavien sosiaalipalvelujen hoidon pitkäjänteinen suunnittelu ja että henkilöstömitoitus vastaa työ määrää.

Sosiaalipalvelujen organisaatio on rakenteeltaan sellainen, ettei sillä ole omaa palvelutuotantoa, vaan myönnetty palvelut hoidetaan suurimmaksi osaksi ostopalveluina. Esimerkkinä voidaan mainita alle 65-vuotiaiden tukiasuminen, joka ostetaan kokonaisuudessaan, kuten myös vammaispalveluihin sisältyvät palvelut.

Henkilöstö

TYÖVUODET	2016	2017	2018	B 2019	P 2019
Hallinnollinen henkilöstö	3,6	3,2	2,8	3,2	3,2
Sosiaalityöntekijä	3,0	4,5	4,1	5	6
Ohjaaja	5,9	4,5	5,4	6	6
Koordinaattori	1,9	2,0	2	2	1
Lähihoitaja	1,0	1,0	1,3	1	1
Perhetyöntekijä	0,0	0,0		0,5	0,5
Koulunkäynninavustaja	1,0	1,0	1	1	1
Valvoja	1,0	1,0	1	1	1
Yhteensä	17,4	17,2	17,6	19,7	16

Mittarit ja suoritteet

SUORITTEITA	2016	2017	2018	B 2019	E 2019
Toimeentulotukea saavat taloudet	407	264	246	290	290
Kuljetuspalvelua saavat henkilöt	250	290	255	300	300
Kehitysvammahuolto/asiakasmäärä	79	82	84	80	80
Vammaispalvelu/asiakasmäärä	0	295	254	295	295
Omaishoidon saavat henkilöt 0-64 v	66	72	83	78	78
MITTARIT	2016	2017	2018	B 2019	E 2019
Nettomeno/asukas €	462	497	508	532	587
Toimeentulotuki/asukas €	41	11	11	12	12
Toimeentulotuki/talous	1563	613	687	638	639
Vammaispalvelu/asukas	125	147	149	160	164
Kehitysvammahuolto/asukas	171	195	206	208	225
Omaishoito/asukas	34	36	41	40	49

PERHEPALVELUT

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveisosasto

Miia Lindström, vt. sosiaali- ja terveysjohtaja

Sami Salmivirta, perheyksikön yksikköpäällikkö, sosiaalisihiteeri

6200 PERHEPALVELUT	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	0	47 408	15 000	0	0,0	15 000
MAKSUTUOTOT	13 630	20 794	20 000	21 745	108,7	25 000
TUET JA AVUSTUKSET	88 800	88 800	82 000	91 769	111,9	91 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	75	381	0	204		0
TOIMINTATUOTOT	102 505	157 383	117 000	113 718	97,2	131 000
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-764 239	-1 208 011	-1 349 986	-902 444	66,8	-1 414 670
PALKAT JA PALKKIOT	-638 295	-1 014 196	-1 115 578	-755 583	67,7	-1 169 061
HENKILÖSIVUKULUT	-125 945	-193 814	-234 408	-146 861	62,7	-245 609
PALVELUJEN OSTOT	-756 768	-1 258 547	-937 318	-1 219 865	130,1	-1 653 696
AIHEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-12 161	-23 565	-21 720	-17 820	82,0	-21 720
AVUSTUKSET	-44 653	-68 956	-57 000	-31 346	55,0	-51 235
MUUT TOIMINTAKULUT	-75 460	-111 953	-113 458	-77 459	68,3	-178 888
TOIMINTAKULUT	-1 653 281	-2 671 032	-2 479 482	-2 248 934	90,7	-3 320 209
TOIMINTAKATE	-1 550 776	-2 513 649	-2 362 482	-2 135 216	90,4	-3 189 209
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-14 728	-22 123	-21 637	-14 405	66,6	-21 637
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-14 728	-22 123	-21 637	-14 405	66,6	-21 637
TILIKAUDEN TULOS	-1 565 505	-2 535 772	-2 384 119	-2 149 622	90,2	-3 210 846

Toimintatuotot tulevat olemaan hieman ennakoitua suuremmat tehostetun perintätöiminnan johdosta. Perintätöiminta ei kuitenkaan ole vielä täysin kunnossa, mutta sen parissa työskennellään jatkuvasti.

Palveluiden ostojen ylitys on erittäin merkittävä ja tämä on muodostunut monesta eri tekijästä. Merkittävin yksittäinen tekijä on sijaishuollon hoitovuorokausien kasvu vuoden 2018 tasosta 1 800 hoitovuorokaudella. Sijaishuollon lisäksi olemme joutuneet ostamaan perhetyötä, tukihenkilötyötä, vanhemmuuden arviointeja, perhekuntoutusta (sekä kotona että laitoksessa). Tilannetta on kuormittanut ja tulee jatkossakin kuormittamaan Perheyksikön vuoden 2017 ja alkuvuoden 2018 haasteet sekä yleinen valtakunnallinen kehitys, jonka seurauksena lastensuojelun kustannukset tulevat kasvamaan.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Palvelutarpeen arviointiprosessin kehittäminen ja tehostaminen. Selkeän prosessin luominen, yhteistyökumppanien ja erityisesti perheen roolin korostaminen.	Tapahtuu viikoittain. Arviointiin ja kehittämiseen osallistuu koko perheyksikön henkilökunta. Tarkoitus on, että jatkossa kehittämis- ja arviointityöhön otettaisiin tiiviimmin mukaan	Asiakasta pystyttäisiin tapaamaan samalla viikolla, kun ilmoitus tai yhteydenotto on saapunut. Asiakkaan tarvitsemat palvelut saataisiin käynnistettyä viimeistään kahden viikon sisällä	Asiakkaisiin pystytään olemaan nopeasti yhteydessä. Akuuteissa tilanteissa ajat saadaan joko samalle tai seuraavalle viikolle. Ei kiireelliset ajat menevät viikkojen päähän. Perheitä ei pystytä

<p>Asiakassegmentointi. Tavoitteena on, että asiakkaat ohjattaisiin ja he saisivat tarvitsemansa palvelut mahdollisimman nopeasti ja riittävällä tasolla, jotta sosiaalihuoltoon ja lastensuojeluun kohdistuva kuormitus minimoituisi.</p>	<p>yhteistyökumppanit ja asiakkaat.</p>	<p>ilmoituksen tai yhteydenoton saapumisesta.</p>	<p>tapaamaan riittävän laajasti määräaikojen puitteissa, työ halutaan kuitenkin tehdä kunnolla ja varmistaa perheen tilanteen mahdollisimman kattava selvittäminen. Tämän seurauksena palvelutarpeen arvioinneista hieman alle 50 % ei valmistu määräaikojen puitteissa. Toimintatapoja muuttamalla tai tehostamalla ei ole enää saavutettavissa merkittävää parannusta tilanteeseen.</p>
<p>Sosiaalihuoltolain mukaisten työskentelyprosessien luominen ja kehittäminen. Asiakassegmentointi. Tavoitteena on työskennellä tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Tavoitteena on järjestää asiakkaalle ne palvelut, jotka hän tarvitsee, ja seurata ja arvioida työskentelyn vaikuttavuutta. Tavoitteena on, että yhä useampi lastensuojelun asiakas voitaisiin siirtää kevyempiin sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin.</p>	<p>Tapahtuu viikoittain. Arviointiin ja kehittämiseen osallistuu koko perheyksikön henkilökunta. Tarkoitus on, että jatkossa kehittämis- ja arviointityöhön otettaisiin tiiviimmin mukaan yhteistyökumppanit ja asiakkaat.</p>	<p>Asiakkaita pystyttäisiin tapaamaan säännöllisesti kuukausittain. Asiakkuudessa on vain asiakkuutta tarvitsevia henkilöitä.</p>	<p>Asiakkuuksia pystytty siirtämään lastensuojelusta sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin. Siirrot vielä osittain tekemättä ruuhkautuneen työtilanteen vuoksi. Suuren asiakasmäärän vuoksi ei pystytty tekemään riittävän tavoitteellista ja suunnitelmallista työtä. Asiakkuuksissa pääsääntöisesti vain niitä, joiden on syytä olla asiakkuudessa. Palvelut joudutaan pääsääntöisesti tuottamaan ostopalveluina.</p>
<p>Lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuoltoprosessien yhtenäistäminen, kehittäminen ja tehostaminen. Asiakassegmentointi. Tavoitteena on työskennellä tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Tavoitteena on järjestää asiakkaalle ne palvelut, jotka hän tarvitsee, ja seurata ja arvioida työskentelyn</p>	<p>Tapahtuu viikoittain. Arviointiin ja kehittämiseen osallistuu koko perheyksikön henkilökunta. Tarkoitus on, että jatkossa kehittämis- ja arviointityöhön otettaisiin tiiviimmin mukaan yhteistyökumppanit ja asiakkaat.</p>	<p>Asiakasmäärien vähentäminen lastensuojelussa hallitusti. Mahdollisimman intensiivinen työskentely asiakkaiden kanssa tilanteen parantamiseksi.</p>	<p>Lastensuojelun asiakasmäärät supistuneet, asiakkaita keskimäärin noin 30. Asiakkaiden tilanteet työntekijöiden tiedossa, asiakkailla on pääsääntöisesti asiakassuunnitelmat, palveluita tuotetaan sekä omana työnä, että ostopalveluina. Sijaishuollon tarve ei ole vähenemässä loppuvuodesta eikä tulevaisuudessa.</p>

vaikuttavuutta. Tavoitteena on, että yhä useampi lastensuojelun asiakas voitaisiin siirtää kevyempiin sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin.			
Aktivian toiminnan kehittäminen nuorten tarpeiden mukaisesti.	Arviointi on jatkuvaa.	Yhä useampi nuori löytäisi paikkansa yhteiskunnasta.	Hyvä työllisyystilanne jatkuu, asiakkaat kuitenkin yhä haastavampia ja vaikeammin autettavia.

Suurimmat haasteet ovat olleet ostopalvelujen kustannusten voimakas kasvu, joka johtuu pääsääntöisesti sijaishuollon (laitoshuollon) kasvaneista hoitovuorokausista.

Henkilöstö

TYÖVUODET	2016	2017	2018	B 2019	E 2019
Työvuodet yhteensä	17,5	18,1	17,1	20	20
Henkilöstön lukumäärä	2016	2017	2018	B 2019	E 2019
toistaiseksi	13	14	16	21	21
määräaikaiset	6	3	5	0	0
Henkilöstön lukumäärä	19	17	21	21	21

Mittarit ja suoritteet

SUORITTEET	2016	2017	2018	B 2019	E 2019
Laitoshoidon ja perhekotien hoitovuorokaudet (LsL)	2026	3205	4005	2315	6000
Perhehoidon hoitovuorokaudet (LsL)	2842	3387	4250	2487	6500
Lasten lukumäärä joille tehty palvelutarpeen arviointi	35	127	107	70	200
Lastensuojelun piirissä olleet lapset ja nuoret (ShL)	26	36	81	70	250
Ilmoitukset lastensuojelulle		300	429	500	420
MITTARIT	2016	2017	2018	B 2019	E 2019
Kustannus/asukas €	140	157	164	170	190
Perhehoidon hoitov./hoitovuorokausien kokonaismäärä (%)	58	51	51	52	52
Laitoshoito €/vuorokausi	313	233	173	256	260
Perhehoito €/vuorokausi	108	105	107	174	120

VANHUSTENHUOLTO

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveisosasto

Miia Lindström, vt. sosiaali- ja terveysjohtaja

Camilla Bergman-Kärpijoki, vanhustyön päällikkö

6300 VANHUSTENHUOLTO	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	13 244	124 896	255 180	26 877	10,5	265 933
MAKSUTUOTOT	1 513 308	2 342 872	2 538 000	1 698 506	66,9	2 548 000
TUET JA AVUSTUKSET	125 162	140 373	130 000	154 352	118,7	54 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	336 836	507 782	543 033	337 550	62,2	530 000
TOIMINTATUOTOT	1 988 550	3 115 923	3 466 213	2 217 285	64,0	3 397 933
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-5 566 860	-8 472 550	-8 293 912	-5 853 728	70,6	-8 308 429
PALKAT JA PALKKIOT	-4 496 454	-6 845 070	-6 771 421	-4 779 618	70,6	-6 784 140
HENKILÖSIVUKULUT	-1 070 406	-1 627 480	-1 522 491	-1 074 110	70,5	-1 524 289
PALVELUJEN OSTOT	-2 244 022	-3 759 388	-4 393 516	-2 981 007	67,9	-4 735 354
AIHEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-305 347	-465 842	-425 323	-301 659	70,9	-447 432
AVUSTUKSET	-307 150	-524 642	-511 020	-322 327	63,1	-511 020
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 215 513	-1 828 501	-1 888 750	-1 266 040	67,0	-1 889 639
TOIMINTAKULUT	-9 638 891	-15 050 923	-15 512 521	-10 724 760	69,1	-15 891 874
TOIMINTAKATE	-7 650 341	-11 935 000	-12 046 308	-8 507 476	70,6	-12 493 941
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-160 112	-242 370	-248 708	-161 265	64,8	-248 708
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-160 112	-242 370	-248 708	-161 265	64,8	-248 708
TILIKAUDEN TULOS	-7 810 453	-12 177 370	-12 295 016	-8 668 741	70,5	-12 742 649

Talousarvio on vaarassa ylittyä lähinnä palvelujen ostojen osalta. Vanhustenhuolto on joutunut ostamaan budjetoitua enemmän tehostetun asumisen paikkoja (+ noin 320 000 euroa). Hoitotarvikemenot tulevat lisäksi ylittymään noin 20 000 eurolla. Henkilöstökulut pysyivät talousarviossa.

Myyntituotot ovat vielä alle budjetoitun tason johtuen siitä, että kotikuntalaskutusta ei vielä ole tehty.

Tukien ja avustusten taso on tällä hetkellä 118 % johtuen Valtiokonttorilta saadusta rintamaveteraaneille tarkoitettua avustuksesta. Avustus oli budjetoitua suurempi ja käyttämättä jäävä osuus avustuksesta (noin 100 000 euroa) palautetaan Valtiokonttorille, mikä on otettu huomioon ennusteessa.

Ennuste 31.8.2019 osoittaa 447 635 euron eli 3,6 %:n ylitystä.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Osallisuuden ja sosiaalisen yhdessäolon mahdollisuuksien lisääminen yksinäisyyden vähentämiseksi	Vanhusten osallisuuden vahvistaminen parantamalla tiedottamista ja neuvontaa sekä arvioimalla laatua.	Liikkuvan palvelupisteen järjestäminen. Etäyhteyden mahdollistavien laitteiden ja sovellusten käyttöön ottaminen ja	KomPASSi-hanke jatkuu ja yhteistyö muiden kuntien kanssa on käynnissä. Paraisten ikäihmiset ovat muihin kuntiin verrattuna ottaneet suhteellisen

	<p>Laadun mittaus erilaisin mittarein.</p> <p>Sellaisen päivätoiminnan kehittäminen vanhuksille, joka ylläpitää/parantaa heidän fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyään ja keventää omaisten kuormitusta.</p>	<p>käyttökoulutuksen järjestäminen.</p> <p>KomPAssi-hankkeessa toteutetaan mm. uusi neuvonnan ja tiedottamisen konsepti valtakunnallisen ruotsin- ja suomenkielisen puhelinpalvelun muodossa.</p> <p>Laatupelien käyttöön ottaminen kaupungin kaikissa vanhusten asumisyksiköissä ja omaistapaamisten järjestäminen säännöllisesti.</p> <p>Vanhusten päivätoimintapaikkojen määrän lisääminen. Päivätoiminnan roolin vahvistaminen kotiuttamisen yhteydessä sosiaalisten ja fyysisten aktiviteettien avulla. Tähän on olemassa tilat ja välineet (sisällä ja ulkona).</p> <p>Pilottihanke: Lumo-kuvaturvpuhelimien testaus turvattomuuden ja yksinäisyyden tunteen vähentämiseksi.</p>	<p>aktiivisesti yhteyttä ohjauspuhelinnumeroon. 01-06/2019 on kirjattu yhteensä noin 28 yhteydenottoa. Työtä jatketaan ja kehitetään. Tavoitteena on lisätä osallisuutta, tarjota tukea ja vähentää yksinäisyyttä eri tavoin.</p> <p>Kotihoito aloittaa uuden toimintansa 16.9.2019. Kotihoidon uusi kotiuttamistiimi tulee tekemään tiiviimpää yhteistyötä päivätoiminnan kanssa. Päivätoimintaa on tarkoitus hyödyntää enemmän ennaltaehkäisevässä tarkoituksessa. Työ on menossa hyvään suuntaan. Lisäksi toiminnan aloittaa uusi ment-tiimi, joka sekin työskentelee ennaltaehkäisevästi.</p> <p>Olemme aloittaneet yhteistyön Punaisen Ristin "Kohdataan kylillä ja keskuksissa" -hankkeen kanssa. Myös kulttuuriyksikön "Kulttuurikaveri"-hanke on jalkautettu vanhustenhuoltoon. Näillä hankkeilla pyritään ehkäisemään yksinäisyyttä ja lisäämään sosiaalista yhdessäoloa ja hyvinvointia.</p>
<p>Kotihoidon vahvistaminen tulevia haasteita varten sekä kotipalvelun ja kotisairaanhoidon välisen yhteistyön parantaminen</p>	<p>Ajankäytön parantaminen käyttämällä laajemmin erilaista nykytekniikkaa.</p> <p>Pilottihankkeiden arviointi muun muassa kyselykaavakkeiden ja tilastojen avulla.</p>	<p>Uuden optimointiohjelman käyttöön ottaminen.</p> <p>Automaattisen läikeannostelun pilottihanke, vapauttaa henkilöstöresursseja.</p> <p>Pilottihanke, jossa lähihoitaja ja sairaanhoitaja työskentelevät yhdessä moduulina jollakin</p>	<p>Kotihoidon toimintamalli on muuttunut ja kotihoito ja kotisairaanhoido yhdistetään yhteisiksi tiimeiksi. Tämä tulee parantamaan palveluja ja antaa työntekijöille mahdollisuuden olla enemmän kentällä asiakastyössä. Asiakkaiden mielipiteet otetaan huomioon, ja uutta mallia, jossa sairaanhoitajat ja</p>

		<p>Paraisten keskustan alueella.</p>	<p>lähihoitajat työskentelevät yhdessä, tullaan arvioimaan. Kotihoito aloittaa uuden toimintansa 16.9.2019. Kotihoidon uusi kotiuttamistiimi tulee tekemään tiiviimpää yhteistyötä päivätoiminnan kanssa. Päivätoimintaa on tarkoitus hyödyntää enemmän ennaltaehkäisevässä tarkoituksessa. Työ on menossa hyvään suuntaan. Lisäksi toiminnan aloittaa uusi ment-tiimi.</p> <p>Uusi Pegasoksen optimointiohjelma on otettu käyttöön, mikä vapauttaa resursseja ja on kustannustehokasta. Myös automaattinen lääkeannostelu on otettu käyttöön yhteistyössä Paraisten apteekin kanssa, ja tämä toiminta on laajentunut huomattavasti.</p>
<p>Asiakkaiden päihde- ja mielenterveysongelmien vähentäminen</p>	<p>Henkilöstön kouluttaminen ja tilastojen seuraaminen.</p>	<p>Jokaisessa yksikössä on koulutettu päihde- ja mielenterveystyön asiantuntija.</p> <p>Neuvontakeskus tiedottaa asiasta vähintään kerran vuodessa. Yhdistykset osallistuvat ehkäisevään työhön.</p> <p>Kootaan kotihoitoon ns. ment-tiimi niin, että henkilöstö saa tukea toisistaan ja voi täyttää paremmin asiakkaiden tarpeet.</p>	<p>Paraisten kotihoidossa on 16.9.2019 aloittanut ment-tiimi, jonka työntekijöillä on mielenterveys- ja päihdehuollon koulutus. Ment-tiimi koostuu 1,5 sairaanhoitajasta ja 4 lähihoitajasta. Ment-tiimi tulee tukemaan ja hoitamaan asiakkaita sekä toimimaan konsultointiapuna koko Paraisten kaupungin vanhustenhuollon henkilöstölle, myös saaristokunnan osissa. Ment-tiimi on iso ja tärkeä resurssi asiakkaillemme ja potilaillemme ja pyrkii hoitamaan ja ehkäisemään ennalta mielenterveysongelmia sekä tukemaan asiakkaita ja potilaita päihdeongelmissa ja muistisairauksissa.</p>

Vanhustenhoidon lisääntyminen demografisen kehityksen myötä ja toiminnan seurattavuus aikaansa vastataksien olemassa oleviin tarpeisiin. Sosiaali- ja terveysministeriön tavoitteena on kotona asumisen mahdollisuuksien lisääminen. Sen myötä vuoden 2019 keskeisimpinä tavoitteina on vahvistaa kotihoidon toimintaa ja kehittää prosesseja turvallisuuden lisäämiseksi ja potilasturvallisuuden parantamiseksi. Parannetun kotihoidon tavoitteena on myös vanhusten palveluasumisen tarpeen vähentäminen, mutta kuitenkin niin, että myös laadukkaaseen palveluasumiseen on mahdollisuus, kun sille on tarvetta.

Kotihoidoyksikkö tulee muuttamaan kokonaisuudessaan vuoden 2019 aikana. Päivätoiminta on kotihoidolle tärkeä tukitoiminta, jota tulee kehittää entisestään. Muisti- ja mielenterveysongelmista kärsivien asiakkaiden määrä kasvaa, mikä asettaa toiminnalle entistä suuremmat vaatimukset.

Näiden tavoitteiden ja strategioiden lisäksi vanhustenhoidon voidaan todeta pyrkivän toiminnassaan edistämään henkilöstön hyvinvointia. Ensiarvoisena visiona on pystyä tarjoamaan laadukasta vanhustenhoidon oikein resursein ja oikea-aikaisesti ja siten, että motivoitunut henkilöstö voi tuntea tyydytystä työssään. Tässä työssä onnistuminen vaatii selkeämpiä prosesseja ja työnjakoa sekä onnistunutta rekrytointia.

Henkilöstö

TYÖVUODET	2016	2017	2018	B 2019	P 2019
Hallinnollinen henkilöstö	2,2	2,8	2,2	2,7	2,7
Yksikön johtaja	8,0	7,3	9,0	9,0	9,0
Sosiaalityöntekijä	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Sairaanhoitaja	19,0	22,0	22,0	20,0	20,0
Lähihoitaja tai vastaava	117,5	150,2	144,1	124,5	124,5
Ohjaaja tai vastaava	4,5	4,2	5,0	5,0	5,0
Muistikoordinaattori	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Muut	3,5	2,6	4,0	4,0	4,0
Oppisopimusopiskelijat			5,0	10,0	10,0
Työvuodet yhteensä	156,2	190,6	192,8	176,7	176,7
Henkilöstön lukumäärä					
toistaiseksi		145	162	162	162
määräaikaiset		73	65	65	65
Henkilöstön lukumäärä		218	227	227	227

Mittarit ja suoritteet

SUORITTEITA	2016	2017	2018	B 2019	E 2019
Kotihoidon käynnit (kotipalvelu+kotisairaanhoito)	89 759	101 068	96 263	100 000	100 000
Kotihoidon asiakasmäärä	753	786	733	795	795
Palveluasunnot	32	32	33	33	37
Tehostettu palveluasuminen	127	127	129	129	123
Kotikäynnit palveluasunnoissa ja tehostetussa palveluasumisessa	180 515	175 371	180 740	184 000	177 773
Omaishoito, asiakkaita > 65 vuotta	118	122	128	125	125
MITTARIT	2016	2017	2018	B 2019	E 2019
kustannus/asukas €	653	721	781	750	750
Kotihoito (kotipalvelu+kotisairaanhoito), €/käynti	33,6	30,2	36	32	
Omaishoito, €/asiakas	4 770	4 568	4 721	4 696	4 696
Palveluasuminen €/asiakas	24 893	29 760	23 728	30 490	30 871
Kotona asuvien määrä ikäluokassa 75+		1 673	1 690		1 832

TERVEYDENHUOLTO

Sosiaali- ja terveyslautakunta
 Sosiaali- ja terveisosasto
 Miia Lindström, vt. sosiaali- ja terveysjohtaja
 Kenneth Wilson, vt. ylilääkäri

6500 TERVEYDENHUOLTO	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	493 197	822 026	782 200	407 651	52,1	735 000
MAKSUTUOTOT	1 315 246	1 877 993	1 869 700	1 179 192	63,1	1 900 000
TUET JA AVUSTUKSET	53 779	76 598	45 000	46 842	104,1	60 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 631	3 797	4 750	2 592	54,6	4 750
TOIMINTATUOTOT	1 863 852	2 780 413	2 701 650	1 636 276	60,6	2 699 750
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-6 386 661	-9 493 110	-9 532 889	-6 127 159	64,3	-9 217 442
PALKAT JA PALKKIOT	-5 055 484	-7 489 446	-7 560 831	-4 861 506	64,3	-7 300 000
HENKILÖSIVUKULUT	-1 331 177	-2 003 664	-1 972 058	-1 265 653	64,2	-1 917 442
PALVELUJEN OSTOT	-2 094 280	-3 097 010	-2 667 442	-1 934 456	72,5	-2 902 632
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-738 265	-1 147 995	-1 037 860	-813 217	78,4	-1 200 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 240 179	-1 878 234	-1 885 282	-1 280 138	67,9	-1 918 582
TOIMINTAKULUT	-10 459 384	-15 616 350	-15 123 473	-10 154 970	67,1	-15 238 656
TOIMINTAKATE	-8 595 532	-12 835 936	-12 421 823	-8 518 694	68,6	-12 538 906
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-118 700	-193 486	-177 326	-134 144	75,6	-177 326
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-118 700	-193 486	-177 326	-134 144	75,6	-177 326
TILIKAUDEN TULOS	-8 714 232	-13 029 422	-12 599 149	-8 652 838	68,7	-12 716 232

Palkkakulut ovat hoitaja- ja lääkäripulan takia arvioitua pienemmät. Ostopalvelumenot ovat nousseet ja tulevat nousemaan entisestään. Henkilöstövajeen takia käyntien ja hoitojaksojen määrät ovat jääneet pienemmiksi, kuten myös niistä saatavat tulot.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Mielenterveys- ja päihdetyön kehittäminen yhdessä sosiaalipalvelujen kanssa	Organisaatiomallin rakentaminen Työnjaon optimointi	Valmis kuvaus organisaatiomallista tehty	
Lääkärinvastaanoton toiminnan kehittäminen	Sähköisten palvelujen käytön lisääminen Lääkäriresurssien vapauttaminen Fysioterapeutin ilman lähetettä toimiva	Etävastaanoton käyttö lisääntynyt Kliinisellä asiantuntijasairaanhoidajalla ja reseptisairaanhoidajalla oma vastaanotto	Etävastaanottoa käytetään säännöllisesti entiseen tapaan. Uutta laitteistoa selvitetään, se tulee mahdollistamaan potilaiden tutkimisen paremmin etänä.

	akuuttivastaanotto käytössä	Fysioterapeutin akuuttivastaanotto aloitettu	Kliininen asiantuntijasairaanhoitaja on aloittanut oman vastaanoton ja ottaa vastaan potilaita lääkäreiden jonotusjärjestelmästä. Fysioterapeutin akuuttivastaanoton koulutus on parhaillaan käynnissä.
Paraisten terveyskeskuksen saatavilla olevien tilojen tarkoituksenmukainen käyttäminen	Röntgenin tilojen uudelleen suunnittelu ja rakentaminen	Röntgenin tilojen hyödyntäminen muuhun toimintaan	Tilojen käyttöä koskeva selvitys ei ole vielä valmis.

Pula lääkäriresursseista vaikuttaa toimintaan. Geriatriinen poliklinikka on voitu jälleen avata. Lääkärintarkastusten tarve on määritelty ja siitä on laadittu suuntaviivat, osa tarkastuksista on delegoitu. Osastotoiminnassa hoitajapula on ilmeinen eikä hoitopaikkojen määrä ole vielä täysi. Ostopalvelut ovat edelleen lisääntyneet.

Henkilöstö

TYÖVUODET	2016	2017	2018	B 2019	E 2019
Työvuodet yhteensä	168,4	198,1	168,6	177,3	175,0
Henkilöstön lukumäärä					
toistaiseksi	163	167	168	177	168
määräaikaiset	10	47	24	15	24
Henkilöstön lukumäärä	173	214	192	192	192

Mittarit ja suoritteet

SUORITTEITA	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Lääkärikäynnit	22 496	22 007	21 619	22 000	21 000
Käynnit muun avohoitohenkilöstön vastaanotolla	44 571	52 378	62 264	60 000	50 400
Hammashoitokäynnit	18 739	18 087	15 397	18 000	17 000
Hoitovuorokaudet, vuodeosaston akuutti hoito	8 960	7984*	7 429	8 750	8 400
Hoitovuorokaudet, vuodeosaston pitkäaikaishoito (Malmkulla)	19 603	19 654	19 105	19 300	18 000
MITTARIT	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Nettomeno, €/asukas	762	840	840	813	822
Kustannukset/hoito-vrk/akuutti hoito	204	251*	265	250	262
Kustannukset/hoito-vrk/pitkäaikaishoito	136	151	158	150	195
Kustannukset/hammashoidon käynti	71	77	92	80	78

ERIKOISSAIRAANHOITO

Sosiaali- ja terveyslautakunta
 Sosiaali- ja terveysosasto
 Miia Lindström, vt. sosiaali- ja terveysjohtaja
 Kenneth Wilson, vt. ylilääkäri

6540 ERIKOISSAIRAANHOITO	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
TUET JA AVUSTUKSET	27 185	27 185	0	0		0
TOIMINTATUOTOT	27 185	27 185	0	0		0
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-149 711	-221 739	-242 533	-159 744	65,9	-242 533
HENKILÖSIVUKULUT	-149 711	-221 739	-242 533	-159 744	65,9	-242 533
PALVELUJEN OSTOT	-12 307 380	-18 638 214	-20 250 000	-13 377 989	66,1	-20 250 000
TOIMINTAKULUT	-12 457 091	-18 859 952	-20 492 533	-13 537 733	66,1	-20 492 533
TOIMINTAKATE	-12 429 906	-18 832 767	-20 492 533	-13 537 733	66,1	-20 492 533

Erikoissairaanhoidon käyttö vaihtelee aina. Käyttö on nyt normaalilla tasolla.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Yhteistyön lisääminen erikoissairaanhoidon kanssa	Joustava siirtyminen erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon Palveluprosessien yhtenäistäminen	Siirtoviivemaksujen minimoiminen Yhtenäiset hoitomallit	Siirtoviivepäiviä on selvästi viimevuotista enemmän (11 -> 96).
Erikoissairaanhoidon avopainotteisuuden lisääminen	Erikoissairaanhoidon prosessien seuranta	Hoitojaksojen väheneminen	Erikoissairaanhoidon kustannukset ovat tänä vuonna 10 % korkeammat kuin viime vuonna, vaikka käyttö on pysynyt samalla tasolla. Avohoidon osuus suurempi.

Ongelmia potilaiden saamisessa vuodeosastolta jatkohoitoon Malmkullaan ja palveluasumiseen. Tämän seurauksena potilaita ei pystytty ottamaan vastaan erikoissairaanhoidosta ja syntyy jonotusvuorokausia. Henkilöstöpula yksi syy.

Muu erikoissairaanhoidon käyttö on ollut normaalilla tasolla.

Mittarit ja suoritteet

SUORITTEITA	2016	2017	2018	B 2019	E 2019
TYKS, hoitajaksot	1621	1804	1634	1650	1699
TYKS, käynnit	15559	16809	16324	16500	17297
Turunmaan sairaala, hoitajaksot	423	386	316	350	153
Turunmaan sairaala, käynnit	8865	8313	8454	8400	7365
TYKS, psykiatrinen yksikkö, hoitajaksot	109	108	95	85	65
TYKS, psykiatrinen yksikkö, käynnit	6001	6493	5332	5300	5211
EPLL käynnit	2589	3218	3201	3300	3252
MITTARIT	2016	2017	2018	B 2019	E 2019
Kustannus/asukas €	1270	1326	1118	1300	1334
Erikoissairaanhoidon avokäynnit asukasta kohden	2,19	2,3	2,2	2,3	2,2
Erikoissairaanhoidon hoitajaksot asukasta kohden	0,14	0,15	0,13	0,14	0,13
Psykiatrian käynnit asukasta kohden	0,44	0,42	0,35	0,35	0,34
Psykiatrian hoitajaksot asukasta kohden	0,01	0,01	0,006	0,006	0,004
Hinta/päiväyskäynti	450	430	465	465	463

YMPÄRISTÖHALLINTO

Rakennus- ja ympäristölautakunta

Ympäristöosasto

Carl-Sture Österman, ympäristönsuojelupäällikkö

7000 YMPÄRISTÖHALLINTO	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	0	8 890	10 000	2 541	25,4	10 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	35 105	170 210	80 000	85 105	106,4	80 000
TOIMINTATUOTOT	35 105	179 100	90 000	87 646	97,4	90 000
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-91 360	-144 332	-172 263	-101 688	59,0	-169 367
PALKAT JA PALKKIOT	-71 250	-113 612	-136 795	-79 978	58,5	-134 000
HENKILÖSIVUKULUT	-20 110	-30 721	-35 468	-21 710	61,2	-35 367
PALVELUJEN OSTOT	-113 086	-240 091	-191 367	-112 336	58,7	-190 934
AIHEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-276	-683	-2 200	-577	26,2	-2 200
MUUT TOIMINTAKULUT	-156 144	-233 631	-231 988	-150 488	64,9	-231 188
TOIMINTAKULUT	-360 866	-618 737	-597 818	-365 089	61,1	-593 689
TOIMINTAKATE	-325 761	-439 637	-507 818	-277 443	54,6	-503 689
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-3 967	-5 173	-12 844	-295	2,3	-444
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 967	-5 173	-12 844	-295	2,3	-444
TILIKAUDEN TULOS	-329 728	-444 810	-520 662	-277 738	53,3	-504 133

Talouden toteuma talousarvion mukainen. Korkeammat tulot johtuvat LSJH:lta Rauhalan jäteaseman jälkihoitoon saadusta maksusta. Yhteensä 100 000 euron maksu vuonna 2019 rahastoidaan myöhempää käyttöä varten ja se tulee näkymään kaupungin taseessa.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Asiantuntevien palvelujen tarjoaminen sisäisille ja ulkoisille asiakkaille	Asiakaspalaute	Hyvät ja asiantuntevat palvelut	Ympäristöhallinnossa on pystytty tarjoamaan sisäisille ja ulkoisille asiakkaille asiantuntevia palveluja.

Toiminta tavoitteiden mukaista, työ paikallisen arviointijärjestelmän kehittämiseksi TS-sopimuksen mukaisesti on aloitettu.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kansliatoiminnot	3,2	2,6	2,6	2,9	2,6
Yhteensä	3,2	2,6	2,6	2,9	2,6
Henkilötyövuodet yhteensä	3,2	2,6	2,6	2,9	2,6
Henkilöstön määrä jakson lopussa					
Toistaiseksi	3	3	3	3	3
Määräaikaiset	0	0	0	0	0
Yhteensä	3	3	3	3	3

Mittarit ja suoritteet

Mittarit	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kustannus/asukas, €			28,68	33,2	33,10

KAAVOITUS

Rakennus- ja ympäristölautakunta
Ympäristöosasto
Heidi Saaristo-Levin, kaavoituspäällikkö

7010 KAAVOITUS	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	1 000	1 240	0	0		0
MAKSUTUOTOT	21 682	41 918	40 000	25 843	64,6	40 000
TUET JA AVUSTUKSET	30 000	20 000	0	10 000		25 000
TOIMINTATUOTOT	52 682	63 158	40 000	35 843	89,6	65 000
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-212 200	-332 549	-390 000	-275 978	70,8	-423 290
PALKAT JA PALKKIOT	-175 946	-275 974	-322 474	-228 745	70,9	-350 000
HENKILÖSIVUKULUT	-36 254	-56 576	-67 526	-47 233	69,9	-73 290
PALVELUJEN OSTOT	-54 810	-91 941	-140 600	-51 065	36,3	-120 112
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-276	-634	-2 200	-7 452	338,7	-9 000
AVUSTUKSET	-545	-545	-600	0	0,0	-600
MUUT TOIMINTAKULUT	-37	-121	0	-63		-100
TOIMINTAKULUT	-267 869	-425 791	-533 400	-334 558	62,7	-553 102
TOIMINTAKATE	-215 187	-362 633	-493 400	-298 715	60,5	-488 102

Noudattaa pääosin talousarviota.

Ostopalvelut eivät toteudu kokonaisuudessaan, koska kolme hanketta on toteutettu ostopalvelujen sijaan määräaikaisten työntekijöiden suorittamina. Henkilöstökulut ovat vastaavasti budjetoitua suuremmat (vrt. Jurmon maisemasuunnitelma, rakennusinventointi ja kaupunkikuva-analyysi).

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Tarvittavien selvitysten kokoaminen ja uuden keskustaseudun osayleiskaavan luonnoksen esittelemine	Aikataulu	Kaavaluonnos nähtävillä	Valmisteilla on selvityksiä (Rantatien ympäristö, kulttuuriympäristö). Keskustan asuntoalueiden erityispiirteitä koskeva selvitys on valmis.
Kaupunginhallituksen (hallintosäännön §:n 60 kohdan 17 mukaisesti) vuodelle 2019 hyväksymän kaavoitusohjelman toteuttaminen	Vuonna 2019 priorisoitavat asemakaavahankkeet: - Keskuspuiston ympäristön asemakaava ja asemakaavamuutos "kylätalon" toteuttamisen mahdollistamiseksi - Saaristotien, Norrbyn rantatien ja Kirkkoesplanadin	Kaavoitusohjelman mukaisesti	Kylätalon asemakaava on vireillä. Vapparintien liikekortteleiden asemakaava on kuulutettu voimassa olevaksi. Norrgårdin asemakaavamuutos on nähtävillä. LM-Instrumentsin asemakaavamuutos on nähtävillä. Verkanin asemakaavamuutos on hyväksytty kaupunginvaltuustossa ja saanut lainvoiman.

	risteyksen (ns. Reimarin risteyksen) asemakaavamuutos - Paraisten vierasvenesataman ympäristön asemakaavamuutos - Paraisten Norrgårdin asemakaavamuutos - Korppoon Verkanin asemakaavamuutos		
Osallistuminen alueelliseen edunvalvontaan maankäyttöön ja liikenteeseen liittyvissä asioissa	Tulokset		Aktiivista yhteistyötä Paraistenväylän tiimoilta, mm. vierailu Väylävirastossa. Aktiivista osallistumista MAL-työhön. Aktiivista osallistumista maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitteluun.

Toiminta on ollut tavoitteiden mukaista. Kylätalon konseptin kehittäminen on työn alla. Yksikkö on osallistunut kiinteistötyöryhmän työhön. Työn keskiössä ovat Koulukadun kiinteistöt. Jurmon maisemanhoitosuunnitelma valmistuu syksyn aikana.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kaavoitusyksikkö	5,6	5,9	5,4	6,4	7,0
Yhteensä	5,6	5,9	5,4	6,4	7,0
Henkilötyövuodet yhteensä	5,6	5,9	5,4	6,4	7,0
Henkilöstön määrä jakson lopussa					
Toistaiseksi	5	5	5	6	6
Määräaikaiset	1	1	1	1	1
Yhteensä	6	6	6	7	7

Mittarit ja suoritteet

Suoritteet	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Asemakaavat	1	2	7	3	3
Ranta-asemakaavat	4	2	1	2	2
Osayleiskaavat, muutokset, täydennykset	8	1	2	1	1
Luvat, lausunnot ja ratkaisut	56	40	40	40	75
Mittarit	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kustannus/asukas, €			28,1	32,9	32

MITTAUS

Rakennus- ja ympäristölautakunta
Ympäristöosasto
Daniel Backman, kaupungingeodeetti

7015 MITTAUS	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	94 633	122 423	128 000	101 556	79,3	109 732
MAKSUTUOTOT	87 273	137 441	120 000	78 766	65,6	121 120
MUUT TOIMINTATUOTOT	132 468	252 306	232 000	175 685	75,7	275 000
TOIMINTATUOTOT	314 375	512 170	480 000	356 006	74,2	505 852
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-357 072	-545 618	-551 662	-346 960	62,9	-550 762
PALKAT JA PALKKIOT	-289 630	-443 190	-445 745	-279 354	62,7	-445 000
HENKILÖSIVUKULUT	-67 443	-102 428	-105 917	-67 606	63,8	-105 762
PALVELUJEN OSTOT	-50 370	-100 188	-101 200	-43 250	42,7	-100 531
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-16 474	-20 231	-24 900	-4 700	18,9	-15 026
MUUT TOIMINTAKULUT	-33 849	-46 689	-50 700	-33 898	66,9	-50 888
TOIMINTAKULUT	-457 765	-712 726	-728 462	-428 808	58,9	-717 207
TOIMINTAKATE	-143 390	-200 556	-248 462	-72 802	29,3	-211 355
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	0	-1 645	0	-12 117		-18 200
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	-1 645	0	-12 117		-18 200
TILIKAUDEN TULOS	-143 390	-202 201	-248 462	-84 918	34,2	-229 555

Myyntituottojen kohdalla metsätuotot ovat tänä vuonna olleet etupainotteisia johtuen talven hakkuiden maksamisesta. Myöhemmin vuoden aikana tehdään lähinnä pieniä harvennushakkuita, joista saadaan vain pieniä tuloja. Myyntituottoja ja maksutuottoja ei luultavasti tulla lopulta aivan saavuttamaan.

Muiden toimintatuottojen kohdalla on sekä hallinto-oikeuden määräämä korvaus Houtsalan laiturista että uhkasakko Par Tontilta. Näitä ei ollut budjetoitu. Par Tontin maksu ei näy ennusteessa tulona, koska se ei tule toteutumaan tämän vuoden aikana. Muut suuremmat tuotot, kuten vuokrat, kertyvät tavalliseen tapaan vasta loppuvuodesta.

Henkilöstökulut tulevat alittumaan budjetoidusta tasosta, koska kaksi henkilöä on vaihtanut työpaikkaa ja seuraajat palkataan vasta vuodenvaihteen jälkeen.

Aineiden ostot ja muut toimintakulut ovat tällä hetkellä alle budjetoidun tason, mutta loppuvuoden aikana tulee laskuja, jotka nostavat menoja. Menot pysyvät kuitenkin luultavasti hieman alle budjetoidun tason.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Kaupungin oman rekisterin läpikäynti ja vertailu Verohallinnon rekisteriin rakennuskantaa koskevien tietojen osalta, joihin kiinteistövero perustuu.	Rekisteröimättä olevien rakennusten/kiinteistöjen määrä	Eri kunnanosien keskeiset alueet	FCG teki kesällä selvityksen, joka osoittaa tilarekisterissä olevan puutteita. Aineiston analysointia tullaan jatkamaan syksyllä ja

Rekisteritiedot käydään läpi ja korjataan vuonna 2020.			jatkotyön suunnittelua jatketaan tavoitteena aloittaa inventoinnit maastossa vuonna 2020.
Maa-alueita hankittaessa ja myytäessä suurempi osa maakaupoista tehdään sähköisesti.	Kiinteistökauppojen määrä	50 % maakaupoista tehdään sähköisesti.	Vertailu, miten sähköisten luovutusten käyttö toimii käytännössä muissa kunnissa, on vielä käynnissä. Toiminnon käyttöönotto vaatii valtuuston päätöksen. Toimintoa ei tulla ottamaan käyttöön vuoden 2019 aikana.
Tonttimarkkinointia ja yhteistyötä kaupungin muiden markkinointielinten kanssa parannetaan.	Yhteisten kokousten ja hankkeiden määrä	Yksi kokous kuukaudessa	Yksiköiden välinen yhteistyö on parantunut.

Toiminta kokonaisuutena suunnitelman mukaista. Tavoitetta sähköisestä kiinteistövähdannan palvelusta ei tulla saavuttamaan, mutta se tullaan ottamaan käyttöön nykyisen prosessin tukena.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Mittaushallinto, kiinteistönmuodostus	7,2	6,2	7	7,8	6,6
Maastotyöt	4,0	4,0	3,8	3	3
Yhteensä	11,2	10,2	10,8	10,8	9,6
Henkilötyövuodet yhteensä	11,2	10,2	10,8	10,8	9,6
Henkilöstön määrä jakson lopussa					
Toistaiseksi	10	9	11	11	9
Määräaikaiset	1	1	0	0	0
Yhteensä	11	10	11	11	9

Mittarit ja suoritteet

Suoritteet	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Lohkomiset	20	19	12	20	5
Tonttijaot	10	0	8	8	1
Rakennuspaikan merkitsemiset + sijaintikatselmukset	130+150	83+443	107+210	120+120	90+180
Pohjakartta	4 400	3 900	3 500	3 500	0
Myydyt ja vuokratut tontit	12	10	7	15	5
Mittarit	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kustannus/asukas, €				17,6	13,9

YMPÄRISTÖNSUOJELU

Ympäristölautakunta

Ympäristöosasto

Carl-Sture Österman, ympäristönsuojelu

7400 YMPÄRISTÖNSUOJELU	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	17 580	24 794	0	3 375		3 375
MAKSUTUOTOT	17 100	27 040	35 000	21 396	61,1	31 625
TOIMINTATUOTOT	34 681	51 835	35 000	24 771	70,8	35 000
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-118 007	-178 786	-192 901	-129 015	66,9	-192 826
PALKAT JA PALKKIOT	-96 931	-147 033	-158 062	-106 070	67,1	-158 000
HENKILÖSIVUKULUT	-21 076	-31 753	-34 839	-22 946	65,9	-34 826
PALVELUJEN OSTOT	-34 641	-46 137	-39 150	-13 704	35,0	-37 409
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-638	-1 080	-1 650	-880	53,4	-1 500
AVUSTUKSET	0	-500	-500	0	0,0	-500
MUUT TOIMINTAKULUT	-108	-287	0	-97		-150
TOIMINTAKULUT	-153 394	-226 790	-234 201	-143 697	61,4	-232 385
TOIMINTAKATE	-118 713	-174 955	-199 201	-118 926	59,7	-197 385

Noudattaa talousarviota.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Tarkoituksenmukaisten palvelujen, neuvonnan ja viranomaistoiminnan tarjoaminen asiakkaille ympäristönsuojelun hallinnossa	Laatu, käsittelyajat, kustannustehokkuus	Oikein mitoitettut palvelut, jotka vastaavat tarpeita ja jotka voidaan suorittaa kohtuullisessa ajassa	Yksikkö on pystynyt tarjoamaan asiakkailleen tarkoituksenmukaisia palveluja, neuvontaa ja viranomaistoimintaa.
Hyvä ilman- ja vedenlaatu	Ilmanlaadun mittaamisen ja seurannan jatkaminen Paraisilla, suurteollisuuden kanssa yhteistyössä tehtävä toimenpide Vesistöihin kohdistuvia päästöjä ehkäisevien innovatiivisten ratkaisujen edesauttaminen ja tukeminen, ympäristömessujen järjestäminen Paraisten päivien yhteydessä, Valonian jäsenyyden ylläpitäminen	Ilmanlaadun paraneminen, jatkuvana toimintana ympäristölainsäädännössä vahvistettujen vaatimusten täyttäminen ja kunnalliselle ympäristöviranomaiselle määrättyjen tehtävien hoitaminen Vedenlaadun paraneminen, puhtaampi Saaristomeri	Ilmanlaadun valvontaa on jatkettu, ilmanlaatu on ollut Etelä-Keskustassa pääosin hyvä. Jatkuvia toimenpiteitä yhteistyössä Valonian ja ELY-keskuksen kanssa paremman vedenlaadun saavuttamiseksi. Perinteiset ympäristömessut järjestettiin 7.-8.6. Paraisten päivien yhteydessä. Jätevesien käsittelystä informoitiin 10.8. järjestetyssä Mökkiläisfoorumissa. Paraisten kaupunki on

			liittynyt mukaan "Ravinneneutraali kunta, RANKU 3" -hankkeeseen.
--	--	--	--

Toiminta on ollut pääpiirteittäin tavoitteiden mukaista. Tiedustelut, aktiivisuus ja neuvonta jätevesiasioihin liittyen ovat selvästi lisääntyneet. Resurssissa on vajetta, koska toinen ympäristönsuojelutarkastaja ei ole ollut töissä kesäloman jälkeen.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Ympäristönsuojelun hallinto	2,9	2,8	2,9	3	3
Yhteensä	2,9	2,8	2,9	3	3
Henkilötyövuodet yhteensä	2,9	2,8	2,9	3	3
Henkilöstön määrä jakson lopussa					
Toistaiseksi	2	3	3	3	3
Määräaikaiset	1	0	0	0	0
Yhteensä	3	3	3	3	3

Mittarit ja suoritteet

Suoritteet	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kunnallistekniikan ulkopuolisten kiinteistöjen jätevesihuoltoa koskevien käsiteltyjen päätösten määrä	200	169	187	200	210
Parainen	70	77	88	100	105
Saaristo	80	92	99	100	105
Ympäristölupa- ja maa-aineslupahakemuksia koskevien päätösten tai lausuntojen määrä	17	8	12	10	12
Mittarit	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kustannus/asukas, €	12,6	12,8	11,5	13,0	13,0

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Ympäristölautakunta

Ympäristöosasto

Carl-Sture Österman, ympäristönsuojelupäällikkö

7500 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	0	318	500	0	0,0	500
TUET JA AVUSTUKSET	644	644	0	0		0
TOIMINTATUOTOT	644	962	500	0	0,0	500
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-13 127	-19 443	-21 266	-14 007	65,9	-21 266
HENKILÖSIVUKULUT	-13 127	-19 443	-21 266	-14 007	65,9	-21 266
PALVELUJEN OSTOT	-142 541	-167 896	-212 000	-130 655	61,6	-212 000
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-0		0
TOIMINTAKULUT	-155 668	-187 339	-233 266	-144 662	62,0	-233 266
TOIMINTAKATE	-155 024	-186 377	-232 766	-144 662	62,1	-232 766

Talouden toteuma talousarvion mukainen.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Toimiva ympäristöterveydenhuolto, elintarvikevalvonta ja eläinlääkintähuolto/ostopalvelu	Maakuntaudistuksen toteutumisen sekä sen seuranta, miten palvelut aiotaan tuottaa toiminta-alueen muissa osissa	Tarkoituksenmukaiset ja oikein mitoitettut palvelut, jotka vastaavat tarvetta ja kysyntää	Toiminta on vastannut kysyntää. Palaute elintarvikehygienian, ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palveluista, jotka tuotetaan paikallisesti alueellisena ostopalveluna (Liedolta), on ollut hyvää.

Toiminta tavoitteiden mukaista.

Mittarit ja suoritteet

Mittarit	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kustannus/asukas, €	15,6	14,6	13,4	15,2	15,2

RAKENNUSVALVONTA

Rakennuslautakunta

Ympäristöosasto

Sanna Simonen, johtava rakennustarkastaja

7800 RAKENNUSVALVONTA	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	84	600	0	0		4
MAKSUTUOTOT	298 654	504 555	520 000	346 537	66,6	535 824
TOIMINTATUOTOT	298 738	505 155	520 000	346 537	66,6	535 828
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-373 607	-555 514	-585 420	-404 136	69,0	-603 221
PALKAT JA PALKKIOT	-301 602	-448 905	-471 281	-327 124	69,4	-486 000
HENKILÖSIVUKULUT	-72 005	-106 610	-114 139	-77 012	67,5	-117 221
PALVELUJEN OSTOT	-29 308	-43 847	-44 300	-26 263	59,3	-40 744
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-5 789	-7 243	-4 350	-6 580	151,3	-7 500
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 486	-2 471	-1 500	-801	53,4	-2 500
TOIMINTAKULUT	-410 191	-609 076	-635 570	-437 780	68,9	-653 965
TOIMINTAKATE	-111 453	-103 921	-115 570	-91 243	79,0	-118 137

Toiminta jatkuu pääosin suunnitelman mukaisesti. Hankittavaksi tulee kaksi sähköpöytä, joita ei ole huomioitu talousarviota tehtäessä.

Toiminta ja strategiset toimenpiteet

Tavoite	Arviointi	Tavoitetaso	Toteuma 31.8.
Asiakkaiden kehottaminen siirtymään sähköisen hakemuksen käyttöön sekä asiakkaiden informointi ja tukeminen sähköisen hakemuksen käyttöönotossa	Saapuneiden lupahakemusten seuranta	Vuoden aikana sähköisesti saapuvien hakemusten määrä on noin 50 %.	45 % luvista tulee sähköisen Lupapiste.fi-järjestelmän kautta.
Rakennusvalvonnan tuominen "läheemmäs" asiakasta, tekstien julkaiseminen ja sellaisten tilaisuuksien järjestäminen, joissa kuntalaiset ja vapaa-ajanasukkaat voivat tulla tapaamaan henkilökuntaa ilman ajanvarausta.	Seuranta, palautteen arviointi	Kolmen tilaisuuden järjestäminen vuoden aikana, rakennusvalvonnan kotisivujen aktiivinen päivittäminen	Edellisten tapahtumien lisäksi rakennusvalvonta on ollut kertomassa ajankohtaisista asioista ja rakennusjärjestyksestä Mökkiläisfoorumissa elokuussa.

Sähköisesti tullut lupamäärä on kasvanut, tällä hetkellä noin 45 % luvista on syntysähköisiä. Tämä aiheuttaa aikataulupaineita sähköisen arkistoinnin hankintaan. Sen pitäisi olla käytössä mahdollisimman pikaisesti. Jos lupamäärä jatkuu tätä vauhtia sähköisenä, se tarkoittaa vuoden lopussa noin 550 sähköistä lupapäätöstä liitteineen ja lisäksi vastaavan työnjohtajan päätöksiä n. 200-300 kpl. Asiakaspalvelun saatavuuteen on panostettu erityisesti keväällä ja kesällä palkkaamalla kesäsijaisia ajoissa. Rakennusvalvonnan henkilökunta on ollut saavutettavissa rakennusmessuilla. Maksutonta asiakaspalvelua saa puhelimitse, sähköpostilla taikka tilaamalla ajan toimistoon tai

rakennuspaikalle. Ajanvarausmahdollisuus on kotisivuilla nettipalveluna, puhelimitse asiakaspalvelunumerossa sekä sähköpostilla.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Tekninen henkilöstö	6,9	7,6	7,1	7,5	8,2
Toimistohenkilöstö	3,3	3,6	3,6	3,3	3,6
Yhteensä	10,2	11,2	10,7	10,8	11,8
Henkilötyövuodet yhteensä	10,2	11,2	10,7	10,8	11,8
Henkilöstön määrä jakson lopussa					
Toistaiseksi	9	10	10	11	11
Määräaikaiset	2	2	2	1	2
Yhteensä	11	12	12	12	13

Mittarit ja suoritteet

Suoritteet	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Myönnetyt rakennusluvut, ilmoitukset	1 127	1 141	1 058	1 300	1300
k-m ²	36 466	11 869	27 118	30 000	20 000
Toimitetut katselmukset	2 731	2 679	2 593	2 600	2 600
Mittarit	2016	2017	2018	TA 2019	E 2019
Kustannus/asukas, €	6,2	8,2	7,1	7,6	7,8

YHTEENVETO

KAUPUNKI YHTEENSÄ	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Käyttöaste %	Ennuste 2019
TOIMINTATUOTOT						
MYyntITUOTOT	6 457 254	10 932 383	10 717 575	6 533 482	61,0	10 620 778
MAKSUTUOTOT	4 082 086	6 321 413	6 457 900	4 234 036	65,6	6 622 069
TUET JA AVUSTUKSET	1 208 431	1 765 476	1 494 566	1 685 928	112,8	1 489 886
MUUT TOIMINTATUOTOT	10 121 731	15 215 017	14 932 334	9 843 698	65,9	14 807 962
TOIMINTATUOTOT	21 869 503	34 234 288	33 602 375	22 297 145	66,4	33 540 695
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-32 547 805	-49 075 657	-49 535 584	-33 462 182	67,6	-49 554 937
PALKAT JA PALKKIOT	-25 951 346	-39 125 888	-39 673 678	-26 848 723	67,7	-39 744 355
HENKILÖSIVUKULUT	-6 596 459	-9 949 769	-9 861 906	-6 613 459	67,1	-9 810 582
PALVELUJEN OSTOT	-34 417 630	-53 352 499	-54 860 937	-37 285 307	68,0	-56 724 306
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 773 164	-5 787 129	-5 935 746	-4 055 329	68,3	-6 139 554
AVUSTUKSET	-1 964 143	-3 010 464	-2 980 421	-1 918 197	64,4	-2 997 861
MUUT TOIMINTAKULUT	-9 032 463	-13 567 939	-13 705 596	-9 047 449	66,0	-13 689 881
TOIMINTAKULUT	-81 735 206	-124 793 689	-127 018 284	-85 768 465	67,5	-129 106 539
TOIMINTAKATE	-59 865 703	-90 559 400	-93 415 909	-63 471 320	67,9	-95 565 844
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-3 132 418	-4 763 689	-4 700 000	-3 291 198	70,0	-4 708 200
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 132 418	-4 763 689	-4 700 000	-3 291 198	70,0	-4 708 200
TILIKAUDEN TULOS	-62 998 121	-95 323 089	-98 115 909	-66 762 518	68,0	-100 274 044

Yhteenveto

Kolmannesvuosiraportti 31.8.2019

TALouden TOTEUTUMISRAPORTTI

TALOUSARVION TOTEUTUMISRAPORTTI 31.8.2019

	Toteuma 8/2018	Tilinpäätös 2018	Muutettu ta 2019	Käyttö 8/2019	Toteutunut %	Ennuste 2019
100 VAALIT						
TOIMINTATUOTOT	26 396	26 396	80 000	0	0,0	55 000
TOIMINTAKULUT	-32 207	-33 854	-99 487	-62 107	62,4	-76 235
TOIMINTAKATE	-5 811	-7 459	-19 487	-62 107	318,7	-21 235
120 TILINTARKASTUS						
TOIMINTAKULUT	-21 981	-41 219	-56 009	-25 225	45,0	-54 248
TOIMINTAKATE	-21 981	-41 219	-56 009	-25 225	45,0	-54 248
140 HALLINTOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	411 489	611 029	647 590	441 902	68,2	658 728
TOIMINTAKULUT	-1 332 359	-1 871 911	-1 993 870	-1 459 484	73,2	-2 018 007
TOIMINTAKATE	-920 870	-1 260 883	-1 346 280	-1 017 582	75,6	-1 359 279
147 HENKILÖSTÖPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	7 660	123 593	131 000	16 573	12,7	130 000
TOIMINTAKULUT	-554 214	-889 223	-976 308	-554 328	56,8	-973 601
TOIMINTAKATE	-546 554	-765 630	-845 308	-537 755	63,6	-843 601
200 TALOUSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	242 370	217 170	250 000	41 937	16,8	250 000
TOIMINTAKULUT	-629 545	-1 032 623	-1 017 701	-606 078	59,6	-987 824
TOIMINTAKATE	-387 176	-815 453	-767 701	-564 141	73,5	-737 824
300 ELINKEINOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	704 153	825 378	742 928	1 141 374	153,6	744 613
TOIMINTAKULUT	-1 741 487	-2 497 193	-2 569 663	-1 854 135	72,2	-2 561 093
TOIMINTAKATE	-1 037 334	-1 671 815	-1 826 735	-712 761	39,0	-1 816 480
390 TEKNISET TUKIPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	11 500 140	17 781 434	17 912 782	11 478 096	64,1	17 378 937
TOIMINTAKULUT	-9 391 276	-14 352 394	-14 672 968	-9 450 461	64,4	-14 617 819
TOIMINTAKATE	2 108 864	3 429 039	3 239 814	2 027 635	62,6	2 761 118
770 VESIHUOLTOLAITOS						
TOIMINTATUOTOT	2 665 494	4 294 568	3 792 968	2 698 087	71,1	4 138 768
TOIMINTAKULUT	-1 816 572	-2 844 851	-2 584 817	-1 736 420	67,2	-2 662 368
TOIMINTAKATE	848 922	1 449 717	1 208 151	961 667	79,6	1 476 400
500 SIVISTYSOSASTO						
TOIMINTATUOTOT	1 274 334	2 189 423	1 963 098	1 384 306	70,5	2 127 640
TOIMINTAKULUT	-24 590 945	-37 548 265	-37 452 794	-25 127 880	67,1	-37 434 723
TOIMINTAKATE	-23 316 611	-35 358 842	-35 489 696	-23 743 575	66,9	-35 307 083
600 SOSIAALI- JA TERVEYSOSASTO						
TOIMINTATUOTOT	4 301 243	6 852 920	6 916 509	4 244 069	61,4	6 824 829
TOIMINTAKULUT	-39 818 865	-60 901 697	-62 631 950	-43 037 754	68,7	-64 737 007
TOIMINTAKATE	-35 517 623	-54 048 777	-55 715 441	-38 793 685	69,6	-57 912 178
700 YMPÄRISTÖOSASTO						
TOIMINTATUOTOT	736 225	1 312 379	1 165 500	850 803	73,0	1 232 180
TOIMINTAKULUT	-1 805 753	-2 780 457	-2 962 717	-1 854 593	62,6	-2 983 614
TOIMINTAKATE	-1 069 528	-1 468 079	-1 797 217	-1 003 790	55,9	-1 751 434
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT	21 869 503	34 234 288	33 602 375	22 297 145	66,4	33 540 695
TOIMINTAKULUT	-81 735 206	-124 793 689	-127 018 284	-85 768 465	67,5	-129 106 539
TOIMINTAKATE	-59 865 703	-90 559 400	-93 415 909	-63 471 320	67,9	-95 565 844
INVESTOINTIOSA						
TULOT	43 786	608 726	581 000	94 489	16,3	753 000
MENOT	-3 300 834	-5 171 528	-6 714 500	-1 810 586	27,0	-4 479 126
NETTO	-3 257 048	-4 562 802	-6 133 500	-1 716 096	28,0	-3 726 126
RAHOITUSOSA						
VEROTULOT	42 773 885	65 688 549	68 839 000	41 111 842	59,7	66 663 213
VALTIONOSUUDET	19 148 352	28 594 662	28 159 795	18 706 076	66,4	28 052 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-282 329	-718 396	-950 000	-257 912	27,1	-870 000
NETTO	61 639 908	93 564 815	96 048 795	59 560 006	62,0	93 845 213
MYYNTIVOIOT	211 751	210 994	250 000	39 451	15,8	250 000
MYYNTITAPPIOT	-757	-757	-10 000	0	0,0	0

VEROTULOT JA VALTIONOSUUDET

VEROTULOT 1-8/2019 (tuhatta euroa)

KK	Kunnan tulovero			Kiinteistövero			Osuus yhteisöveron tuotosta			Yhteensä						
	Tot.	Kum. TA 2019	Tot-%	Tot.	Kum. TA 2019	Tot-%	Tot.	Kum. TA 2019	Tot-%	Tot.	Kum. TA 2019	Tot-%				
1	5 225	5 225	9,13%	23	23	0,25%	230	230	9,14%	5 478	5 478	7,96%				
2	5 672	10 897	19,05%	0	23	0,25%	456	686	27,3%	6 128	11 605	16,86%				
3	4 665	15 562	27,2%	15	38	0,42%	198	884	35,19%	4 878	16 484	23,95%				
4	4 937	20 499	35,83%	44	82	0,9%	180	1 064	42,37%	5 161	21 645	31,44%				
5	5 466	25 965	45,39%	30	112	1,23%	193	1 257	50,06%	5 689	27 334	39,71%				
6	4 658	30 623	53,53%	12	124	1,36%	186	1 443	57,48%	4 856	32 190	46,76%				
7	4 909	35 532	62,11%	30	154	1,69%	188	1 632	64,98%	5 128	37 318	54,21%				
8	3 482	39 013	57 207	68,2%	118	273	9 121	2,99%	194	1 825	2 511	72,7%	3 794	41 112	68 839	59,72%

Yli-/ alijäämä: - 18 194
(-31.8%)

Yli-/ alijäämä: - 8 848
(-97.0%)

Yli-/ alijäämä: - 686
(-27.3%)

Yli-/ alijäämä: - 27 727
(-40.3%)

VALTIONOSUUDET 1-8/2019 (tuhatta euroa)

KK	Laskennalliset valtionosuudet			Opetus ja kulttuuri			Yhteensä		
	Tot.	Kum. TA 2019	Tot-%	Tot.	Kum. TA 2019	Tot-%	Tot.	Kum. TA 2019	Tot-%
1	2 387	2 387	8,3%	-49	-49	8,11%	2 338	2 338	8,3%
2	2 387	4 774	16,6%	-49	-97	16,22%	2 338	4 677	16,61%
3	2 387	7 161	24,9%	-49	-146	24,32%	2 338	7 015	24,91%
4	2 387	9 548	33,2%	-49	-195	32,43%	2 338	9 353	33,21%
5	2 387	11 935	41,5%	-49	-243	40,54%	2 338	11 691	41,52%
6	2 387	14 321	49,8%	-49	-292	48,65%	2 338	14 030	49,82%
7	2 387	16 708	58,1%	-49	-341	56,75%	2 338	16 368	58,12%
8	2 387	19 095	66,4%	-49	-389	64,86%	2 338	18 706	66,43%

Yli-/ alijäämä: : - 9 665 (-33.6%) Yli-/ alijäämä: : 211 (-35.1%) Yli-/ alijäämä: : - 9 454 (-33.6%)

Laskennallisten valtionosuuksien erittely:

KK	Peruspalvelut			Verotaus			Yhteensä		
	Tot.	Kum. TA 2019	Tot-%	Tot.	Kum. TA 2019	Tot-%	Tot.	Kum. TA 2019	Tot-%
1	2 345	2 345	8,33%	42	42	7,02%	2 387	2 387	8,3%
2	2 345	4 691	16,65%	42	83	14,04%	2 387	4 774	16,6%
3	2 345	7 036	24,98%	42	125	21,06%	2 387	7 161	24,9%
4	2 345	9 382	33,31%	42	166	28,08%	2 387	9 548	33,2%
5	2 345	11 727	41,63%	42	208	35,1%	2 387	11 935	41,5%
6	2 345	14 072	49,96%	42	249	42,12%	2 387	14 321	49,8%
7	2 345	16 418	58,28%	42	291	49,14%	2 387	16 708	58,1%
8	2 345	18 763	66,61%	42	332	56,16%	2 387	19 095	66,4%

Yli-/ alijäämä: : - 9 405 (-33.4%) Yli-/ alijäämä: : - 259 (-43.8%) Yli-/ alijäämä: : - 9 665 (-33.6%)

INVESTOINTIOSA

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN 31.8.2019

	Muutettu ta 2019	Toteuma 8/2019	Poikkeama	Ennuste 2019
20 KAUPUNGINHALLITUS				
1401 Runkovalokaapelin maakaapelointi yhteistyössä Carunan kanssa				
Menot	-50 000	-10 505	-39 495	-50 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-50 000	-10 505	-39 495	-50 000
1402 Kuitukaapeliverkko yhteistyössä Viestintäviraston ja Partelin kanssa				
Menot	-300 000	-300 000	0	-300 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-300 000	-300 000	0	-300 000
1810 Osakeomistus Kaarea Oy:ssä				
Menot	-180 000	-123 600	-56 400	-123 600
Tulot	0	0	0	0
Netto	-180 000	-123 600	-56 400	-123 600
3320 Korppoo, esikuntatalo/hotelli, toiminnalliset muutokset				
Menot	-40 000	-50 211	10 211	-50 200
Tulot	0	0	0	0
Netto	-40 000	-50 211	10 211	-50 200
3323 Parainen, vierasvenesatama, laiturit ja rantarakenteet				
Menot	-45 000	-19 032	-25 968	-45 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-45 000	-19 032	-25 968	-45 000
3327 Solliden				
Menot	-25 000	-23 947	-1 053	-25 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-25 000	-23 947	-1 053	-25 000
Suunnitelman ja talousarvion mukaisesti.				
3329 Nauvo, vierasvenesatama, laiturit ja rantarakenteet				
Menot	-400 000	-102 971	-297 029	-400 000
Tulot	280 000	34 920	245 080	280 000
Netto	-120 000	-68 051	-51 949	-120 000
4010 Houtskari, aluekonttori, toiminnalliset muutokset				
Menot	-50 000	-38 470	-11 530	-40 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-50 000	-38 470	-11 530	-40 000
Toteutus ja suunnittelu vastaavat talousarvion kehystä.				
4011 Folkhälsanhuset, hissituoli				
Menot	-14 000	-44 000	30 000	-31 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-14 000	-44 000	30 000	-31 000

Suunnitelman mukaisesti ja kokonaishinta / 2 vuotta talousarvion suuruusluokkaa. Altaan vesiolosuhteiden vuoksi toimitus tapahtui elokuussa.

4012 Kaupungintalo, tilamuutokset ja kalusteet

Menot	-40 000	-11 438	-28 562	-25 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-40 000	-11 438	-28 562	-25 000

Suunnitelman ja talousarvion mukaisesti. Kalustus siirretään vuoteen 2020.

4013 Purkukohteet, liikekortteli

Menot	-150 000	0	-150 000	-160 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-150 000	0	-150 000	-160 000

Päivitetyn suunnitelman mukaisesti.

4014 Iniön vanha päiväkotikiinnitys

Menot	-50 000	0	-50 000	-50 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-50 000	0	-50 000	-50 000

Suunnittelu käynnissä.

5312 Koulukeskus, Sarlinska skolan / ilmanvaihto ja tekniikka

Menot	0	-2 153	2 153	0
Tulot	0	0	0	0
Netto	0	-2 153	2 153	0

7100 Parainen, matonpesupaikan siirto

Menot	-30 000	0	-30 000	-30 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-30 000	0	-30 000	-30 000

Suunnitelman ja talousarvion mukaisesti.

7101 Houtskari, matonpesupaikka

Menot	-10 000	-6 880	-3 120	-10 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-10 000	-6 880	-3 120	-10 000

Suunnitelman ja talousarvion mukaisesti.

7201 Kiinteistöjen myynti

Menot	0	0	0	0
Tulot	0	59 569	-59 569	160 000
Netto	0	59 569	-59 569	160 000

7402 Kiertoliittymä, Saaristotie - Kirkkoesplanadi - Norrbyn rantatie

Menot	-45 000	-24	-44 976	0
Tulot	0	0	0	0
Netto	-45 000	-24	-44 976	0

7406 Kevyen liikenteen väylä, Viola Renvallin polku - Rengastie sekä Skräbbölentie

Menot	-50 000	0	-50 000	0
Tulot	0	0	0	0
Netto	-50 000	0	-50 000	0

7408 Saneeraus, hulevesiviemärijärjestelmän laajentaminen ja täydentäminen suunnitelman mukaisesti

Menot	-50 000	0	-50 000	-40 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-50 000	0	-50 000	-40 000

Suunnitelman ja talousarvion mukaisesti.

7410 Kirkkosalmennrannan laiturit

Menot	-55 000	-3 031	-51 969	-40 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-55 000	-3 031	-51 969	-40 000

Suunnitelman ja talousarvion mukaisesti.

7411 Liikennejärjestelyt, Vapparintien liikekortteli

Menot	-746 000	-37 994	-708 006	-746 000
Tulot	271 000	0	271 000	271 000
Netto	-475 000	-37 994	-437 006	-475 000

Suunnitelman ja talousarvion mukaisesti.

TOK osallistuu Vapparintien liikekorttelin toteutuksen kustannuksiin erillisen sopimuksen mukaisesti.

7414 Parainen, Rantatie, katusuunnitelman toteutus

Menot	-35 000	0	-35 000	0
Tulot	0	0	0	0
Netto	-35 000	0	-35 000	0

7417 Kevyen liikenteen väylät

Menot	-35 000	0	-35 000	-35 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-35 000	0	-35 000	-35 000

Suunnitelman ja talousarvion mukaisesti.

7418 Kevyen liikenteen väylä, liikennejärjestelyt, Koivuhaan koulu

Menot	-40 000	0	-40 000	-30 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-40 000	0	-40 000	-30 000

Katu- ja liikennesuunnittelu käynnistyy syksyllä.

7419 Jalankulku- ja pyöräilyväylä, Prostvik - Nauvon keskusta

Menot	-50 000	0	-50 000	0
Tulot	0	0	0	0
Netto	-50 000	0	-50 000	0

7420 Kaupunkikuvan valaisu

Menot	-50 000	-3 728	-46 272	-50 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-50 000	-3 728	-46 272	-50 000

Suunnitelman ja talousarvion mukaisesti.

7421 Nauvo, Eteläsataman uusi laituri päiväveneilijöille

Menot	-60 000	-2 094	-57 906	-60 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-60 000	-2 094	-57 906	-60 000

Suunnitelman ja talousarvion mukaisesti. Noin 20 metrin pituiselle käyntilaiturille haetaan lupaa alkukesän-kesän aikana.

Satama-altaan ruoppaukseen haetaan vesilain mukaista lupaa.

7426 Liikenneturvallisuuksia parantavat toimenpiteet (koulujen ja suojateiden läheisyydessä)

Menot	-10 000	0	-10 000	-10 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-10 000	0	-10 000	-10 000

Suunnitelman ja talousarvion mukaisesti.

7461 Katu- ja pururatavaistausten saneeraus

Menot	-300 000	-151 939	-148 061	-300 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-300 000	-151 939	-148 061	-300 000

Suunnitelman ja talousarvion mukaisesti.

7476 Nauvo, Eteläsatama, satamajärjestelyt, uusi laituri

Menot	-60 000	-46 281	-13 719	-55 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-60 000	-46 281	-13 719	-55 000

Suunnitelman ja talousarvion mukaisesti. Laiturit (2 kpl) uusittiin keväällä.

7503 Kirkkosalmenranta

Menot	-60 000	-2 882	-57 118	-60 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-60 000	-2 882	-57 118	-60 000

Suunnitelman ja talousarvion mukaisesti. Suunnitelma on valmistunut ja ollut nähtävillä touko-kesäkuussa. Vaiheen 1 toteutus syksyllä 2019.

7505 Keskuspuiston perhepuisto ja pihajärjestelyt (monitoimirakennus)

Menot	-70 000	-452	-69 548	-70 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-70 000	-452	-69 548	-70 000

Keväällä laadittiin yleissuunnitelma, joka asetettiin yleisesti nähtäville. Vuoden 2019 aikana toteutetaan kiipeilyteline.

7505 Keskuspuiston perhepuisto ja pihajärjestelyt (monitoimirakennus)

Menot	-50 000	0	-50 000	0
Tulot	0	0	0	0
Netto	-50 000	0	-50 000	0

7507 Padelkenttä

Menot	-30 000	-30 000	0	-30 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-30 000	-30 000	0	-30 000

Suunnitelman ja talousarvion mukaisesti. Padelkenttä valmistui kesäkuussa 2019.

7508 Aitaus Malms skolan skeittiparkin ympärille

Menot	-25 000	-15 271	-9 729	-25 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-25 000	-15 271	-9 729	-25 000

Suunnitelman ja talousarvion mukaisesti.

7701 Parainen, vesi-, viemäri- ja pintavesiputkistojen ja kaivojen kohdesaneeraukset

Menot	-80 000	-10 394	-69 607	-90 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-80 000	-10 394	-69 607	-90 000

Hanke aloitettu. Lähinnä viemärikaivojen saneerauksia. Odotetaan ylittyvän 10 000 eurolla.

7707 Saaristo, puhdistamojen automatisointi

Menot	-60 000	-2 997	-57 003	-40 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-60 000	-2 997	-57 003	-40 000

Hanke aloitettu. Saariston jätevedenpuhdistamojen päivitystöiden ennuste 40 000 euroa.

7717 Korppoo, raakavesipumpun muutostyöt, RO-laitos

Menot	-20 000	-52 328	32 328	-55 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-20 000	-52 328	32 328	-55 000

Hanke lähes valmis. Poikkeama 35 000 euroa. Ennuste 55 000 euroa.

7720 Korppoo, puhdistamon ja lietelaitoksen saneeraus

Menot	-10 000	-11 349	1 349	-15 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-10 000	-11 349	1 349	-15 000

Aloitettu. Odotetaan ylittävän hieman. Ennuste 15 000 euroa.

7729 Nauvo, vesi- ja viemäriverkon laajennus, urheilukenttä - paloasema

Menot	-50 000	-6 145	-43 855	-60 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-50 000	-6 145	-43 855	-60 000

Aloitettu. Odotetaan ylittävän hieman. Ennuste 60 000 euroa.

7730 Parainen, puhdistamon laajennus ja saneeraus

Menot	-430 000	-13 070	-416 930	-90 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-430 000	-13 070	-416 930	-90 000

Ei aloitettu. Odottaa teknisten tukipalvelujen jaoston hyväksyntää kilpailutuksen tekemiselle Hilmassa. Hanke käynnistyy lokakuussa kilpailutuksilla. Poikkeama 340 000 euroa. Ennuste 80 000 euroa. Koko hanke vuoden myöhässä.

7731 Hessund - Kärkulla vesijohto ja paineviemäri (varayhde)

Menot	-30 000	-34 838	4 838	-35 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-30 000	-34 838	4 838	-35 000

Aloitettu. Pieni 5 000 euron poikkeama. Ennuste 35 000 euroa.

7732 Norrby, vesi- ja viemärijohdot

Menot	-10 000	-157	-9 843	0
Tulot	0	0	0	0
Netto	-10 000	-157	-9 843	0

7733 Tennbyn mittakaivo

Menot	-52 000	0	-52 000	0
Tulot	0	0	0	0
Netto	-52 000	0	-52 000	0

7734 Bläsnäs II, pumppu ja ohjaus

Menot	-17 500	0	-17 500	-16 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-17 500	0	-17 500	-16 000

Materiaali tilattu. Ennuste 16 000 euroa.

7735 Parainen, puhdistamon parannustyöt, ylivuotojen korjaus

Menot	-60 000	-38 744	-21 256	-90 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-60 000	-38 744	-21 256	-90 000

Hanke aloitettu. Poikkeama 30 000 euroa. Ennuste 90 000 euroa.

7738 Vapparintie, vesi- ja viemärijohdot

Menot	-100 000	0	-100 000	0
Tulot	0	0	0	0
Netto	-100 000	0	-100 000	0

7748 Parainen, toripumppaamon pumppu ja ohjaus

Menot	-20 000	-35 141	15 141	-38 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-20 000	-35 141	15 141	-38 000

Aloitettu. Ylitystä 18 000 euroa. Ennuste 38 000 euroa.

YHTEENSÄ

Menot	-4 144 500	-1 232 065	-2 912 435	-3 419 800
Tulot	551 000	94 489	456 511	711 000
Netto	-3 593 500	-1 137 575	-2 455 925	-2 708 800

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

	Muutettu ta 2019	Toteuma 8/2019	Poikkeama	Ennuste 2019
--	-----------------------------	---------------------------	------------------	-------------------------

5101 Parainen, päivähoiton, esikoulun ja alkuopetuksen uudet tilat

Menot	-10 000	-825	-9 175	-5 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-10 000	-825	-9 175	-5 000

Suunnittelu käynnissä osana kiinteistöjen kokonaissuunnittelua.

5108 Iniö, koulu, päiväkotiki, rakennus/asunnot

Menot	-90 000	-141 675	51 675	-150 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-90 000	-141 675	51 675	-150 000

5109 Nauvo, päivähoiton, esikoulun ja alkuopetuksen uudet tilat (Karusellen)

Menot	-50 000	-7 007	-42 993	-260 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-50 000	-7 007	-42 993	-260 000

Määräraha 770 000 euron lisätalousarviota varten on työn alla.

5113 Tummelitie, päiväkodin pihan valmiiksi saattaminen + pihavarustus

Menot	-20 000	-9 961	-10 039	-17 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-20 000	-9 961	-10 039	-17 000

Yhteinen suunnittelu hankkeen numero 5115 pihavarustuksen kanssa.

5114 Kota, korvaava tila Kirjalan päiväkodille

Menot	-25 000	-21 797	-3 203	-25 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-25 000	-21 797	-3 203	-25 000

Suunnittelu vastaa talousarvion kehystä.

5115 Tummelitie, päiväkotiki, pihavarustus

Menot	-20 000	0	-20 000	-20 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-20 000	0	-20 000	-20 000

5307 Sunnanbergs skola, uusi rakennus ja suojellun rakennuksen peruskorjaus

Menot	-25 000	0	-25 000	0
Tulot	0	0	0	0
Netto	-25 000	0	-25 000	0

5312 Koulukeskus, Sarlinska skolan, ilmanvaihto ja tekniikka

Menot	-180 000	-188 811	8 811	-165 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-180 000	-188 811	8 811	-165 000

Suunnitelmat vastaavat talousarvion kehystä.

5313 Kyrkbackens skola / Simonkylän koulu, piha ja varusteet

Menot	-120 000	-130 850	10 850	-132 326
Tulot	30 000	0	30 000	42 000
Netto	-90 000	-130 850	40 850	-90 326

Töiden toteutus suunnitelmien mukaisesti. Toimittaja valittu.

5337 Koivuhaan koulun piha

Menot	-40 000	0	-40 000	-40 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-40 000	0	-40 000	-40 000

Suunnittelu käynnissä. Valmis 10/2019.

5338 Paraisten lukio, kokonaisuudistus joustavan tilaratkaisun mukaisesti

Menot	-1 300 000	0	-1 300 000	0
Tulot	0	0	0	0
Netto	-1 300 000	0	-1 300 000	0

Investointia ei toteuteta.

5339 Utön koulun korjaus

Menot	-50 000	-42	-49 958	-50 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-50 000	-42	-49 958	-50 000

Suunnitelman ja talousarvion mukaisesti.

5340 Paraisten lukio, irtaimisto

Menot	-50 000	0	-50 000	-50 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-50 000	0	-50 000	-50 000

Investointia ei toteuteta.

5503 Houtskari, kirjasto, irtaimisto

Menot	-40 000	-39 848	-152	-40 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-40 000	-39 848	-152	-40 000

YHTEENSÄ

Menot	-2 020 000	-540 816	-1 479 184	-954 326
Tulot	30 000	0	30 000	42 000
Netto	-1 990 000	-540 816	-1 449 184	-912 326

40 SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

	Muutettu ta 2019	Toteuma 8/2019	Poikkeama	Ennuste 2019
6328 Palveluasumisen yksikkö, Furubo/Grannas				
Menot	-25 000	-12 053	-12 947	0
Tulot	0	0	0	0
Netto	-25 000	-12 053	-12 947	0

6331 Palveluasuntojen jäähdytys

Menot	-80 000	-15 360	-64 640	-77 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-80 000	-15 360	-64 640	-77 000

Tarpeen mukaisesti, suunnittelu käynnissä.

6332 Seniorituvan valaistus ja inva-varustelu

Menot	-15 000	-3 202	-11 798	-8 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-15 000	-3 202	-11 798	-8 000

Suunnitelmat vastaavat talousarvion kehystä.

6400 Parainen, terveyskeskus, jakeluaitio, hallintotilat

Menot	-10 000	-3 890	-6 110	-10 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-10 000	-3 890	-6 110	-10 000

Suunnittelu aloitettu.

6405 Parainen, terveyskeskus, röntgentilojen muutos vastaanottotiloiksi

Menot	-120 000	0	-120 000	0
Tulot	0	0	0	0
Netto	-120 000	0	-120 000	0

Investointia ei toteuteta.

YHTEENSÄ

Menot	-250 000	-34 505	-215 495	-95 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-250 000	-34 505	-215 495	-95 000

50 RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

	Muutettu ta 2019	Toteuma 8/2019	Poikkeama	Ennuste 2019
7200 Maa- ja vesialueiden osto				
Menot	-300 000	-3 200	-296 800	-10 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	-300 000	-3 200	-296 800	-10 000

Investoinnit riippuvat paljolti siitä, miten tämänhetkiset neuvottelut maa-alueiden ostosta etenevät.

KAUPUNKI YHTEENSÄ

	Muutettu ta 2019	Toteuma 8/2019	Poikkeama	Ennuste 2019
Menot	-6 714 500	-1 810 586	-4 903 914	-4 479 126
Tulot	581 000	94 489	486 511	753 000
Netto	-6 133 500	-1 716 096	-4 417 404	-3 726 126